

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ZÂKİRZÂDE ABDULLAH(BÎÇÂRE)'İN DÎVÂNININ
TRANSKRİPSİYONU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih AYAR

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ

AĞUSTOS-2008

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ZÂKİRZÂDE ABDULLAH(BİÇÂRE)'İN DÎVÂNININ
TRANSKRİPSİYONU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih AYAR

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Bu tez 27/09/2008 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Bayram Ali KAYA Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ Yard. Doç. Dr. İsmail GÜLEÇ

Jüri Başkanı

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

Jüri Üyesi

- Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Fatih AYAR

02.05.2008

ÖNSÖZ

16. asrın sonuna kadar son derece uyumlu çalışan tekke, medrese ve ordu üçlüsünde 17. yüzyıldan itibaren çatlamlar başlamıştır. Özellikle tekke-medrese kavgası en hızlı biçimde 17. yüzyılda gündeme gelmiştir. Bütün diğer alanlarda olduğu gibi bu asırlarda tasavvufî sahada da belli bir gerileme söz konusudur. Osmanlı Devleti, dışarıda üst üste aldığı savaş yenilgileri ile giderek yıpranmış, ekonomisi ve siyasi hayatı çalkantılı bir döneme doğru gitmeye başlamıştır. Devlet, tımar yapısının bozulması nedeniyle askerlik yapmak yerine halkına zulmeden bir Yeniçeri Ocağı'nın adeta kuklası haline gelmiştir.

Yine bu yüzyılda çok sayıda vezir ve sadrazam değişmiş, saray kadınlarının devlet yönetimine müdahaleleri sonucu devlet yönetiminde ciddi zaaf lar belirmiştir.

Bir devrin edebiyatının, o devrin tarihinden ayrı düşünölemeyeceği için devrinin sosyal ve ekonomik durumunu en iyi aydınlatan yine devrin şair ve yazarları olmuştur.

Çalışmamızda ele aldığımız Zâkirzâde Abdullah Efendi böyle bir dönemde yetişmiş devrinin ileri gelen Celvetî şeyhlerindendir. Zâkirzâde Abdullah Efendi gerek yetiştirdiği halifesi Osman Fazlı Efendi gerekse divanı ile Osmanlı tasavvuf düşüncesine yaptığı katkılar ile yaşadığı devre damgasını vurmuş bir sûfidir.

Bu çalışmamın her aşamasında bana yardımcı olan ve yol gösteren başta danışman hocam Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ'a ve yetişmemde katkısı olan tüm hocalarıma teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Fatih AYAR

27 Ağustos 2008

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: ZÂKİRZÂDE ABDULLAH'IN HAYATI, EDEBÎ KİŞİLİĞİ	
1.1. Zâkirzâde'nin Yaşadığı Devre Toplu Bir Bakış	2
1.2. Hayatı.....	3
1.3.Mensubu Bulunduğu Tarikat.....	5
1.4.Edebi Kişiliği.....	7
1.5.Eserin Dil ve Üslûp Özellikleri.....	10
BÖLÜM 2: METİN	
2.1.Metnin Transkripsiyonunda ve İmlasında İzlenen Yol.....	10
2.2.Dîvanının Transkripsiyonlu Metni	11
SONUÇ	157
KAYNAKÇA	158
ÖZGEÇMİŞ	160

KISALTMALAR

- G.** : Gazel
K. : Kaside
M. : Musammat
a.g.e. : Adı geçen eser
c. : Cilt
G. : Gazel
Haz. : Hazırlayan
h. : Hicri
Hz. : Hazreti
m. : Miladi
MEB : Milli Eğitim Basımevi
öl. : Ölüm tarihi
sa. : Sayfa
s.a.v : Sallallahu aleyhi vesellem
TDVİA : Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK : Türk Tarih Kurumu
Yay. : Yayınevi
yy. : Yüzyıl

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

Zâkirzâde Abdullah Dîvânî'nin transkripsiyonunu hazırlarken, genel olarak ilmi eserlerin transkripsiyonunda uygulanan kurallar takip edilmiştir. Bu transkripsiyon harfleri şu şekilde sıralanmıştır.

1 (H)	a, e, ı, u, ü	A	ş
1 (N)	a, ā	W	ş
x	'	Q	z, d
F	b	Ń	ţ
پ	p	/	z
J	t	U	ç
E	s	Y	ğ
{	c	T	f
چ	ç	R	k
P	h	:	k, g, ñ
O	h	G	l
] 	d	L	m
`	z	K	n
v	r	,	v (o, ö, u, ü)
ز	z	~	h (a, e)
ژ	j	n	y (ı, i, î)
س	s	ʎ	lā

Tezin Başlığı: Zâkirzâde Abdullah (Bîçâre)'ın Dîvânının Transkripsiyonu	
Tezin Yazarı: Fatih AYAR	Danışman: Yard. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ
Kabul Tarihi: 27 Ağustos 2008	Sayfa Sayısı: V (ön kısım) +160(tez)
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilim Dalı: Eski Türk Edebiyatı
<p>Çalışmamızda Zakirzade Abdullah Efendi'nin hayatı, edebi kişiliği, dünya görüşü ve yazmış olduğu divanının transkripsiyon çevirisi ortaya konulmuştur.</p> <p>Zakirzade Abdullah Efendi Osmanlı İmparatorluğunun en ihtişamlı döneminin nihayetine erdiği 17.yy da yaşamış bir mutasavvıf şairdir. Şâirin hayatı ve eseri hakkında bugüne kadar hiçbir araştırma yapılmamıştır. Kendisi Halvetî tarikatının Celvetiyye koluna mensup bir şeyhtir.</p> <p>Tarikat mensubu diğer bütün şairlerde olduğu gibi şiirlerinin yazılış amacı bir sanat göstermekten ziyade insanları eğitmek ve kalplerine Allah sevgisini yerleştirmek olduğundan şekil ve vezin açısından bir takım kusurlar görülmektedir.</p> <p>Bursa İnebey Kütüphanesi'nden temin ettiğimiz el yazması divanın yaptığımız araştırmalar neticesinde bir başka nüshasına daha rastlayamadık.</p> <p>Bu çalışmamda, tezimizin konusunu teşkil eden eseri ve müellifini Edebiyat camiasına tanıtmak ve Tasavvuf edebiyatı alanında yapılan çalışmalara katkıda bulunmayı amaçladık.</p>	
Anahtar Kelimeler: Divan Edebiyatı, Zâkirzâde Abdullah Efendi , Celvetiyye	

Title of the Thesis: Zâkirzâde Abdullah (Bîçâre)'s divan text with transcription alphabet

Author: Fatih AYAR

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Hüseyin YORULMAZ

Date: 27 August 2008

Nu.of pages:V (pre text) + 160(main body)

Department: Turkish
Language and Literature

Subfield: Clasic Turkish Literature

In this study the life, literary personality, world view of Zakirzade Abdullah Effendi and the transcription translation of the divan (collection of his poems) written by him was examined.

Zakirzade Abdullah Effendi is a Sufi poet, who lived in the 17th century, when the Ottoman State was at the end of its most magnificent period. No research has been performed on the life or the works of the poem yet. He has been a Sheik who is a member of the Celvetiyye branch of Halvetî tariqat. Like all other tariqat member poets, the aim of the poems was to educate the people and have them made love Allah rather than an art demonstration and therefore some defects might be seen in both form and meter aspects.

We concluded our research on the handwritten divan which we supplied from the İnebey Library in Bursa and we have not seen any other copy of the book.

In this study, we aimed to introduce the work and his author who is the subject of our thesis to the literature word and contribute to the works in the Sufism literature area.

Keywords: Divan Literature, Zakirzade Abdullah's Divan, Way of Celvetiyye

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı:

Türk edebiyatı açısından uzun bir zaman dilimini içersine alan divan edebiyatının özellikle son dönemi yeterince çalışılmadığından bu döneme ilişkin sağlıklı değerlendirmelerde bulunmak da hayli zor olmaktadır. Bazı genel hükümler vermeden önce dönemin şair ve metinlerinin büyük çoğunluluğunun ortaya çıkarılması, incelenmesi gerekir. Çalışmamızda genel anlamda bu amacı hedefledik. Dönemin önemli tasavvuf şairlerinden olan Zâkirzâde Abdullah'ın hayatı ve divanını incelemeye çalıştık.

Çalışmanın Önemi:

Çalışmamızın önemi öncelikle edebiyat dünyasına yeni bir eserin kazandırılmış olmasıdır. İlk defa Latin harflerine aktarılan ve gün ışığına çıkarılan bu eserin özelden eski Türk edebiyatı alanındaki çalışmalara, genelde ise bütünüyle Türk edebiyatı ve kültürüne katkıda bulunacak olması önemini de ortaya koymaktadır.

Tasavvuf şiirinin en önemli şahsiyetlerinden biri kabul edilen Zâkirzâde'nin mutasavvıf yönü ve şairliğinin, şiir dünyası üzerinde uzun soluklu bir etkisinin olduğunun tespit edilmesi son dönem divan şiiri üzerindeki on yedinci yüzyıl tasavvuf şairlerinin etkisine yeni bir örnek oluşturması bakımından ayrıca önemlidir.

Çalışmanın Yöntemi:

Genel olarak çalışmamızın konusunu Zakirzade Abdullah ve onun divanı teşkil etmektedir. Öncelikle Zakirzade Abdullah'ın ve divanının daha iyi değerlendirilebilmesi için yaşadığı yüzyılın siyasi ve sosyal yapısına dair genel bir bilgilendirmede bulunmayı uygun gördük. Sonrasında şairin edebi kişiliğini ve sanat anlayışının nasıl şekillendiğini, buna bağlı olarak o dönemin edebiyat dünyasını ve oluşmaya başlayan diğer edebi etkileşimleri vermeye çalıştık. Yine gerek Zakirzade Abdullah'ın gerekse divanını daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi için hayatına ve edebi kişiliğine dair kaynaklardan gelen bilgilerin yanında bizzat divanından elde ettiğimiz bilgilere yer verdik. Ayrıca müstakil olarak divanının biçim ve içerik bakımından incelenmesini yapmaya çalıştık.

BÖLÜM 1: ZÂKİRZÂDE ABDULLAH (BÎÇÂRE)'İN HAYATI

1.1. Zâkirzâde'nin Yaşadığı Devre Toplu Bir Bakış

Zâkirzâde Abdullah'ın yaşadığı devir (1597–1657) Osmanlı Devletinin siyasi ve sosyal yönlerden duraklamaya başladığı bir dönem olan 17. Yüzyıla rastlamaktadır. 4. Murat'ın ölümüyle birlikte yerine geçen Sultan İbrahim (1640–1648) dönemi tam bir israf ve sefahat dönemi olmuştur. Onun ölümüyle yerine geçen oğlu 4. Mehmet henüz on iki yaşındadır ve bu sebeple devlet yönetimi saray kadınları ve ocak ağalarının eline geçer. Hazine boşalmış, rüşvet alıp vermeler artmıştır. Genel olarak halkta bir huzursuzluk meydana gelmiş, medreselerle birlikte tekkelerde gerilemeye başlamış, ehil olmadıkları halde bazı kişilerin şeyh oğlu olmak avantajı ile tekkelere şeyh tayin edildiği çok görülmüştür. 17. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde yönetimin bozulması, siyasi ve mali sorunların artmasına bağlı olarak birçok eyalette isyanlar çıkmıştır. Bu isyanların en önemlileri olan Anadoludaki (Celali) İsyancıları kanlı bir şekilde bastırılmıştır. Bu karmaşık ortamda devletin durakladığını fark eden bazı devlet adamları bu durumu önlemek için çeşitli ıslahatların yapılması gerektiğini savunmuşlardır. Bu olaylar 4. Mehmet'in annesi Turhan Valide Sultan'ın siyasi basiret göstererek sadrazamlığa Köprülü Mehmet Paşa'yı getirmesiyle devletin işleyişi normale dönmüştür. Köprülü'nün ölümüyle yerine geçen oğlu Fazıl Ahmet Paşa'da babasının yolundan giderek Osmanlı İmparatorluğunu eski gücüne kavuşturmayı bir bakıma başarmıştır.

Siyasi ve sosyal hayattaki tüm bu kargaşaya rağmen 17. Yüzyılda edebi hayat geçmişten aldığı güçle canlılığını korumuştur. O zamana kadar örnek aldıkları klasik İran edebi ürünleri ilk kez bu dönemde ancak mukayese unsuru olarak itibar edilmeye başlanmıştır. Yine bu yüzyılda edebiyatın her dalında olduğu gibi şiirde de en gelişmiş yüzyıldır. Bu devrin şairleri 16.Yüzyıl şairlerinden farklı bir şiir anlayışı içindedirler. Sözün güzelliği yanında, anlamda derinlik ve hayallerde genişlik aranmıştır. Yabancı kelimeler ve tamlamalar şiirin anlaşılabilirliğini zorlaştırmıştır. Mübalağa, tezat, telmih, en çok kullanılan edebi sanatlardır. Tasavvuf şiirlerinin konusu olmuş, şairler az sözle çok şey anlatmaya özen göstermişlerdir. Bu da Sebki Hindî'nin özellikleridir. Sebki Hindî 17.yüzyıla damgasını vurmuştur. Sebki Hindî'nin ses, kafiye ve yeni kelime bulma yönünden etkileri günümüze kadar uzanmıştır.

1.2. Hayatı

Zâkirzâde Abdullah hakkında çok fazla bilgi bulunmamakla birlikte Anadolu'da yetişen büyük velîlerden biri olduğu herkes tarafından kabul edilmektedir.

Asıl adı Abdullah bin Şâban'dır. Şiirlerini önceleri Abdî daha sonra ise Bîçâre mahlasıyla yazdı.(Kocatürk,1955: 310) Babası Azîz Mahmud Hüdâyî'nin zâkirbaşısı ve hulefasından Şâbân Dede (Ö. 1650) dir. Bu yüzden "Zâkirzâde" diye meşhurdur. (Yılmaz,1999:305) Doğum tarihi 1597 olarak bilinmekle beraber doğdu yer hakkında bir bilgiye rastlanmamıştır. Ekim1657 (H.1068) senesinde 60 yaşında İstanbul'da vefât etmiştir. Vasiyeti üzerine Kabri Üsküdar'daki Karacaahmed mezarlığının ilerisinde bulunan Miskinler kabristanındadır. Zâkirzâde Abdullah Efendi, Azîz Mahmûd Hüdâyî hazretlerinin halifesi Muk'ad Ahmed Efendi'den ilim ve tasavvuf yolunun edebini öğrendi. İntisabı ve icazetini bu zâttan alan Zâkirzâde İstanbul'da sur içinde oturmaktaydı ve fazilet ve kelmâli ile mâruf ve makam ve hâli ile meşhur, avam ve havassın itibar ettiği bir kişiydi. (Yılmaz,1999:267-268)

Tahsilini tamamladıktan sonra, insanları doğru yola sevk etmek için Manisa'ya gitti. Sonra İstanbul'daki Zeyrek Camiinde vaaz ve nasihat etmekle vazifelendirildi. Bilâhare Ali Paşa Dergâhına şeyh tayin edildi. Konuşma ve hitabet kabiliyeti çok yüksekti. Tasavvuf yolunun ince meselelerinden bahsederdi. Vaazlarına uzaktan ve yakından birçok kimse gelirdi. Zâkirzâde Abdullah Efendi sadece haftada bir salı günleri Fatih Camii'nde vaaz eder ve bu vaazlara halkın çok büyük bir rağbeti vardır. Vaazlarında şer'î ahkâm ve ilâhi maarif ve hakâikten bahsettikten sonra Celvetiyye usulünde tevhid ve âyin-i şerif icra olunurdu.

Zâkirzâde bu itibarla her bakımdan İstanbul'un en faziletli şeyhi sayılmaktaydı.

Onun zamanında evliyaya dil uzatan çoktu. Zâkirzâde Abdullah Efendi bir gün kürsüye çıkıp, tenkit edenleri de ikna edecek tarzda beliğ bir vaaz verdi.

Zâkirzâde Abdullah Efendi ömrünün sonlarına doğru Osman Fazlî Efendi'ye hilâfet icâzeti vermek istemiştir. Ancak bunu ısrarla kabul etmeyen Fazlî Efendi şeyhine hizmet etmeyi ve onun yanında kalmayı daha uygun gördüğünü belirtmiştir.

Bir gece rüyasında Cenâb-ı Hakk'ın kendisine görünmesi ve elinde tutmakta olduğu mushafı göstererek "Bunu al ve kullarımı bana davet et" demesinin ardından korkuyla uyanır ve rüyayı şeyhine arz eder, şeyhi mütebessim bir çehre ile kendisine "Allah

tarafından sana işaret olununcaya kadar hilâfeti kabul etmedin. Senin benimle olan bu durumun Cüneyd (ö. 297/910)'in Seriyi(ö. 253/857) ile olan durumu gibidir.

Seriyi, Cüneyd'den halkı irşat etmek için vaaz ve nasihat vermesini istemişti ancak o bunu kabul etmeyerek bu teklifi reddetmiş, o gece rüyasında Hz. Resûlullah Efendimiz'i görmüş ve Onun işareti üzerine teklifi kabul edip irşada başlamıştı. ” diyerek rüyayı yorumlayıp hilâfetini tasdikler.(Bursevi, 1994:142)

Kendinden sonraki halifesi olan Osman Fazlî Efendi şeyhi Zâkirzâde'nin vaaz ve nasîhatta takrîr ve tefsir bakımından Üftâde ve Hüdâyî'den üstün olduğu kanaatindedir. Ancak Zâkirzâde'nin yazamadığını da vurgulamıştır.(Bursevi, 1994:144–145)

Hal böyle olunca da kendisine ait tek eseri olan bu divan onun hayatı ve dünya görüşü hakkında bize bazı ipuçlarını vermektedir.

Osman Fazlî Atpazarî'nin tarîkat silsilesi Zâkirzâde ve Şeyh Dizdarzâde Ahmed Efendi kanalıyla Celvetiyye Tarîkatı'nın Pîri Azîz Mahmud el-Hüdâyî'ye ulaşır.

Zâkirzâde Abdullah Efendi şu halifeleri yetiştirmiştir:(Vassaf,2006:56)

1. Atpazarî Şeyh Osman Fazlî –i İlâhî b. Seyyid Fethullah, (1691)
2. Şeyh Selâmî Ali Efendi, (1693)
3. Ca'fer Efendi, (Zâkirzâde Abdullah Efendi'nin oğlu) (1697)
4. Abdulvahhâb Efendi, (1708)

Zâkirzâde'nin mezar taşında şunlar yazılıdır:

Âlem-i ukbâya Zâkirzâde çün kıldı sefer

Ya'ni Abdullâh Efendi vâkıf-ı sırr-ı kader

Âlem-i gaybdan denildi rihletine târih

Aşk ile bâb-ı **rızâu'llâh**'ı etmişti makar

Mezar taşındaki “ rızâu'llâh”(H1068/M1657) ibaresi ebced hesabıyla bize Merhumun vefat tarihini vermektedir.

1.3. Mensubu Bulunduğu Tarikat

Celvetiyye

Azîz Mahmud Hüdâyi'ye nisbet edilen Celvetilik, Bayramiyye tarikatının bir şubesidir; tamamiyle de suni bir tarikattir. Faydalandığımız kaynakların verdiği bilgiye göre, bu tarikat, önce Halvetî'ye ricali arasında çok meşhur olan İbrahim Zâhid-i Geylânî tarafından kurulmuş, Üftade ve Hüdâyi zamanında çok gelişmiştir

Celvetiyye tarikatı İbrahim Zâhid Gelânî (ö. 1300) devrinde hilâl; Üftâde (ö. 1580) zamanında yarım ay; Hüdâi (ö. 1628) asrında ise dolunay haline geldiği kaydedilmektedir.

Celvetiyye, celvete mensup olanlara verilen isimdir. Celvet, halvetten çıkmaktır. Bu da itibarî olan her şeyi çıkarmak, hakikat libâsını giymek demektir. Halvet ile celvet arasında anlam ve imlâ açısından alt ve üstteki noktadan başka bir fark yoktur.

Aziz Mahmud Hüdâî, (1552–1628) tarihleri arasında yaşamış bir Türk mutasavvıfıdır.(Tezer,1984:54) İyi bir medrese tahsili gördükten sonra sûfiyye mesleğine sülûk ederek Bursalı M. Muhyiddin Üftâde'ye mürid olmuş ve kısa zamanda onun yanında hilâfet alarak irşâda mezun olmuştu. Şeyhinin vefatından sonra İstanbul'a gelerek irşâda başlayan Hüdâyî, ilmi ve mânevî nüfûzu sayesinde halkın her kesiminden binlerce insanın sempatisini kazanmış, özellikle devlet adamları ve sultanların hürmetine mazhar olmuştu. Onun eserleri Celvetiyye tarikatının teşekkülünü ve sistemleşmesini sağlamıştır.

Hüdâyî'nin "Vakîât", "Tarîkatnâme," "et-Tarîkatü'l-Muhammediyye" ve "Câmiu'l-Fazâil" gibi eserleri, tarikatın temel kaynakları arasında sayılabilir.

Aziz Mahmud Hüdâî, "Şakâyık zeyli"ne göre, Seferhisarlı'dır.(Gülşen,1960:553) Gülşen Efendi, "Külliyât-ı Hüdâî" de Sivrihisarlı olduğunu kaydediyor. Başkaları da onun Konya Koçhisar'ından olduğunu söylemektedirler. İstanbul' da okuyan, Edirne'de Sultan Selim medresesinde müitlik, Şam ve Mısır' da nâiplik eden, Mısır'da Kerimü'ddin Halvetî adlı birisine intisap edip Halvetî olan Mahmud Hüdâî, nihâyet Bursa'da Ferhâdiye medresesine müderris ve Cami-i Atik mahkemesine nâip olur. Bu sırada, bir gece, rüyasında, cennetlik olduklarını zannettiği birçok kimseyi Cehennem'de, Cehennem'lik zannettiklerini Cennet'te görüyor. Bunun üzerine ertesi sabah derhal Uftâde'ye gidip teslim olur.

Mahmud Hüdâî, vahdet-i vücudu, şerîat hudutlarını taşmamak üzere kabul eden ve her hususta zahitlik yolunu tutan tam sünnî bir şeyhtir. Hatta o, tasavvufta taşkınlık gösteren, yahut biraz serbest fikri olan sofilere bile karşıdır. Celvetiye'de sülûk, esmâ iledir. Esmâ-i seb'a yani Allah'ın yedi adı "usûl-i esma" adını alır. Celvetîlikte bunlardan başka beş ad daha kabul edilmiştir ki bunlara da "furû-i esmâ" denilir.

Celvetiyye Tarikatı, Bayramiyye'nin; Bayramiyye de Safeviyye ve Halvetiyye'nin bir kolu sayılmaktadır. Celvetiyye, Hz. Ali kanalıyla gelen bir tarikat olması itibarıyla cehrî zikri esas olan, nefis tezkiyesine önem veren bir tarikattır.

Celvetiyye'de sülûkün dört mertebesi vardır: Tabiat, nefis, rûh ve sırr. Tabiat mertebesinde sâlik tabiatın gereği olan yeme, içme ve cinsî münâsebetten mücâhede yoluyla uzaklaşmaya çalışır. Zaruret ölçüsünde yer, içer ve belli bir süre evlenmez. Nefis mertebesinde nefisten kaynaklanan kötü huy ve sıfatlarını mücâhede yoluyla terk etmeye çalışır. Nefsin kötü fiilleri iki türdür. Bir grubu kendi irâdesi ile işlediği günahlar; diğerleri iyice yerleşmiş kötü huy ve alışkanlıklardır. Bunların her iki grubun da ancak riyâzat ve mücâhede ile ıslah edilebilir. Nefis, belli şekillerde ıslah edilip kontrol altına alınınca rûh ve sırr mertebelerine yol açılmış olur. Ruh mertebesinde sâlik, nefsin kötü huylarının tasallutundan kurtulup rûhu ile irtibata geçmiş sayılır. Ruhun bozuk tarafı, marifet-i ilâhiyyeden mahrûmiyettir. Bu yüzden rûhün terbiyesi ancak marifet-i ilâhiyye ile olur. Rûh mertebesinde ilm-i ledün sırları zâhir olmaya başladığında sâlike "keşf" vâki olmaya başlar. Tabiat ve nefis mertebelerinde keşf yoktur. Sâlik rûh mertebesinde mârifet ve ilâhî aşkı elde ettikten sonra, sırr mertebesine yükselir. Bu mertebenin gereği mâsivâdan ilgiyi kesmek, Hakk'tan başkasına gönül vermemektir. Bu makam, mahv fena ve tecellî nûrlarının zuhûr ettiği vuslat makamıdır.

Celvetiyye tarikatında diğer tarikatlardan farklı olarak dizler üstüne kalkılıp yarı-kıyam hâlinde icra edilen bir zücîr tarzı vardır ki buna "nısf-ı kıyâm" ya da "hızır kıyâmı" denilir.

Celvetî mensuplarının giydiği Celvetî tacının tepesinde onüç; dilim ve bu dilimleri birleştiren bir düğme bulunur. Mest dışında giyilen ayakkabıların rengi genellikle kırmızıdır.

Celvetiyye'nin Bursalı İsmâil Hakkı tarafından kurulmuş olan Hakkıyye, Selâmi Ali Efendi'ye nisbet edilen Selâmiyye, Kütahyalı Ali Fenâi Efendi'nin temsil ettiği Fenâiyye ve M. Hâşim Baba tarafından kurulmuş olan Hâşimiyye olmak üzere dört kolu vardır.(Tahir,1924:83) İstanbul'da tarikat ve tekke faaliyetlerinin serbest olduğu dönemlerde, hemen hemen otuza yakın celveti tekkesi vardı.

Tarikatın merkez tekkesi, İstanbul-Üsküdar'da Aziz Mahmud Hüdâî'nin medfûn bulunduğu âsitânedir. Tarikat, İstanbul ve Bursa'nın dışında Balkanlar'da da yayılma istidadı göstermişti.

1.4. Edebi Kişiliği

Zakirzade mutasavvıf bir şairdir divanı sırf bu yüzden incelenebilir. O, tasavvufta çok zahidane bir hal içerisinde. Şiirlerinden önemli bir bölümü münâcât, günahlardan af dileme peygamberden şefaât isteme gibi özellikler taşır.

Çocukluk ve gençliğinin ilk dönemlerini nasıl geçirdiği açık olarak bilinmemekle birlikte eserlerinden yola çıkarak kendisinin iyi bir tahsil gördüğü anlaşılmaktadır.

Zakirzade, Divanını zamanına göre sade bir Türkçe ile yazmış, aruz ve hece vezinlerini kullanmıştır. Onun aruzla yazmış olduğu şiirlerinde birçok imâle ve zihâflar vardır. Aslında o âruz ölçüsünün hece ölçüsüne en çok benzeyen (müstefilün/ müstefilün),(fâilâtün /fâilâtün/ fâilün) ve (mefâilün/ mefâilün/feülün) gibi kalıplarını kullanmıştır. En güzel ilahilerini bu kalıplarla yazmıştır. Hece ile yazdığı bazı ilahilerin birçok mısraları da aruz kalıplarına uymaktadır. Şairin akıcı bir dili vardır. İlahiler yazılışı kolay görüldüğü halde taklide kalkılınca güçlüğü anlaşılan türdendir.

Bütün mutasavvıf şairlerinde olduğu gibi onda da Yunus etkisi görülür. Kitap ve sünneti her şeyden üstün bilen ve bu daireden çıkmayan şairde güçlü bir yaradan sevgisi görülür.

Neyleyeyim cân ü teni

Baňa seni gerek seni (6/1)

Sen bir Kādir Kerīm ğani

Baňa seni gerek seni (6/2)

Saňa feda bu cān ü ten

Zīra oldu yolda fiten(6/3)

Ġayra bakmaz dosta giden

Baňa seni gerek seni (6/4)

Birçok Celveti şairlerinde oduğu gibi şiirlerini zāhidāne bir anlayışla yazmış, tevhidin gereğinden ve öneminden bahsetmiştir.

Bahr-i illā'yı bulanlar kaçre'-i lā'dan geçer

Ġarķ olup tevħīd-i zāta hāk ile mā'dan geçer (164/1)

Zākirzāde'nin bütün şiirlerinde Allah'ın büyüklüğü, o'nun yaptığı hikmetli işleri belirtmek suretiyle insanlara kavratmaya çalışır.

Eyle  ibādet Hakkla Bīçāre şükür et Rabbine

Olmaya ki mağrūr ede bugün seni rıf at-ı zāt (150/5)

Şiirlerinde peygamberine duyduğu derin sevgi ve muhabbet onun peygamberi için gayet içten ve zahidane şiiler yazmasına sebep olmuştur.

Ey Ras l-i n r-ı p k-i kibriyā

Vey Habīb-i n r-i çeşm-i enbiyā(155/1)

Cebrail'e pāyesin teknilde

Sen mi^cin olduñ e yā hayra'l verā^c(155/3)

Zâkîrzâde'nin şiirlerinde din, temayı ve üslubu oluşturan asıl unsurların başında yer almaktadır. Şair, insanlara nasihat verirken dahi kullandığı terminoloji dîni terminolojidir.

Fıkr ü zıkr ü dîni dünyāya değışmek yol mudur

Zıkre başla kim unuttuñ sen Hudāyī ey begim (141/2)

Zâkîrzâde, devrinin sosyal ve siyasi olaylarına kayıtsız kalmamış, şiirlerinin bir kısmında bu olaylara yer vermiştir.

Çıl müyesser ehl-i İslāma Giridiñ fetħini

^cAsker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded (47/8)

Zâkîrzâde, Divanı'nda ayet ve hadisleri anlatılmak istenen bir şeyin doğruluğunu kanıtlamak için bir delil olarak göstermiş, anlatmak istediğini, ayet ve hadislerle kuvvetlendirmiştir. Divan'da geçen ayetlerin iktibas (alıntı) yoluyla bazen tamamlanmadan yarım bir şekilde olduğu göze çarpmaktadır.

Erdi saña çün **len terān**

Oldu ^cadem kevn ü mekān (8/9)

Görünür **küllü şey^cün hālik**

Yitirir cümle'i sālîk (65/7)

Belki Bî-çāre efendim boş kıomaz

Şunları ki dese aña **ātinā** (77/5)

Zâkirzâde, Celveti olduğunu ve bununla vahdete eriştiğini açıkça dile getirir.

Çün fenâ buldu vücûdum vahdete vardı vaşan

Celvetiyim Celvetiyim Celvetiyim Celveti (26/5)

1.5. Eserin Dil ve Üslup Özellikleri

XVII. yüzyıl Klasik Türk şiiri, Arapça ve Farsça kelime ve tamlamaların etkisiyle diğer yüzyıllara göre daha ağır, anlaşılması güç, süslü ve ağıdalı bir dile sahipti.(Timurtaş,1976:331)

Ancak Zâkirzâde bu ağıdalı dile pek başvurmamıştır. Divanında yer yer Eski Anadolu Türkçesi'nin yazım özellikleri görülmektedir. Üçüncü şahıs bildirme eki (-durur) (vaşlundurur26/7). Birinci şahıs çokluk eki (-uz/üz) (Umâruz 26/9) eserde geçen Eski Anadolu Türkçesi'nin imla özelliklerindedir.

BÖLÜM 2 : METİN

2.1.Metnin Transkripsiyon ve İmlasında İzlenen Yol

1. Metin tespitinde transkripsiyon sistemi kullanılmıştır.
2. Çalıştığımız eserin 17. yy'a ait olması bakımından, bu dönemdeki metin neşirlerinde günümüz imlasına yakın bir imla anlayışı benimsenmiştir. Bu çerçevede klişe imladaki

yuvarlak şekillerin yazıda devam etmesine karşılık, düz şekillerinin tercih edilmesi uygun görülmüştür.

3. Farsça'daki vâv-ı ma'dûdeler â harfi ile gösterilmiştir.
4. “up” gerundiumunun sonu “p” ile gösterilmiştir.
5. Elif-i maksureler, uzun okunan yerlerde “Leylā”, kısa okunan yerlerde ve izafetlerde “Leyli” olarak gösterilmiştir.
6. “ile”, “için”, edatlarıyla “idi”, “ise”, “iken” gibi “i-” fiilinin aldığı şekiller ayrı olarak yazılmışsa ayrı, kelime ile birlikte yazılmışlarsa veznin durumuna göre bitişik veya ayrı yazılmışlardır.
7. Atıf vavları “u, ü, vu, vü” şeklinde gösterilmiştir.
8. Arapça birleşik kelimeler”ayne’l-yakín” şeklinde gösterilmiştir.
9. Arapça ve Farsça ön ekler ve edatlar, kendisinden sonra gelen kelimedenden bir çizgiyle ayrılmıştır.
10. Farsça tekrar edilen kelimelerin arasına giren ekler her iki kelimeye kısa çizgi (-) ile birleştirilmiştir. “dem-a-dem”
11. Arapça ve Farsça kelimelerin sonlarına gelerek, türemiş isim ve türemiş sıfatları meydana getiren “ -âsâ, -gâh, -zâr, -kâr, -ger, -mend, -nâk, -dân, -veş, -sitân” gibi ekler ilave oldukları kelimelere birleşik yazılmışlardır.
12. Ayetlerden yapılan iktibaslar, metinde eski harflerle yazılmıştır; dipnota ise sûre adı, ayet numaraları ve mealleri verilmiştir. Kısmi iktibaslarda mealler verilirken umumiyetle ayetin tamamı ele alınmıştır.
13. Özel isimler büyük harfle başlamış ancak sonlarına gelen ekler ise ayrılmamıştır.
14. Metinde geçen Arapça ve Farsça sözler eski harflerle yazılmamış ancak “ ” işaretleri arasına anlamları verilmiştir.

Bismi’llâhi’r-Raḥmāni’r –Raḥīm

(Fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/ fāilün)

1

1

Bildim ey Mevlā ki cürm-ü ‘iṣyān bendedir

Bunu da bildim ki dâ'im ʿafv ü ğufrân sendedir

2 Nefs ü şeytāna zebūn oldum velī dâ'im yürek
Tutuşup yanar ki sevgiñ tā efendī cāndadır

3 Eylemez seyr ħubāna çün göñül hergiz nazār
Dem-be-dem meftūnu olmağ bu ħubāniñ kandedir

4 Zāhidā aĥbābı şeytān ile kōrķutma kim
On sekiz biñ ʿālem ol ʿāli cenāba bendedir

5 Oñmadıķ Bīçāre ʿAbdu'llāh kārıñda ey Kerīm
Fazl ile iĥsāna kalmış bir fakīriñ bendedir

2

VEKAʿA KABLE'L-ĤİLĀFE

1 ʿAşkıniñ ĥāşılı efendi yanmağmış
O degil ĥān-ı vaşla kōnmağmış

2 İşimiz bitmek ile devlete erdik
Demek bu dār ü dünyāda şanmağmış

3 Sebeb-i baʿs-i rusūl nitce kütüb
Mā-sivallāhdan kişi yunmağmış

4 Lisān-ı ehl-i ĥağda tenezzül dedikleri
Murādıñ ĥümāyı dilberinde kōnmağmış

5 Acı datlı zuhurāta teĥammül et ʿAbdi
Ĥuzūr bu şişe-ʿi vücūd şınmağmış

3

VEKAʿA KABLE'L-ĤİLĀFE

1 Raĥmetiñle çünki insān eylediñ
Vişāliñden bizi maĥrūm eyleme

- 2 Ehl-i İslām ehl-i ĩmān eylediñ
Cemāliñden bizi maħrūm eyleme
- 3 uluñ cūrmū yanıñda geri odur
Saña dōnmeye hergiz yūzū yodur
- 4 Velī iħsānıñna nihāyet yodur
Viřaliñden bizi maħrūm eyleme
- 5 Gemesin boynuma sū-yi kemendi
Ĝaribiñdir esirge derd-mendi
- 6 Dermān senden olur āhir efendi
Cemāliñden bizi maħcūb eyleme
- 7 Nie zemān senden gayrıya adım
Nie zemān adım dervīře dadım
- 8 Yine boynum egip ırādan badım
Viřaliñden bizi maħrūm eyleme
- 9 ‘İbāda dā‘im iřiñ fazl u ikrām
Sañadır ilticamız yā ze‘l-ikrām
- 10 N’ola ger eyleyip iħsānıñ itmām
Cemāliñden bizi maħbūb eyleme
- 11 Nefsim beni yaban yerlere atdı
Gōñūl nie zeman firkatin ekdi
- 12 Geldi hasret nihayetine yetti
Vişalinden bizi mahrum eyleme
- 13 Nie bir mani ola fānī vūcūd
Edelim ālemi lāhūta su’ūd

- 14 Müyesser eyleyip Haqqānı şuhūd
Cemālinden bizi maḥçüb eyleme
- 15 ʿAşkından yanmış ğaribiñ haqqı için
Sevk eylediğin ṭabibin haqqı için
- 16 Ümmet etdiğñ habībin haqqı için
Vişālinden bizi maḥrum eyleme
- 17 Abdullah kapında bī-çare kuldur
Düştüğü yerlerden elin al kıldır
- 18 Efendī rahmet ü ğufrānın boldur
Cemālīñden bizi maḥçüb eyleme

4

VEḲAʿA ʿİNDEʿZ-ZEHĀBĪ İLEʿL-HİLĀFE
(fāilātün/ fāilātün/ fāilün)

- 1 Rizāñdañ ṭaşra çıkmayam bir kadem
Hālim saña işmarladım ya kerīm
- 2 Senden gelir cümle ʿatā vü kerem
Hālim saña işmarladım yā Raḥīm
- 3 Sendendürür derd-i derūna ʿilāc
Fazlñ ile ref ola bu iʿvicāc
- 4 Senden ğayra etme bizi ictimāc
Hālim saña işmarladım yā Raḥīm
- 5 Zerre kadar senden ki ola kerem
Derdiñ çeken bī-çārelere ne ğam
- 6 Kıl ʿināyet kıl hidāyet dem-be-dem
Hālim saña işmarladım yā Raḥīm

- 7 Bir gn ola bu luřf i keremiñ
Çekdiñ nice yıllar feryād ü gamiñ
- 8 Dünya seniñ  uqbā seniñ kul seniñ
Hālim saña ışmarladım yā Kerīm
- 9 Yaz u kış ve dağı eyyām-ı rabi 
Senden alır cmle feyzi yā bedi 
- 10 Ara yere koyup ĥabībiñ şefi 
Hālim saña ışmarladım yā Raĥīm
- 11 Bīçare eřiđiñ eyleyip penāh
Dā im eder kuşuruna ah vah
- 12 Āĥir deyip tevekklt  ale'llāh
Hālim saña ışmarladım yā Kerīm

5

VEKA A  ABLE'L -ĤİLĀFE

- 1 Fazl u cduñ ile  ařā
Bīçāre'ye eyle meded
- 2 Sensin saña çn reh-nmā
Bīçāre'ye eyle meded
- 3 Olmaya ger senden kerem
Bī-çāreler olur  adem
- 4 Budur kelāmım dembedem
Bīçāre'ye eyle meded
- 5 Derde deva senden olur
 albe řifā senden olur

- 6 Öñ şaň recā senden olur
Bīçāre'ye eyle meded
- 7 Fazlıñla çün verdiñ vücūd
Etdiñ hesabsız fazl u cūd
- 8 Pes yā kime olur sūcūd
Bī-çāreye eyle meded
- 9 Bīçāre'ye kıldur yā ʿAlīm
Ādiñdurur rabbū Kerīm
- 10 Ente'l Kādir ente'r-Raḥīm
Bīçāre'ye eyle meded
- 11 Sensin eden Bīçāreye
Yā kimden umsun çāreyi
- 12 Böyle koma Bīçāre'yi
Bīçāreye eyle meded

6

VEKAʿA Fİ BĀBİ'S –SEYR

- 1 Neyleyeyim cān ü teni
Baña seni gerek seni
- 2 Sen bir Kādir Kerīm ğani
Baña seni gerek seni
- 3 Saña feda bu cān ü ten
Zīra oldu yolda fiten
- 4 Ğayra bakmaz dosta giden
Baña seni gerek seni
- 5 Ölmekdir saña ʿarīk

- Yine durur ʿaşka ğarīk
- 6 Mümtāz olsun bugün ferīk
Baña seni gerek seni
- 7 Senden gelen derd ü niqam
ʿUşşākına zevk ü niʿam
- 8 Dilde tevḥīd elde ʿalem
Baña seni gerek seni
- 9 ʿAbdu’llāh’ın aç yolunu
Kerem eyle dost dilini
- 10 Sen ḥod bilirsin ḥālını
Baña seni gerek seni

7

VEKAʿA QABLE’L-ḤİLĀFE

(Fāilātün /fāilātün /fāilün)

- 1 Bulmadın bir ḥāl ile hergiz şifā
Ey gönül derdin seniñ kaldı ʿaceb
- 2 Etmediñ her maṭlaba erdin şafā
Ey gönül derdin seniñ kaldı aceb
- 3 Bi’llahi nice diyem neyleyeyim
Yā bu derdim kime varıp söyleyeyim
- 4 Yā kimiñ ile derde derman şoylayım
Ey gönül derdin seniñ kaldı ʿaceb

8

VEKAʿA ʿİNDE’R-RİYĀ ZETİ Fİ BĀBİ’Ş-ŞEYḤ

(Müstef'îlün /Müstef'îlün)

- 1 Oldu gönül işiñ seniñ
Âh eylemek vâh eylemek
- 2 Budur begim nûşuñ seniñ
Âh eylemek vâh eylemek
- 3 Ermek dilerdiñ yâriñe
Feth olmadı esrârına
- 4 Bu derdiñe tımârîña
Âh eylemek vâh eylemek
- 5 Gülden çü gördü yoq naşîb
Hayretde qaldı  andelîb
- 6 Budur begim hal-i ğarîb
Âh eylemek vâh eylemek
- 7 Alma vücuduñdan haber
Meyl-î sîvâdan kıl hazer
- 8 Saña yine senden haber
Âh eylemek vâh eylemek
- 9 Erdi saña çün len terân
Oldu  adem kevn ü mekân
- 10 Bî-çâreye qaldı a cân
Âh eylemek vâh eylemek

9

VEKA A KABLE'L-ĤİLÂFE

(Fâilâtün /fâilâtün /fâilün)

- 1 Kimse bilmez ehl-i  aşkıñ hâlini

- ‘Aşıkñ derdin yine Mevlā bilir
- 2 Yıkamışdır mā-sivādan bālini
‘Aşıkñ derdin yine Mevlā bilir
- 3 Ger denilse vaşfa gelmez kāl ile
Añlayanlar ānı añlar hāl ile
- 4 Fark olunmaz hırka ile şāl ile
‘Aşıkñ derdin yine mevlā bilir
- 5 Ne fenā bezminde eder yāka çāk
Ne bekā mülkle olur feraḥ-nāk
- 6 Nazarı dā‘imā nūr-ī zāt-ı pāk
‘Aşıkñ derdin yine mevlā bilir

10

VEKA‘A KABLE’L-ḤİLĀFE (Mefāīlün/mefāīlün/feūlün)

- 1 Karar etmiş iken yār ile şöḥbet
Nesīm-i ayrılık nā-gāh erişdi
- 2 Ne müşkilmiş ne müşkilmiş bu firḳat
Nesīm-i ayrılık nā-gāh erişdi
- 3 Bir olmuşken bugün yār ile aḡyār
Çavuşmuşken kamū bülbülle gülzār
- 4 Dem-i vuşlat iken bezmim be-her yār
Nesīm-i ayrılık nā-gāh erişdi

11

VEKA‘A KABLE’L-ḤİLĀFE (Mefūlū/mefāīlün)

- 1 Dil vuşlatıñı ister
Luţf et beni ağlatma
- 2 İhsānıña kıl mazhar
Luţf et beni ağlatma
- 3  Aşkın bilemez  aşık
Yoluñdadurur şādık
- 4 Budur tapuña lāyık
Luţf et beni ağlatma
- 5 Zevk edeli būyi gül
Oldum yoluña b lb l
- 6 İhsān   kerem kılğıl
Luţf et beni i letme
- 7 G nle d şeli hicr n
Oldum  amudan  ury n
- 8 C nım yoluña  urb n
Luţf et beni ağlatma
- 9 N z ile beni aldıñ
Bağrımı d n p deldiñ
- 10 B - areligim bildiñ
Luţf et beni i letme

12

VE A B L-MAGN S  F L-LEYLET L-LET  M TE A MED EFEND 
(f il t n/ f il t n/ f il t n/ f il n)

- 1 P diş ha  unki bu d nyada  almaz kimse hi 
 on nefesde n r-i im n ile algıl c nımız

- 2 Nevbetimiz geliserdür bizi de çün ayru geç
Soñ nefesde nūr-i ĩmān ile algıl cānımız
- 3 Kıl ʿinayet kıl hidāyet bize şeytan gelmesin
Şaşdıgımız demde ol düşman gelip yol bulmasın
- 4 Cümle mü'min kullarıñ ol demde maħrūm kalmasın
Soñ nefesde nūr-i ĩmān ile algıl cānımız
- 5 Kõnduğunda emriñ ile gögsümüzüñ üstüne
Cān alıcı cānımızı saña almak kaçdına
- 6 Yā ĩlāhī evliyā vü enbiyāniñ ʿaşkına
Soñ nefesde nūr-i ĩmān ile algıl cānımız
- 7 Luṭf i iħsān eyleyüben bize ol demde meded
Raħmetiñe eyle mazhar koma bizi derd-ü-mend
- 8 Zāt-i pākiñ hürmeti için sen esirge yā Eħad
Soñ nefesde nūr-i ĩmān ile algıl cānımız
- 9 Saña Bīçāre kuluñ luṭf işi kadir pādişāh
Dileği budur dem-ā-dem eyleyüben āhu vāh
- 10 Cümle kullarıña gösterip cemāliñ yā ĩlah
Soñ nefesde nūr-i ĩmān ile algıl cānımız

13

VEKAʿA KABLE'L-ĤĪLĀFE

(mefāīlün/ mefāīlün)

- 1 Gõñül şabr eyle kahrına
Taħammül et taħammül et
- 2 Eresin tā ki luṭfuna
Taħammül et taħammül et

- 3 Geceler şubha dek ağla
Sivā yollarını bağla
- 4 Cigeriñ āh ile tağla
Taḥammül et taḥammül et
- 5 Erişe luṭf -i Rabbānī
Veresin tuḥfe' -i cānı
- 6 Alalar luṭf edip ānı
Taḥammül et taḥammül et
- 7 Şitā vu ḥarra dut sīne
Boyun der dā'im emrine
- 8 Yoluñ irgür kemāline
Taḥammül et taḥammül et
- 9 Derūnuñda çü var yāre
Olunca derdiñe çāre
- 10 Olursañ nice biñ pāre
Taḥammül et taḥammül et
- 11 Çü düşdüñ 'aşk-ı dil-dāre
Dün ü gün olduñ āvāre
- 12 Yā neylersin a bī-çāre
Taḥammül et taḥammül et

14

VEKA'A QABLE'L-ḤİLĀFE

- 1 Qapıñ koyup efendi pes ben ya kande varam
Bir şey teḥallüf etmez ḥükmüñde cümle 'ālem
- 2 Esirgediñ faqiriñ luṭf u keremiñ çoqdur

Bunca hicābı geçüb erişse saña nālem

- 3 Bir sultānsın kuluñ atdıñ ğurbet iline
Niye kerem etmezsiñ ben bu firkatde qalam
- 4 Bir sen dedim ben saña çıqdı derūndan sivā
Saña döndüm yüzümü derdime senden çārem
- 5 Bī-çāreniñ hālinden sü'āl eden kişiler
Dā'im günāhın añıp ağlar durmaz demādem

15

VEKA' A KABLE'L-HİLĀFE

- 1 Yā rabbenā yā Rabbenā
Ağlatmağıl kuluñu
- 2 Et luřfuñu reh-nümā
Göster toğrı yoluñu
- 3 'Aql erişmez qaşdıma
Tā ki erem dostuma
- 4 Luşf et yapış destime
Bir kez uzat eliñi
- 5 Ayılmadı dün ü gün
Şöyle gezer āvāre
- 6 Bezm-i elestde yā Rab
Bir kez içen doluñu
- 7 Men' ü 'ařā seniñdir
Arz u semā seniñdir
- 8 Duyup işiten sensin
Kimse bilmez diliñi

9 Bîçāreye et nazār
Sivā vermesin keder

10 Göñlü gözü āçılsın
Et küşāde göñlüñü

16

VEKA[‘]A HÎYNE DEF[‘]U VECE[‘]İ’L-[‘]AYN
(*mefûlü/ mefâilü/mefâilü feülün*)

1 Ey kullarını yoğ iken ĩcād Eden Allāh
Hem onları ihsānına mu[‘]tād eden Allāh

2 [‘]Āşilerini şamudan āzād eden Allāh
Şadıklarını yoluna irşād eden Allāh

3 Bî-çāresini rü’yet ile şād eden Allāh
[‘]Ad olmağa kâbil mi anıñ ni[‘]meti hergiz

4 Mazhardır anıñ kulları in[‘]āmına rüz u şeb
El verdi ayak verdi kulağ verdi dahî göz

5 Şadıklarını yoluna irşād eden Allāh
Bi-çāresini rü’yete şād eden Allāh

6 İhsān ü kerem bābını kullārına açdı
Rağmet şuyunu luğf ile yüzlerine saçdı

7 Bî-çāre anıñ nūru ile zūlmeti geçdi
Şadıklarını yoluna irşād eden Allah

17

VE LEHŪ EYŪAN
(*Mefâilün/mefâilün*)

- 1 Egerçi ğam āhir anıñ
Erişdi cāna te'şīri
- 2 Göñül şabr eyle luţf ile
Gözet ādāb-ı taqđīri
- 3 Saña emvāc-i ekdārdan
Hālāşa çünki yoğ çāre
- 4 Belā baħrinde seyr edip
Bırağ bu su'-i tedbīri
- 5 Naşībiñ bu imiş hergiz
Saña gülmek değil mesken
- 6 Dem-ā-dem ağlayıp iñle
Hudā  afv ede taqşīri
- 7 İlāhī bī-mecāl oldum
Qapıña ağlayu geldim
- 8 Yıkılmış qalbim et ihyā
Müyesser eyle ta mīri
- 9 Fenā bağında uc dā'im
Vücūd eşcārına qonma
- 10 Saña Bīçāre dendi çün
Budur ma na vü taqrīri

18

VE A A H YNE QUTİLE VEZİR MUŞTAFPA PAŞA
(Mef l  /f il t / mef il / f il n)

- 1 Fursat ele girmiş iken emre edeg r imtişal
 Aqıbeti fikr edeg r neye varur g r ki me al

- 2 Her ne kadar ede  ur c seyr-i sit re rif  ate
Bir g n olur ki erg r r  er -ı felek a a zev l
- 3 K nı bu de li enbiya kanı bu de li evliya
  nı m l k-i m ziye   nı begim R stem   Z l
- 4 İmdi  a ın g flet ile etme cih na i tim d
 a  yoluna eyle s l k  a a eren buldu kem l
- 5 Fazlı  ile B  reyi  a la siv ya b kmeden
Sa a nazar ede m d m lu fu  ile ey l -yez l

19

VE LEH  EYZAN
(*mef il n /mef il n*)

- 1  u ura b kma ey Mevl 
  n yet et   n yet et
- 2 Eli dedir  amu e y 
  n yet et   n yet et
- 3 Ne isterse  edersin hep
Rız nı isteriz y  Rab
- 4 M yesser olma a ma leb
  n yet et   n yet et
- 5 Bizi   n eyledi  ins n
Zuh ra geldi  ok i s n
- 6 G n lden  ıkma a nisy n
  n yet et   n yet et
- 7    geldi bu  erif  ylar
Hid yet umdular  ullar

- 8 Şalāḥa dönmeğe ḥaller
‘İnāyet et ‘ināyet et
- 9 Ādiñ dillerde yād olsun
Vücūd mülkünde dād olsun
- 10 Ẓuluñ Bīçāre şād olsun
‘İnāyet et ‘ināyet et

20

VEKA‘A ḤİNE İŞTEDDE VECE‘U ‘AYNÎ
(*fāilātün/ fāilātün/ fāilün*)

- 1 Zār ile eyle ara yerde perdeyi
Nūruñ ile kıł mūnevver dīdeyi
- 2 Ey ḳamu ölmüşleri iḥyā eden
Sen ḥayāta irgür işbu mūrdeyi
- 3 Ẓullarıñdürur semāvāt ehli hep
Saña muḥtācdır efendi sūrdeyi
- 4 Ente ḥubbī fī ūmūrī külleḥā
Men nidānem ğayr-i eztū zindeyi
- 5 Şol kibārıñ ḥürmetiçün ey Kerīm
Sen ḳabül et bencileyin ḥurde’i
- 6 Pādişāḥā bu görünen ten seniñ
Hem seniñdir fil-ḥakīkat sūrde’i
- 7 Ğam yime bī-çāre istikbāl için
Ḳayırır Mevlā be-her ḥāl bende’i

21

VE LEHŪ EYẒAN
(*mefāilün/ mefāilün*)

- 1 Tecellî eyleseñ ‘abd-i garîbe
‘Aṭâdır ‘aṭâdır ‘aṭâdır ‘aṭâ
- 2 Erişse ḥaste-dil luṭf i tabibe
Şifâdır şifâdır şifâdır şifâ
- 3 Sivâdan ḳalmasa hergiz eşerler
Göñüle gelmese işbü kederler
- 4 Murada ḳulların bulsa zaferler
Şafâdır şafâdır şafâdır şafâ
- 5 ‘İbâdîñ daim işi cürm ü noḳşan
Ḥüdâya layıḳ olan ‘afv ü ğufrân
- 6 Saña arz olunan ey Rabbü Raḥmân
Recâdır recâdır recâdır recâ
- 7 Kerîmâ fazlıña yoḳdur nihayet
Kerem deryâsına yoḳ ḥadd ü ğayet
- 8 Eger Bîçare’ne etseñ ‘inâyet
Revâdır revâdır revâdır revâ

22

VE LEHÛ EYẒAN

(*fâilâtün/ fâilâtün/ fâilâtün/ fâilün*)

- 1 Pādşāhâ fazlıñ ile ‘âleme verdiñ vücüt
Cümle eşyâ rüz ü şeb durmaz eder saña sücüd
- 2 Kimi ef‘al ü şifata kimi zata erdiler
Herkesi edip teselli eylediñ ehl-i şühüd
- 3 ‘Āşık ma‘şuk beyninde görünen dürlü ḥal
Ger nazar kılsaḳ ḥaḳıḳat hep seniñdir yâ Vedüd

4 Kıl naşip Bîçâre'ye vaşlñ sivâda kalmasın
Ola hakkında anıñ zahir nice âşâr-ı cûd

23

VE LEHÛ EYZAN

(*Müstefilün/ Müstefilün*)

1 Eyle bize luţf ü 'aţâ
İhsâna ersin kullarıñ

2 Göster cemâliñi şehâ
Sulţâna ersin kullarıñ

3 Olduğ firâkıyle zebûn
Çaldığ zelîl ü ser-nigûn

4 Etme bizi derd ile dñn
Dermana ersin kullarıñ

5 Eyle 'inâyetle nazâr
Gitsin ara yerden keder

6 Nûruñdan erip câna fer
Cânâna ersin kullarıñ

7 'Aşkın şerâbından içir
Varlık konağından göçür

8 Bu kıatreden bizi geçir
'Ummâna ersin kullarıñ

9 Bîçâre kuldur yâ Kerîm
Adıñdurur Rabb-i Raḥîm

10 İhsanıñı eyle 'amîm
Ġufrâna ersin kullarıñ

24

VE LEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/ fāilün*)

- 1 Ehl-i ʿaşkıñ ħalini añlañ geliñ mestāneden
Ma-siva’i terk eden ħalin görün pervāneden
- 2 Li-ma’allah sırrını ızhar ederdi dil veli
Ġayrı na-ħaḳ setr eder gizler ani bī-gāneden
- 3 Ādeme Ġaḳḳdan dem erüp erdi demden demdeme
Dem bu demdir naʿrası atdı zuhur her daneden
- 4 Zāhida ğam sivā’i koydu seni ħalvetlere
ʿĀlemi ıtlāḳa çık kırtulagör ğam-haneden
- 5 Erdi nūr-i Ġaḳḳ ile Bīçāre sırrı vaḫdete
Şol ʿinayet sebaḳ etdiler doĝmadan anadan

25

VE LEHŪ EYẒAN

(*mefāilün/ mefāilün/ feülün*)

- 1 Ġüdāya luḫf uiḫsān ü kerem et
Esirge bī-çāre ḳuluñ esirge
- 2 Tecelli eyleyip defʿ-i elem et
Esirge bī-çāre ḳuluñ esirge
- 3 Yeter yaḳdı anı bu nār-ı firḳat
Müyesser kıł kerem et añna vuşlat
- 4 Efendi eyleyip faẓlıñla raḫmet
Esirge bī-çāre ḳuluñ esirge

- 5 Hüdāya kan-ı rahmetsin rahımsin
‘İbada luṭf edici bir kerımsin
- 6 Fıraḳa ḳalmadı ṭaḳat ‘alimsin
Esirge bī-ḳāre ḳuluñ esirge
- 7 Siva zenbinden eyleyip te‘ennüm
Edelüm baĝ-ı vuşlatda tena‘‘um
- 8 Ḥabibiñ ḥümetiçün ḳıl teraḥḥüm
Esirge bī-ḳāre ḳuluñ esirge
- 9 Ğarib bī-ḳāreye eyle ‘aṭalar
Vişaliñle süre ta ki şafālar
- 10 Seniñ ḳapuñda redd olmaz recalar
Esirge bī-ḳāre ḳuluñ esirge

26

VE LEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/ fāilün*)

- 1 Her ḳaçan ‘arz eylese rüyın bize ma‘na gülü
Neşr-i ‘irfan etmede güya olur cān bülbülü
- 2 Her ḳulu bir yol ile bulmuş Hüdāyı ben veli
Celvetiyim Celvetiyim Celvetiyim Celveti
- 3 Nur-ı Haḳḳdan erişicek zerre denlu bülbüle
Cān u başa bakmayıp eyler demaden gulgule
- 4 Ehl-i ḥāle kıyl ü kilden hiç gelir mi zelzele
Celvetiyim Celvetiyim Celvetiyim Celveti

5 Çün fenā buldu vücūdum vaḥdete vardı vaṭan
Celvetiyim Celvetiyim Celvetiyim Celveti

27

VE LEHŪ EYẒAN
(*fāilātün/ fāilātün/fāilün*)

1 Ayrılıktan eyleyelim ahu vah
Gitdi elden şehri-rahmet el-vedā^c

2 Ğāyib oldu üstümüzden böyle māh
Gitdi elden şehri-rahmet el-vedā^c

3 Ey dirīgā bilemedik ḳadrini
Ḥaḳḳı üzre edemedik şükrünü

4 Etdi vīrān gönlümüzün şehri-rahmet el-vedā^c

5 Olmuş iken cümle eşyā nūra ḡarḳ
Dolmuş iken zıkr-i Ḥaḳḳlā ḡarb ü şarḳ

6 Kāināta düşdü ateş oldu ḡarḳ
Gitdi elden şehri-rahmet el-vedā^c

7 Cümle nürdan ede hoşnüd Ḥaḳ anı
Göstere hem yine geldügi günü

8 ʿİzzet ile döndürüp bizden bunu
Gitdi elden şehri-rahmet el-vedā^c

9 Ağla Bīçāre dem-ā-dem firḳate
Gitdi elden şehri-rahmet el-vedā^c

VE LEHŪ EYẒAN VEKA^ʿA Fİ'L-İ TİKAFİ
(*mefā'īlün/ mefā'īlün/feülün*)

- 1 Kerem et mübârek aylarında
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 2 Esirge bizi rahmet günlerinde
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 3 Çıkârgıl kalbimizden māsivāyı
Seniñ aşkıñ saña çeksün kuvāyı
- 4 Sürelim dā'imā zevk u şafā'i
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 5 Recāmız māsivādan cümle sildik
Derilüb yüzürü kâpuña geldik
- 6 Murādlar sende biter çünki bildik
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 7 Seniñ vaşlundurur senden recāmız
İrişdir maṭlaba geçsün du^ʿāmız
- 8 Beḳā içre beḳā bulsun fenāmız
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 9 Umāruz luṭfuñu senden Hudāyā
Tükünmez rahmetiñ vermekle ḥāşā
- 10 Kerek edip eyā luṭf ıssı Mevlā
İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 11 Gürūh-ı evliyāniñ ḥürmetiçün
Cemī^ʿ enbiyāniñ ḥürmetiçün

- 12 Habîbiñ Muşafâniñ hürmetiçün
 ‘İnāyet et meded ey kâdir Allāh
- 13 Yeter Bî-çāre oldu zār u giryān
 Murādiñ vir ola derdine dermān
- 14 Vişāliñle anı kııl şād u hāndān
 Hidāyet et meded ey kâdir Allāh

29

VE LEHŪ EYŶAN
(*mefŭlŭ/mefāilŭn*)

- 1 Ey rahmeti çok Rahmān
 İhsān ũ kerem eyle
- 2 Et zenbimizi ğufrān
 İhsān ũ kerem eyle
- 3 Ğafletlerimiz kaldır
 Eksiklerimiz bildir
- 4 ‘Afv idŭbeni gŭldŭr
 İhsānŭ kerem eyle
- 5 Bir luţf edici Hāķķsın
 Ķullārına eşfaķsın
- 6 Hem kâdir-i muţlaķsın
 İhsānŭ kerem eyle
- 7 Luţfuñ ile açıp yollar
 Zikriñe dŭşe diller
- 8 Ķahrā dŭñemez Ķullar
 İhsānŭ kerem eyle

9 Bî-çāre kula ey yār
Luṭf eyleyüben her-bār

10 Göstergil aña dīdar
İhsānū kerem eyle

30

VEKA^c A ḤUBBİ İBTELEYTÜ Bİ-VECE^cİL –^cAYN VELEHŪ EYẒAN
(fāilātün/ fāilātün/fāilün)

1 Hālime kılğıl teraḥḥüm yā Başīr
Nūruñ ile kıl münevver dīdemi

2 Ey kamu ^cālemleri eden münīr
Nūruñ ile kıl münevver dīdemi

3 Fazlıñ ile ref^colā za^cf –ı başār
Ḳudrete ede te^calluḳ tā nazār

4 Saña muḥtācdur vücūdum ser-te-ser
Nūruñ ile kıl münevver dīdemi

5 Ḳıl ^cināyet gözlerimi açayım
Saña giden yollarımı seçeyim

6 Yine zulmetden kerem kıl geçeyim
Nūruñ ile kıl münevver dīdemi

7 Āsitānıñdır baña dārüş-şifā
Ru'yetiñdir gözlerime tūtiyā

8 ^cAyn-ı rahmetle nazār kıl ey Ḥudā
Nūruñ ile kıl münevver dīdemi

9 Ḳıl nasīb Bîçāreye sen fetḫ-i bāb
Ref^c ola tā āradan cümle ḫicāb

10 Niçe bir vîre keder āna niķāb
Nūruñ ile ķıl münevver dīdemi

31

VE LEHŪ EYẒAN

1 Eyā raḥmān yā settāra'l-^ᶜuyūb
Cemi^ᶜ zenbime estagfiru'llāh

2 Kerīm-i zū'l-^ᶜatā ḡaffāru'z-zünüb
Cemi^ᶜ zenbime estagfiru'llāh

3 Huzūruñda kuşūrum ḡadden artık
Velī luṭf ü kerem key ḡadden artık

4 Koyup kande vara Bīçāre artık
Cemi^ᶜ zenbime estagfiru'llāh

5 Hudāya kān-ı raḥmetsin Raḡīmsin
Günāhlar ^ᶜafv edici bir Kerīmsin

32

VE LEHŪ EYẒAN

1 Eya Rahman yā settaral-^ᶜuyūb
Cemi zenbime estagfirullah

2 Kerim-i zül-ata gaffarüz-zünüb
Cemi zenbime estafirullah

3 Huzurunda kuşurum hadden artık
Veli luṭf ü kerem key hadden artık

4 Koyup kande vara Bīçare artık
Cemi zenbime estafirullah

- 5 Hudaya kan-ı rahmetsin Rahimsin
Günahlar afu idici bir Kerimsin
- 6 Suçum inkar olunmaz sen ʿAlîmsin
Cemi zembime estağfirullah
- 7 Elime cürm ü işyanımı aldım
Kerima ağlayu kapına geldim
- 8 Garib Bîçare'yim luğfuna kaldım
Cemi zembime estafirullah
- 9 Garib Bîçare'yi reddetme haqqı
Fırākın ateşine atma haqqı
- 10 Anın etdigini sen etme haqqı
Cemi zembime estafirullah

33

VE LEHŪ EYŶAN

(mefāilün / mefāilün/ feülün)

- 1 Yine erdi mübārek aya kıllar
Şükür yā Rab saña yine yine
- 2 Seniñ zikriñle maʿmūr oldu diller
Şükür yā Rab saña yine yine
- 3 Eğer senden ʿināyet olmayaydı
ʿİbādet edecek hāl kılmayaydı
- 4 ʿİbādîñ şükürüñe yol bulmayaydı
Şükür yā Rab saña yine yine
- 5 Seʿadet kıpısını bize açdıñ
Çok ʿaşîler suçundan yine geçtiñ

- 6 Tükenmez rahmetiñ kullāra şacdiñ
Şükür yā Rab saña yine yine
- 7 Bu ayda geliser bize selāmiñ
Beyān etdi anı seniñ kelāmiñ
- 8 Ne devlettir şiyām ile kıyāmiñ
Şükür yā Rab saña yine yine
- 9 Kitābet eylese cinn ile insān
Bulımaz luţfuñu iħşāya imkān
- 10 Ğarīb Bīçāre’ye etdiñ çün iħsān
Şükür yā Rab saña yine yine

34

VEKA’A BA‘DE’L-ĤİLĀFE
(*mefāīlün / mefāīlün/ feūlün*)

- 1 Firākıñla dā’im ağlatma bizi
Ğaribiñ sen esirge yā ilāh
- 2 Luţfedip celālle çiğnetme bizi
Faķiriñ sen esirge pādişāh
- 3 Bu nefs-i şüm ola mādāmki bizde
Muķarrar қaralık dā’imā yüzde
- 4 Saña yalvārırım dā’im bu sözde
Ğaribiñ sen esirge yā ilāh
- 5 Eğerçi çokdurur ĥadden günāhım
Velī sensin benim hergiz penāhım
- 6 Yine saña şıgınmışım ilāhım
Faķiriñ sen esirge pādişāhım

- 7 Efendiden olocağ ħüsn-i tedbîr
Musallağ mı olur şeytân-ı şerîr
- 8 Vîrâne gönülüm et fazlıñla ta‘mîr
Ġarîbiñ sen esirge yâ ilâh
- 9 ‘Aceb Bîçâre’niñ ħâli mükedder
Cemâliñle anı eyle münevver
- 10 Ĥabîbiñ ‘aşkına sen kıl müyesser
Fağîriñ sen esirge pâdişâhım

35

VE LEHÛ EYŻAN

(*mefâilün / mefâilün/ feülün*)

- 1 Ĥağîkat üzre ‘aşkıñı efendi
Müyesser kıl kerem senden Kerîmsin
- 2 Kemâl-i fazlıñ ile bu tarîkı
Müyesser kıl kerem senden Kerîmsin
- 3 Derûnumdan çıkıb gide dü-‘âlem
Seniñ ‘aşkıñla mest olam demâdem
- 4 Vişâliñ zevkîni ben daği dadam
Müyesser kıl kerem senden Kerîmsin
- 5 Günâhım gerçi çok estağfiru’llâh
Dediñ lâ tağneţü min rağmetillâh
- 6 Seniñ ‘afvîñ umârim senden Allâh
Müyesser kıl kerem senden Kerîmsin
- 7 Ĥabîbiñ ‘aşkına oldur penâhım
Bağışla kıl kerem her ne varise günâhım
- 8 Cemâliñi baña göster ilâhım

Müyesser kı1 kerem senden Kerĩmsin

- 9 Edip Bĩçāre uluna ināyet
Firāıñdan anı sen aqla yā Rab
- 10 Rasūluñden ana ere efāat
Müyesser kı1 kerem senden Kerĩmsin
- 11 Ğarĩb Bĩçāre'niñ fazlıñla yā Rab
Viāliñle yıı gōñlünü sen yab
- 12 Ki yokdur aña bundan ğayri maqlab
Müyesser kı1 kerem senden Kerĩmsin

36

VEAA Fİ'L-İTİKĀF

- 1 Seniñ cemāliñ görmege
İsāniñ umarım senden
- 2 İd-i viāle ermege
İsāniñ umarım senden
- 3 Kereme ullarıñ ey Hā
Muhtāc olduğu muaa
- 4 Sensin çü kādir-i mutla
İsāniñ umārim senden
- 5 Ey kādirü Kerĩm ğani
- 6 Geldim apuña yalvarıp
İsāniñ umārim senden
- 7 Seniñ rasūlüñ duyurdu
İsān vatidir buyurdu

- 8 Çünkü mevlâmız kayırdı
İhsânıñ umarım senden
- 9 Bîçâre kuluñ ağlatma
Derdin ellere diñletme
- 10 Ver murâdıñı söyletme
İhsânıñ umârım senden

37

VE LEHŪ EYŶAN

(*mefâilün / mefâilün/ feülün*)

- 1 Hađıñ fazlı ile saña erişdik
Şafâ geldiñ e yâ Şehr-i mübârek
- 2 Müyesser eyledi yine görüşdük
Şafâ geldiñ yâ Şehr-i mübârek
- 3 Firâkıñla bizi sen yakmışidiñ
‘Aceb devletdiñ elden çıkmışidiñ
- 4 KŶulŶbi yapmışiken yıkmışidiñ
Şafâ geldiñ eyâ Şehr-i mübârek
- 5 Bize Mevlâ seni rağmet veripdir
Niçeler mağlaba senden eripdir
- 6 KŶamu eşyâ seniñ kadriñ bilŶbdŶr
Şafâ geldiñ eyâ Şehr-i mübârek
- 7 ‘İbâdetler olur sende muzavvef
Me‘aşîden olur kŶullar mŶunazzaf
- 8 KŶudŶmŶñle cihân aldı müşerref
Şafâ geldiñ eyâ Şehr-i mübârek

9 Çü oldu sende kıranıñ nüzülü
Seni ta^czīm ederdi Haq rasülü

10 Umar Bīçāre kul sende vuşūli
Şafā geldiñ eyā şehr-i mübārek

38

VE LEHŪ EYŪAN

(*mefāīlün / mefāīlün/ feūlün*)

1 Kerīmā bir faqir derd-ü-mendim
Esirge raḥmet ü ğufrān ayında

2 Yeter nār-ı firāqın ile yandım
Esirge luḥf eyle iḥsān ayında

3 Hidāyet rehberiñ gönder kerem kıl
Yunam dā^cim saña döndür kerem kıl

4 Şerāb-ı vaşlıña kandır kerem kıl
Esirge raḥmet ü ğufrān ayında

5 Hicābı ref^c edip keşf-i cemāl et
Neḳāyışdan geçir ehl-i kemāl et

6 Dem-ā-dem vaḳtimi bezm-i vişāl et
Esirge luḥf eyle iḥsān ayında

7 Kemāl-i kudret ü kuvvet seniñdir
İbāda faẓl ile raḥmet seniñdir

8 Ğarīb Bīçāre’ye şefkat seniñdir
Esirge ^cafv eyle ğufrān ayında

39

VE LEHŪ EYŪAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Tut elin bir kāmilin rahmana ergürsün seni
Hıdmet eyle sıdk ile sulṭāna ergürsün seni
- 2 Varlığını terk edip Mevla'ya ikbal et müdam
Katredeñ geç lücce-i ummana ergürsün seni
- 3 Hāk-i pāy ol yoluna sür ayağına yüzüñü
Pādişāh-ı vakt olup ünvana ergürsün seni
- 4 Arayuben bulagör erken tabib-i hazıkı
Derdine et itiraf dermana ergürsün seni
- 5 Gel beri Biçāre'den alğıl haber etme inad
Haḳḳ kerimdir luṭf ile iḥsāna ergürsün seni

40

VE LEHŪ EYŶAN

(*müstefilün / müstefilün*)

- 1 Ey ʿāşıklar ey şadıqlar
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 2 Helāk olsun münafıklar
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 3 Göñül Haḳḳı fikreylesin
İncāmına şükreylesin
- 4 Haḳḳ da bizi zikreylesin
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 5 Nefsi hevāsından keser
Ḳalbiñ ḳapıların açar
- 6 Ehl-i tevḥīdi Haḳḳ sever

- Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 7 Seni ŧirkden eyler ḥalāŧ
Ḥaḳḳ ḳatında olursun ḥāŧ
- 8 Maḳŧūt ise eger ihlās
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 9 Budur begim aŧl u usūl
Daḥī budur bāb-1 vuŧul
- 10 Bundan et meñ hergiz nükul
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 11 Ṭutmañ münāfıḳıñ sözün
Enbiyānıñ izleñ izin
- 12 Aḳar ḳalbiñiziñ gözün
Geliñ tevḥīd eyleyelim
- 13 Bunda gelen birgün gider
Bunda ḳalır sīmle zer
- 14 Bīḳāre'den ālñ ḥaber
Geliñ tevḥīd eyleyelim

41

VE LEHŪ EYŶAN

- 1 Bulmaḳ isterseñ ḥayatı cāvidān
Yan yaḳıl pervāne ol Ḥaḳḳ yoluna
- 2 Vermesün derseñ keder kevn ü mekān
Yan yaḳıl pervāne ol Ḥaḳḳ yoluna
- 3 Saña varlıḳdur olan ḥaml-i ŧakīl
Terk et anı etme kendüñi zelīl

- 4 Zāhir olsun der isen sırr-ı Halīl
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna
- 5 Bu vücūdā eyler iseñ ger gurūr
Kurb-i Hakkdan olırsesiñ belki dūr
- 6 Hullet-ī Hakk ede birgün nāru nūr
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna
- 7 Nūr-ı Hakkla dolubeni t̄aşagör
Hem çü deryā kaynayuben cūşagör
- 8 Sa'y edipen nār-ı aşkā düşegör
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna
- 9 Göz açıp bakma cihāniñ bāgına
Şalma şeh-bāz-ı dili her zāgına
- 10 Giregör bir kāmiliñ ocağın
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna
- 11 Evliyālar imtiħan eder eri
Şadıkiseñ Hakk yoluna ver seri
- 12 Pendiñi pervānededen algıl yüri
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna
- 13 Püte'-ī aşkda edegör nefsi kāl
Kālīñe bakma olagör ehl-i hāl
- 14 Derdiñi Biçāre'den eyle sü'al
Yan yakıl pervāne ol Hakk yoluna

42

VE LEHŪ EYŪAN

(müstefilün / müstefilün)

- 1 Ey pādişāh-ı zū'l-^ᶜaṭā
ᶜAfv eylegil noḳşānımız
- 2 Olduḳ çü derde mübtelā
Sensin bizim dermānımız
- 3 Ahz etmegil ᶜadliñ ile
Raḥm eylegil fazlıñ ile
- 4 Şād olalım vaşlıñ ile
Luṭf eylesün sulṭānımız
- 5 Nefsi ara yerden gider
Zā'il olā tāki keder
- 6 Bir luṭf eder iseñ eger
Vuşlat olur her ānımız
- 7 Tevfīkını eyle refīḳ
Āsān ola işbu ṭarīḳ
- 8 İḥsānıña eyle ḥaḳīḳ
Göç etmeden kārbānımız
- 9 Ey yeri gögi yaradan
Rāzı olup Bīçāreden
- 10 Qaldır hicābı aradan
Kāmil ola ᶜirfānımız
- 11 Gelsün dedikde ol Hudā
Bīçāre'ye Ḥaḳḳdan yaña
- 12 Raḥmet ile etsün du^ᶜā
Bunda ḳalan yārşānımız

43

VE LEHŪ EYẒAN

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün)

- 1 Yā İlähî düşdügüm yerde kıoma kıaldır beni
Niçe demdir ağlarım bir demde de güldür beni
- 2 Vaşlınıñ sevdāsına verdim cemī^c varımı
Müflisim bī-çāreyim nūruñ ile doldur beni
- 3 Bir kerem-kānı Ĥudāsın yā Kerīm ü yā Raḥīm
Raḥmet ü iḥsānınıñ deryāsınā ṭaldır beni
- 4 Pādişāhım şol zemān kim da^cvet edesin beni
Zātıñ ile et tecellī ba^cdehü öldür beni
- 5 Baḥr-i ḥayretde gezer Bīçāre'yim yā Rabbenā
Rüz-i gārım kııl muvāfık vuşlatā şaldır beni

44

VE LEHŪ EYẒAN

(fāilātün/ fāilātün/fāilün)

- 1 Nefs elinden bizi halās eyle
Kerem eyle meded Kerīm Allāh
- 2 Daḥil-i zümre-^ci ḥavāş eyle
Meded eyle meded Raḥīm Allāh
- 3 Reh-zen oldu bize yoluñda hevā
Ĥıdmetiñde mu^caṭṭal oldu kıuvā
- 4 Keremiñden bu derde eyle devā
Kerem eyle meded Kerīm Allāh
- 5 ^cAsker olsun şerī^catiñ nūru
Reh-ber olsun ṭarīḳatiñ nūru

- 6 Server olsun haḳḳatīñ nūru
Meded eyle meded Raḥīm Allāh
- 7 Olmayalım reh-i Ḥaḳḳda ebter
Olalım nūr-ı hüdāña maḏhar
- 8 Ḳıl müyesser bize ḥacc-ı ekber
Kerem eyle meded Kerīm Allāh
- 9 Eyle Bīçāre'ye luḡ ü iḥsān
Ola dā'im anıñ işi āsān
- 10 Nār-ı ğamla ciġer oldı büryān/
Meded eyle meded Raḥīm Allāh

45

VE LEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Haḳḳ te'alanın rasuli togdıġı aydır gelen
Haḳḳ rızasın bulmaga sa'y eyleyelüm ruz ü şeb
- 2 Umulur ki fazl-ı haḳḳa irişür kadrin bilen
Haḳḳ rızasın bulmaga sa'y eyleyelüm ruz ü şeb
- 3 İdelüm şer'in temessük zahirimizde müdam
Hem tarikinde anın göstere ikdam-ı tam
- 4 Matlab-i a'la yolunda eyleyelüm ihtimam
Haḳḳ rızasın bulmaga sa'y eyleyelüm rüz ü şeb
- 5 Ola ki ide inayet irevüz esrarına
Bülbül olup ötelim irişevüz gül-zarına
- 6 Layık ide cümlemüzi bakmaga didarına
Haḳḳ rızasın bulmaga sa'y eyleyelüm rüz ü şeb

- 7 Rahmeten li'l-‘alemin gönderdi ani ol kerim
Kadrini bilür anın o kim ola kalbi selim
- 8 Çün beyan oldu bize haqqdan sırat-i müstekim
Haqq rızasın bulmağa sa’y eyleyelüm ruz ü şeb
- 9 ‘Ālemī bū ayda teşrīf eyledi hayru’l-beşer
İdelüm mevlāya ‘āşi olmadan gāyet hāzer
- 10 Eyleye Bīçāre’ye luṭfi ile dā‘im nazar
Haqq rızāsın bulmağa sa’y elyeyelüm rüz ü şeb

46

VE LEHŪ EYẒAN

(*mefūlün / mefāilün*)

- 1 Yolundağı kullara
Yā Rabb ‘ināyet et
- 2 Zikrindeki dillere
Yā Rabb ‘ināyet et
- 3 Fazlıñla edip ihsān
İşlerini et āsān
- 4 Luṭf eyleyüben her an
Yā Rabb ‘ināyet et
- 5 Yā kādīr u yā Nāşır
Her hālimizi kayır
- 6 Olsun keremiñ zāhir
Yā Rabb ‘ināyet et
- 7 Luṭfuñla bizi yād et
‘Ācizlere imdād et

- 8 Ğamdan bizi āzād et
Yā Rabb  ināyet et
- 9 Biĉāreyi ey Mevlā
Vaşlıñla idüb ihyā
- 10 Maţlūbımı kıl i tā
Yā Rabb hidāyet et

47

VE LEHŪ EYŶAN

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün)

- 1 Baħr-i tevhidinde küffārıñ  urūķın kesmede
 Asker- i İslāma yardım eyle Allāhım meded
- 2 Rūzigār-ı rahmetiñ kaşda muvāfiķ esmede
 Asker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded
- 3 Enbiyā v evliyāniñ himmetini et refiķ
Cān ü bāşi terk eden ķullarıñā olğıl şefiķ
- 4 Luţf ü ihsāniña et anları dā im gariķ
 Asker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded
- 5 Gösterüb ķullarıña her dem kemāl-i ķudreti
Zāhir olsun ehl-i inkāra bu diniñ  izzeti
- 6 Pādişāh-ı din-i İslāma nasīb et furşatı
 Asker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded
- 7 Dār-ı küfrüñ nuşretiñle hadem idüben saţhımı
Okusunlar rüz ü şeb diller Ğabibiñ medħini
- 8 Ķıl müyesser ehl-i İslāma Giridiñ fetħini
 Asker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded

- 9 Ser-nigūn olsun seniñ ahrıñ ile adā-yı dīn
Ehl-i tevid ile dolsun serte-ser rū-yı zemīn
- 10 Dāimā Bīare'niñ budur recāsı yā Muin
Asker-i İslāma yardım eyle Allāhım meded

48

VE LEHŪ EYAN

(*mefālūn /mefālūn/felūn*)

- 1 Öter bir blblm gl-zāra aru
Yanar pervāneyim dil-dāra aru
- 2 Aceb mestāneyim kendmi bilmem
Seniñ ayrānım dīdāra aru
- 3 Sivānın zerre-ve yokdur vcdı
Anı vazeyl eseñ envāra aru
- 4 Egeri odudur adden gnāhım
Veli ben durmuum Settāra aru
- 5 Götr Bīare'yi vadet iline
Anı alatmaıl ayāra aru

49

VE LEHŪ EYAN

(*mefālūn /mefālūn/ mefālūn /felūn*)

- 1 Eser bād-i abā ezhāra aru
Öter blblleri gl-zāra aru
- 2 amu eyā seniñ vafn kitābın
Our dāim l'l-ebāra aru
- 3 Ene'l-a srrına tālib olanlar

Varur Manşūr gibi ol dāra karşı

- 1 Firākīñla benim vīrāne gōñlüm
Revā mı yıķıla mi' māra karşı
- 2 Ğarīb Biçāre'niñ vergil murādın
Anı söyletmegil aġyāra karşı

50

VE LEHŪ EYŹAN

(*mefāīlün /mefāīlün/ mefāīlün /feülün*)

- 1 Süregör virdügi dīdāra karşı
Açagör derdiñi tīmāra karşı
- 2 Velāyet sırrına ermek dilerseñ
Şaķın bāb açmadan inkāra karşı
- 3 Me'ani baġçesinden tatlu sözler
Gelür 'ariflere güftāra karşı
- 4 Hidāyet et Hüdāyī'niñ yoluna
Hüdāyā nuşret et serdāra karşı
- 5 Düşür kalbe gehī nār-i firākı
Anıñçün ah eder Biçāre karşı

51

VE LEHŪ EYŹAN

(*mefāīlün /mefāīlün/ mefāīlün /feülün*)

- 1 Yürü sa'y edegür azkāra karşı
Açılsun yollarıñ dil-dāra karşı
- 2 Verir cānā safā yāriñ havāsı
Eser bād-i şabā eşhāra karşı

- 3 Sivānīñ maḥv olur cümle vücūdı
Kaçan kim dursa Kaḥhāra karşı
- 4 Vişāliñ derdime ʿayn-ı devādır
Seniñ bīmārīñım tīmāra karşı
- 5 Yumarsañ gözünü Bīçāre senden
Açarlar sırrıñı esrāra karşı

52

VE LEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Derülüb kâpuña geldi fuḳarā
Yā ilāhī fuḳarāya nazar et
- 2 Seniñ iḥsānīñ umarlar zuʿafā
Yā ilāhī zuʿafāya nazar et
- 3 Sen bilirsin kamu aḥvālimizi
Maḥz-ı fazlıñla ḳayır ḥālimizi
- 4 Raḥmetiñle ele al bālimizi
Yā ilāhī fuḳaraya nazar e
- 5 Red olunmaz dergehiñden sâ'il
Cürmü ʿisyān luṭfa olmaz ḥā'il
- 7 Cümle maḳşūd senden olur ḥāşıl
Yā ilāhī zuʿafāya nazar et
- 8 Luṭfuñ umar bir bölük muḥtācız
Ḥān-ı vaşla bizi doyur ācız
- 9 Tālib-i zevḳ-ı reh-i miʿrācız
Yā ilāhī fuḳarāyā nazar et

10 Nola Bîçāre'ye etseñ rahmet
Senden olur fuķarāyā Őefķat

11 Seniñ ile bulur anlar  izzet
Yā ilāhī zu'afāyā nazār et

53

VE LEHŪ EYŶAN

(fāilātŭn/ fāilātŭn/ fāilātŭn /fāilŭn)

1 Ehl-i İslāma eriŐdi cānib-ı Haķķdan  aťa
Hamdŭ li'llāh kim du amız eyledi mevlā kabŭl

2 Cŭmle mŭ'minler iŐidŭb sŭrdŭler zevķu Őafā
Hamdŭ li'llāh kim du amız eyledi mevlā kabŭl

3 Eyledi kŭffārı mevlā fazlı ile nā-murād
Mŭnhezim olup daĝıldı her birisī ke'l-cerād

4 Bozcaādā cānibinden zā'il oldi  ŭn fesād
Hamdŭ li'llāh kim du amız eyledi mevlā kabŭl

5 Eyleye Mevlā hemīŐe ehl-i İslāma nazār
Ehl-i Őirkiñ dā'imā olsun sŭzi eyne'l –mefer

6 İnhizāmından  adŭnuñ yine aldık bir ĥaber
Hamdŭ li'llāh kim du amız eyledi mevlā kabŭl

7 Bozcaādāya gelen kāfirler oldi mŭnhezim
Oldılar ehl-i ĝazā doymalıgile muĝnetim

8 İntikāmı aldı a dādan Ĥudā-yī mŭnteķim
Hamdŭ li'llāh kim du amız eyledi mevlā kabŭl

9 Et nazār Bīçāre Hāḡḡın luḡf ı bī-pāyānına
Baḡmadı ḡullarınıñ cürmi ile noḡşānına

54

VE LEHŪ EYŶAN

(*müstefilün / müstefilün*)

1 Ey pādişāh-ı zŷ'1-^caḡā
İḡsān cenābıñdan seniñ

2 Ey Halik-i arz ü sema
İḡsān cenābıñdan seniñ

3 Bize sivādan yoḡ meded
Mülkiñe daḡl etmez Eḡad

4 Ey Vāḡidü Ferd ü Şamed
İḡsān cenābıñdan seniñ

5 El ḡalkdırıb cümle ^cibād
Senden recā eyler murād

6 Ey Kādirü Hayyu Cevād
İḡsān cenābıñdan seniñ

7 Müzniblere Settār olan
Mücrimlere Ğaffār olan

8 Ey derdime tīmār olan
İḡsān cenābıñdan seniñ

9 Fazlıñ ile ey lā-yezāl
Bīçāre'ye ḡöster cemāl

10 Ey bī-şebīh ü bī-mişāl
İhsān cenābıñdan seniñ

55

VE LEHŪ EYŶAN
(müstefilün / müstefilün)

1 Ey pādişāh-ı lā-yezāl
İhsān cenābıñdan seniñ

2 Ey bī-şebīh ü bī-mişāl
İhsān cenābıñdan seniñ

3 Hükümüñdedir cümle cihān
Zikriñdedir cümle lisān

4 Cānım seni görsün ʿıyān
İhsān cenābıñdan seniñ

5 Kāpıñda duran kullara
Dünü gün öten bülbüllere

6 Eyle hidāyet anlara
İhsān cenābıñdan seniñ

7 ʿAlemleri var eyleyen
Hem ʿunşurı çār eyleyen

8 Cānanına yār eyleyen
İhsān cenābıñdan seniñ

9 Bīçāre senden ey Hudā

Eyler vişāliñi recā

- 10 Götür ara yirden sivā
İhsān cenābıñdan seniñ

56

VE LEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Gerçi ister kullarıñ envār-ı zātā ermege
Senden imdād olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün
- 2 Cümle müştākız seniñ yā Rab cemāliñ görmege
Senden imdād olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün
- 3 Cümle eşyā-i ihātā eylemişdür kudretiñ
Taht-i teşhīrinde kılmıştır hayātı ʿizzetiñ
- 4 Yā ilāhī sen müyesser eyle bize vuşlatın
Senden imdād olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün
- 5 Ey kemāl-i kudret ıssı pādişāh-ı zū'l-ʿaṭā
Nefse qalursa anıñ dā'im işi cürm ü ḥaṭā
- 6 Saña maʿlumdur bizim aḥvālimiz yā Rabbenā
Senden imdād olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün
- 7 Gelmeseydi bize senden dā'imā fażlu kerem
Qānde bulurduq vücudı cümle olurduq ʿadem
- 8 Nice mümkindir gide yoluñda sālİK bir qādem
Senden imdād olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün

- 9 ʿAbd-i Bîçāre seniñ yolunda çekdi çok emek
 Bezm-i firqatde ğidāsı dā'im oldı ğam yemek
- 10 Aña lâyıkdır hemān dā'im meded Allāh demek
 Senden ihsān olmayınca ʿabd-i ʿāciz neylesün

57

VE LEHŪ EYẒAN

(*mefāilün/ mefāilün/ feülün*)

- 1 Bizi nūr-i hüdāyā lâyıq eyle
 Hidāyet et meded Allāhü Hādī
- 2 Hüdāyī-veş yolunda sādık eyle
 Hidāyet et meded Allāhü Hādī
- 3 Kemāl-i kudrete yok hadd ü pāyān
 Tükenmez vermemkile luṭf ü ihsān
- 4 Hüdāyā kullarıñdır cümle insān
 Hidāyet et meded Allāhü Hādī
- 5 Ederseñ bir kulūña faẓl u raḥmet
 Zuhūr etmiş olur āsār-ı kudret
- 6 Seniñdir cümleye luṭf u ʿināyet
 Hidāyet et meded Allāhü Hādī
- 7 Gürüh-i evliyāyā luṭf eden dost
 Cemīʿ-ı enbiyāyā luṭfeden dost

- 8 Ḥabībī Muṣṭafāyā luṭf eden dost
 Hidāyet et meded Allāhü Hādī
- 9 Kemāl-i ḳudretiñi eden ikrār
 Eder mi feyziñi bü ḳande inkār
- 10 Umar Bīçāre senden fazlı herbār
 ʿInāyet et meded Allāhü Hādī

58

VE LEHŪ EYẒAN

(mefŭlŭ /mefāīlŭn/ mefāīlŭn/ feŭlŭn)

- 1 Tenden ſoyup ſıdḳ ile ʿuryān olabilsem
 Cān geçŭben vāşıl-ı cānān olabilsem
- 2 Maḥv eyleyŭben varlıḡımı yemm-i ḥaḳīḳat
 Bir ḳaṭre iken baḥrile ʿummān olabilsem
- 3 İrişiridi iñleyişim yārenelŭgŭm
 Yolunda anıñ ḥākile yeksān olabilsem
- 4 Beriyyeleri ḳıṭʿa edipen kaʿbeʿ-ı vaşla
 İrsem de anıñ yoluna ḳurbān olabilsem
- 5 Mey-ḥāneʿ-ı ḥŭsnŭnden içŭb bādeʿ-ı ʿışḳı
 Keyfile anıñ mestile ḥayrān olabilsem
- 6 Ḳulluḡuna ben bendeʿi eylese lāyıḳ
 Luṭf eylese ʿālemlere sulṭān olabilsem

- 7 Bülbüleri feryād idüben dembedem ölse
Bāğında anıñ bir gül-i ḥandān olabilsem
- 8 Esirgese Bī-çāresini ol ulu mevlā
İş bitirmede mazharı-ı Raḥmān olabilsem

58

VE LEHŪ EYẒAN

(*müstefilün/ müstefilün*)

- 1 Ey beni yokdan var iden
Her ḥālīm işlāḥ et meded
- 2 Derdlilere tīmār eden
Her ḥālīm işlāḥ et meded
- 3 Ol deñlü nefis et di zūhūr
Hep āşnālar oldı dūr
- 4 ‘Afvıñ umarım yā Ğafūr
Her ḥālīm işlāḥ et meded
- 5 Nefsi hevāsından geçür
Cümle sivālardan göçür
- 6 Vaḥdet şerābından içür
Her ḥālīm işlāḥ et meded
- 7 Şerī‘at nūruna daldır
Ṭarīḳat ḥāline ƙaldır
- 8 Ḥaḳīḳat sırrını bildir

Her hâlim ıslâh et meded

9 Geldim kapıña pür-htaâ
Umup cenâbıñdan  aâ

10 Bîçâreyim yâ Rabbenâ
Her hâlim ıslâh et meded

60

VELEHÛ EYŻAN
(*mefâilün /mefâilün*)

1 Celâle döñmezem yâ Rabb
Cemâliñle beni yâd et

2 Çü hergiz gülmezem yâ Rabb
Cemâliñle keremler beni şâd et

3 Eyâ luşf ıssı kâdir Raħmân
Şerikiñ yoşdurur muşlaş

4 Saña kul olayım ancak
Sivâdan luşf et azâd et

5  ilmiyle şerh-ı şadr idüp
Hilâl-i şalbi bedr idüb

6 Gecelerümi şadr edip
Daħî günlerim a yâd et

7 Nidâ idüb baña hâtif
İde her rütbeye vâşıf

- 8 Olup esrārına ʿārif
Beni yōluñda üstād et
- 9 Saña fazlıyla ol Kādir
Kerem edip olur nāşır
- 10 Olup dergāhınā nāzır
Hemān Bīçāre feryād et

61

VELEHŪ EYŶAN

(*mefāīlün/ mefāīlün/feūlün*)

- 1 Hābībīñ hürmeti için yā ilāhī
İrişdür kullarını nūr-ı zāta
- 2 Bilip añlāyalar ānı ke-mā-hī
Erişdir kullarını nūr-ı zāta
- 3 Çü verdiñ anlarā işbu hayātı
Müyesser eyle luţf eyle necātı
- 4 Geçür fazlıñ ile efʿāl ü şıfātı
erişdir kullarını nūr-ı zāta
- 5 Gele sırrā şafā sırr-ı Eħadden
Olā derde devā nūr-ı Şamedden
- 6 Bizi maħrūm kōmā zevk-ı ebedden
İrişdür kullarını nūr-ı zāta
- 7 Hābībīñ Muşafā daʿvet anıñdır
Umar ümmet buni mevsim bunuñdur

- 8 Efendī luṭfile iḥsān seniñdir
İrişdür ḳullarını nūr-ı zāta
- 9 İrüb Bī-çāreye senden hidāyet
Bulā cem^c ile farkda istikāmet
- 10 Hakīkatde budur çünki se^cādet
İrişdür ḳullarını zāt-ı pāke

62

VELEHŪ EYẒAN
(*mefāīlün/ mefāīlün*)

- 1 Bulaldan vaḥdet-ī zāti
Sivāyı añlamaz oldum
- 2 Bıraḳdım cümle eşvātı
Ki hergiz diñlemez oldum
- 3 Dürüldi defteri ğayriñ
Dükendi menzili seyriñ
- 4 Cezāsī şerrile ḥayriñ
Derūnī söylemez oldum
- 5 Vücūdum cümle maḥv oldı
Fenā ende-fenā geldi
- 6 Ne ben ḳaldım ne dil ḳaldı
Anıñçün anlamaz oldum
- 7 Unutdum hūr u ğilmānı

Daḥī Mālīkle Rıẓvānı

- 8 ʿAcebdir şol ile şağı
Nedendir ḥaylamaz oldum
- 9 Verelden varıñı yāre
Olaldan mest ü āvāre
- 10 Seniñ sōzūñü Bīçīre
Yürü var tıñlamaz oldum

63

VELEHŪ EYẒAN

- 1 Seveli şıdķıle dīvāne gönül mevlāyı
Ḳoyup ednāyı murād eyledi aʿlāyı
- 2 Ne ʿaceb ḥālet olur vādī-yi ʿaşķı
Bir eder leyl ü nehārı vezīrū bālāyı
- 3 Niçe bir söylesin lā'yı sivāyā nāzır
Nola gör saʿy idüben mertebe'-i illā'yı
- 4 Ḥaḳķa āyīnedürür her ṫarafı bu kevnīñ
Yürü Mecnūn oluben aramağıl Leylāyı
- 5 Gel e Bī-çāre Ḥaḳķıñ niʿmetine şükr eyle
Vezn oldur saña faẓlı ile bu ālāyı
- 6 Maḳşūd idüben ey ṫālib-i Ḥaḳķ ḥāzret-i mevlāyı
Tercīḥ idegör cümleye ol maṫlab-ı aʿlāyı
- 7 Lā lā'yı yeter söylediñ ey miʿtekif-i mescid
Çıķ ʿālem-i ıṫlāķa bulagör illā'yı

- 8 Çün hâlik-ı külden geliser cümleye tedbîr
Teslîmi gözet terk idüben lev ü levlâyı
- 9 Yâ Rabb baña eyle ʿaṭā cemʿ ile farkı
Tekmîl ideyüm mertebeʿ -i mîm ile lâʿyı
- 10 Bî-çāre Ḥaḳḳıñ niʿmetine şükr idegör kim
Ol verdi saña fazlı ile rüʿyet-i vâlâyı

64

VELEHÛ EYẒAN

(*mefâilün/ mefâilün/feülün*)

- 1 ʿAṭā vü fazlu rahmet kâpusın âc
İlâhî et me bizi ğayra muḥtâc
- 2 Çerâğ-ı kalbümüzü eyle sirâc
İlâhî et me bizi ğayra muḥtâc
- 3 Açulsun rāhı ef ʿāl ü şifātıñ
Erişsün lemʿası envār-ı zātıñ
- 4 Kayır ahvālını luṭf et ʿuşātıñ
İlâhî et me bizi ğayra muḥtâc
- 5 Sivānıñ varlığı ey Ḥayy ü Kayyüm
Bağılsa fiʿl-ḥaḳıḳat cümle maʿdüm
- 6 Kemāl-i ʿacımız der-gāha maʿlüm
İlâhî et me bizi ğayra muḥtâc
- 7 Erenlerin vişâli ḥürmetiçün

- Ḥabībiniñ kemāli ḥürmetiçün
- 8 Celālinüñ cemāli ḥürmetiçün
İlāhī et me bizi ğayra muḥtāc
- 9 Ḳuluñ Bīçāre'ye sen eyle çāre
Seniñ ile erişe tāki yāre
- 10 Ḥudāyā etme bizi yūzi ḳara
İlāhī etme bizi ğayra muḥtāc
- 11 İdüb meyl-i sivāyı ḳalbden iḥrāc
İlāhī etme bizi ğayra muḥtāc
- 12  Aṭā vū fażl u raḥmet ābını sāc
İlāhī etme bizi ğayra muḥtāc
- 13 Bize fażlıñ ile ey Allāhu Raḥmān
Tariḳi müstakimi eyle āsān
- 14  Aṭāña muntaẓırken cümle insān
İlāhī etme bizi ğayra muḥtāc
- 15  İbādıñ ḫālini tedbir seniñdir
Ḳamu müşkilleri tefsīr seniñdir
- 16 Meẓāhirde olan te'şīr seniñdir
İlāhī etme bizi ğayra muḥtāc
- 17 Gürūh-i evliyāniñ ḥürmetiçün
Cemi  enbiyāniñ ḥürmetiçün
- 18 Ḥabībiñ Muştafāniñ ḥürmetiçün

İlāhī et me bizi ğayra muhtāc

- 19 Ḳuluñ Bī-çāreye yā Rabb ʿalīmsin
 Esirge raḥmet et luṭf et Raḥīmsin
- 20 Recāmız kesmeziz senden Kerīmsin
 İlāhī et me bizi ğayra muhtāc
- 21 ʿİbādınā murādı etdiñ iḥsān
 Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 22 Bağılsā luṭfuñā yok hadd ü pāyān
 Saña çok çok şükür ey Rabbü Raḥmān
- 23 Bizi ḥalk eylediñ ketm-i ʿademden
 Daḥī ḥıfz eylediñ şirk-i şanemden
- 24 ʿİbāretdir vücūdımız keremden
 Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 25 Saçıldı yirlere bārān-ı raḥmet
 Zuhūr et di yine envāʿ-ı niʿmet
- 26 Müyesser eylediñ ĩmānū şıḥḥat
 Saña çok çok şükür ey Rabbü Raḥmān
- 27 Ḳuşūrā baḳmayıp ğufrān idersin
 Bizim derdimize dermān idersin
- 28 Demādem luṭfile iḥsān idersin
 Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 29 Eger niʿmetiñ yā Rabb şayılmaz

- Seniñ ihsānıñā ammā doyulmaz
- 30 Kuluñ Bī-çāre mestiñdir ayılmaz
Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 31 İbādıña murādı et dün i^cta
Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 32 Seniñle mürde diller oldı iḥyā
Saña çok çok şükür ey Rabbü Raḥmān
- 33 Saçıldı üstümüze āb-ı raḥmet
Göründi bize de envā^c ile ni^cmet
- 34 Umāruz fazlıñ ile zevk-ı vuşlat
Saña biñ biñ şükür ey Rabbü Raḥmān
- 35 Za^cif Bī-çāreye etseñ tecellī
Bulur anıñ ile kat kat teselli
- 36 Efendim eylediñ ihsān-ı külli
Saña çok çok şükür ey Rabbü Raḥmān

65

(mefāilün/ mefāilün)

- 1 Geçenler kīyl ile kālden
İrenler aşl-ı deryāya
- 2 Giçer elfāzu ekvāndan
İrür mefhūm-i ma^cnāya
- 3 Sivālardan olup ṭāhir

- Ḥaḳīḳatle olur zāhir
- 4 Ḥaḳḳā ḥaḳḳlā olur nāzır
Varur maṭlūb-i a^ḳlāya
- 5 Geçüb tecrīd ü tefrīdi
Bulur esrār-ı tevḥīdi
- 6 İrür taḥkīḳa taṣdīḳi
Ḳomaz işini ferdāya
- 7 Görinür küllü şey^ḳün hālik
Yitirür cümle'i sālīk
- 8 Olur bir devlete mālīk
Ki yoḳdur hiç aña ḡāye
- 9 Gel ey Bī-ḳāre bu ḥālden
Umursañ ḥaḳḳa i bālden
- 10 Bıraḳ āyine i elden
Tenezzül etme eşyaya

66

(mefāīlün/ mefāīlün/ mefāīlün/ mefāīlün)

- 1 Baḳanlar dīde-ī cānıyla daim nūr-ı Mevlāya
Bıraḡurlar ḡöñüldeñ baḳmaḡı ednā vü a^ḳlāya
- 2 Kemāli cānibi vardur çü her bir zerreniñ şükriñ
Görür ehl-i fenā ol zerrede envār-ı bī-ḡināya
- 3 Ḥaḳīḳat seyrine mālīk olan ehl-i se^ḳādetler

Mecāzī mevce bakmayıp erişdi asl-ı deryāya

- 4 Terakķī- vū tenezzül sözlerin terk eyle ey ʔālib
Fenā ehline hiç yokdur menzil ū pāye
- 5 Şaķın bi-çāreligi ķōma elden sen de Bī-çāre
Ki yokdur saña bundan özge hergiz renc ū sermāye

67

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün)

- 1 Mā-sivādan ķalbi taḥhīr eyleyen hū zıkridir
Anı nūr-ī Ḥaķķla tenvir eyleyen hū zıkridir.
- 2 Ṭālib-ī Ḥaķķ olana keşretde vahdet zevķini
Aḥsen-ī vechile tedbīr eyleyen hū zıkridir
- 3 Pūte'-i ʕışķ-ı Ḥudādā dem-be-dem iksīr-veş
Üsrüb-i varlığı taġyīr eyleyen hū zıkridir
- 4 Küllü şey'in hālikün ebvābını fetḥ eyleyüb
Meclis-i ʕirfānda tefsir eyleyen hū zıkridir
- 5 Dest-i luḥfiyle bugün Bī-çāreniñ vīrnlığın
Setr idüb nūrıyla taʕmīr eyleyen hū zıkridir

68

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün)

- 1 Zevķi ile dembedem şāyed eyleyen hūdur bizi
Her nefes imdād ile yād eyleyen hūdur bizi

- 2 Mā-sivāyı setr idüb Hakkı bize izhār iden
Hāşılı her demde irşād eyleyen hūdur bizi
- 3 Keşf ider ʿāşıklarā keşretde vaḥdet vechini
Hoş tecellī ile isʿār eyleyen hūdur bizi
- 4 Küllü şey'in hālikun'la bizi iʿdām eyleyüb
Yine nūr-ī Hakkla İcād eyleyen hū'dur bizi
- 5 Ey su'āl iden kişi Bīçāreden hū sırrını
Rāh-ı Hakkdā böyle üstād eyleyen hūdur bizi

69

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Bilmeyenler kulluğın sulṭānı bilmez kandedir
Düşmeyenler derdine dermānı bilmez kandedir
- 2 Ehl-i ʿışk içre şu kim keşf ü kerāmet ehlidir
Kırmadı cehli bütün ʿirfānı bilmez kandedir
- 3 Rāh-ı Hakkda vermedi şunlar ki cānın sıdık ile
Kaldı hayret içre ol cānānı bilmez kandedir
- 4 Bezm-i vuşlatda demādem şol ki vaḥdet mestidir
Gerçi Kur'ānı bilür Furkānı bilmez kandedir
- 5 Fe'stekim kemā ümirte emrine rām olmayan
Şekli insāndır veli insānı bilmez kandedir
- 6 Hıdmetiyle irmeyen kāmilleriñ eṭvārına
Taşradan seyrān ider seyrānı bilmez kandedir

7 Şol ki fehm et mez bugün Bî-çāreniñ aqvālını
Ehl-i idrāk ise de iz^cānı bilmez ҡandedir

70

VELEHŪ EYŹAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

1 Ey göñül ümmīdi kesme ol ulu dergāhdan
Şāyed irişe ^cināyet nāgehan Allāhdan

2 Rāh-ı Hāḳḳda Tūr-ı nefside olduğıña gam yime
Bu ^caceb mi irse ihsān bendesine şāhdan

3 Dosta lāyıḳ bir işiñ yoḳsa eger ihlās ile
Hāli et me vaḳtini dā^cim derūnı āhdan

4 ^cAzl idegör rūhiñi mülk-i vücūddan muḫlaḳ
Ermedi maḳşūda ol kim geçemedi cāhdan

5 İkilikden geçemez Bî-çāre ^cAbdu'llāh meger
İrişe añā tecellī nūr-ı zāt-ı Allāhdan

71

VELEHŪ EYŹAN

1 Şaḳın ey müznib recāñı kesme fazlu'llāhdan
Çoḳ degildir nice yüz biñ ḫāzret-i Allāhdan

2 Ҷoma tevḫīdiñi elden sa^cy idegör dā'imā
Çünki vāşıl olımadıñ ıḳma semt-i rāhdan

3 Ğayra baḳma dāimā ḳalbiñi eyle taḫliye
Ḳıl ḫāzer Cebbār u Ҷahhārım diyen ol şāhdan

- 4 Vecd-i vaktiden emn ü ye'se düşme ey ʿārif şaķın
Pendüñi al ʿākil isen işbu mihr u mähdan
- 5 Bezm-i firqatde qalur Bī-çāre ʿAbdu'llāh meger
İrişe añā ʿināyet nisbet-i Allāhdan

72

(mefāilün/ mefāilün/feülün)

- 1 İderken qullarıñ bunca hātāyı
İdersiñ anlara luḡ u ʿaḡāyı
- 2 Kerīmā fazlına yoqdur nihāyet
ʿAceb mi umsalar senden liqāyı
- 3 Seniñ nūruñla ref olsun kederler
Müyesser et bize zevq ü şafāyı
- 4 Mekān et sün Hudāya dilde ʿaşkıñ
Müzeyyen et ʿibādetle quvāyı
- 5 Firāqıñ derdine düşen gedālar
Ne var vuşlat ile bulsa şifāyı
- 6 Tecellī qıl bize ey Ḥayy u Kayyüm
Fenādan giçirüb göster liqāyı
- 7 Saña Bīçāre olur yollar āsān
Olursuñ fazl-ı Haqq ile Hudāyī

73

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün /fāilün)

- 1 Zıkr u tevḥīdden ayırma himmet eyle kāli

- Tā olunca ka^ʿbe'-i albi^ñ anemden hāli
- 2 Nie bir zāyi idersi^ñ nad-i ōmri dā'im
Nie bir āfil geūrdi^ñ bunca māh u sāli
- 3 Hi a^ñar mısın u ūni ki olası^ñ mu^htezar
Yā a^ñar mısın kabirde ōrecegi^ñ hāli
- 4 Sa^ña alacak amelde bu tekāsüller nedir
Yā nedendir azanursi^ñ iller alur mālī
- 5 ōrdi Bīāre cemāl-ī Hāı ekk ü ūbhesiz
ol ki ta^hhīr eyledi inkār u sekrden bālī

74

(fāilātūn/ fāilātūn/ fāilātūn /fāilūn)

- 1 Hāmdulillāh am-ı sevdāyı sivādan uryānım
Ne vūcūdum var elimde ne a^ña urbānım
- 2 İrdi rāhım meded-i Hāile cāy-i ademe
Ne teraī ne tenezzül ne zevī elvānım
- 3 İbu kevn ire benim kānımı ayār ōremez
Lā-mekān mülkine irmi kademi bir kānım
- 4 Yaarak mülk-i vūcūdum o haīī üstād
omadı bende eerden ebedī vīrānım
- 5 Benim ol yār ile bir gizlū alāam vardır
Ki anı^ñ āl ile vafın dimede hayrānım
- 6 ekerek derdini ol yār-i adīmi^ñ irdim
u^ña kim ben amu derde dūene dermānım
- 7 Geri Bīāre dediler ba^ña bu ālemede
Velī bir āleme vardım ki a^ñā sultānım

(mefāilün/ mefāilün/feülün)

- 1 Vücūdum mülkinüñ sulṭānı Allāh
Benim her derdimiñ dermānı Allāh
- 2 Esirgerseñ kuluñ ğurbet ilinde
Ḳamu ʿālemleriñ Raḥmānı Allāh
- 3 Seni tesbīḥ iderler cümle ḳullar
Cemīʿ dilleriñ sübhānı Allāh
- 4 Ḳarār et mez viṣāliñsiz bu cānım
Ne var ey cānımıñ cānānı Allāh
- 5 Seniñ ʿıṣkıñ beni kesdi sivādan
Ġarīp Bīḳāre’niñ İmānı Allāh
- 6 Cemīʿ ʿālemiñ sultānı Allāh
ʿAṭā vü fazl ü cūduñ kānı Allāh
- 7 Esirge cürmüni ʿafv et ʿibādiñ
Zaʿif ḳullārınıñ Raḥmānı Allāh
- 8 Saña lāyık olanı bize işle
Ḳıyāmet ğününüñ Reyḳānı Allāh
- 9 Müyesser eyle cennet içre cennet
ʿİnāyet ehliniñ Mennānı Allāh
- 10 Hüviyyet nūrına vāsıl olunca
Ḳulı Bī-ḳāre’niñ seyrānı Allāh
- 11 Vücūdum şehrine sulṭānım Allāh
Ḳamu derdlerime dermānım Allāh

- 12 omā firat ilinde ben fairīñ
Esirge rahmet et Ramānım Allāh
- 13 arar et mez vialīñsiz bu cānım
Seni ister gōñül cānānım Allāh
- 14 Mūnezzehsin zamān ile mekāndan
Nice bulam seni sūbhānım Allāh
- 15 Vūcūdudur olan Bī-āre’niñ sed
Anı afv eylegil ğufrānım Allāh

76

(mefāilün/ mefāilün/feülün)

- 1 Eyā firat ile derde dūenler
Olur tevīd ile her derde dermān
- 2 Demādem āh ile bağrı bienler
Olur tevīd ile her derde dermān
- 3 Umarsın cümle derdiñe devāyı
Yūri tevīde arf eyle kuvāyı
- 4 Bulursun ıhat ü zev ü afāyı
Olur tevīd ile her derde dermān
- 5 Hālās eyler seni nār-ı saardan
Sivāyı aldırır dai nazardan
- 6 efāatler gelir hayr-i beerden
Olur tevīd ile her derde dermāñ
- 7 Budur āıklarīñ dārū’-ifāsı
Baīret gōziniñ hem tūtiyāsı
- 8 Begim yetmez mi kiiye Hūdāsı

Olur tevḥīd ile her derde dermān

- 9 Gice gündüz bu tevḥīdi süregör
Çalış maṭlūba Bī-çāre eregör
- 10 Cemāl-i Ḥaḳḳı sa^cy eyle göregör
Olur tevḥīd ile her derde dermān

77

(*fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Bāb-ı Ḥaḳḳdan urma bizi Rabbenā
İf^cali'l-ḥayre'l-keṣīr fī ḥaḳḳına
- 2 Kōma noḳṣānda kemāli kıl naşib
Rabbenā yā Rabbenā yā Rabbenā
- 3 Saña muḥtācdır ^cibādīñ yā Kerīm
Aḥsin ileyhim ^catā'en dā'imā
- 4 Seni koyup kande varsun kullarıñ
Der iken sen anlara dā'im bi-yā
- 5 Belki Bī-çāre efendim boş komaz
Şunları ki dise aña ātinā

78

(*mefāilün/ mefāilün/feülün*)

- 1 Eyā iḥsān edici Ḥaḳḳ te^cālā
Ḥaḳīkat yolunu sen eyle āsān
- 2 Kuluñum bir kerīmsin pādişāhım
Ḥaḳīkat yolunu sen eyle āsān
- 3 Açılsın sırr-ı sırr-ı vaḥdet-i zāt
Anıñ nūrunda maḥv olsun maḳāmāt

- 4 Gereklemez mansıb u keşf ü kerāmāt
Hakikat yolunu sen eyle āsān
- 5 Şerīatle idüb taşhīhi zāhir
Tarikatle olayım pāk ü tāhir
- 6 Maārifte olup üstād ü māhir
Hakikat yolunu sen eyle āsān
- 7 Yeter şaldım sivā zāğına bāzı
Müyesser eyle baña keşf-i rāzı
- 8 Geçür luḫ eyleyüb cısr-i mecāzı
Hakikat yolunu sen eyle āsān
- 9 Erip Bīçāre'ye senden ĩnāyet
Bula maḫlūbu yolunda hidāyet
- 10 Sivā ile aña gelmez kanāat
Hakikat yolunu sen eyle āsān

79

(*mefāilün/ mefāilün/feülün*)

- 1 Fenādan geçirüb bezm-i bekāya
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü Qıyyüm
- 2 Kemāl-i faẓl ile zevk-i liqāya
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü Qıyyüm
- 3 Hıyāt ire likādan mürde cāna
İçem vaslı şerābın kana kana
- 4 Velīlerle bile emn ü emāna
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü Qıyyüm

- 5 Derūnumdan ıka āşār-ı kevneyn
Maķāmım ola sırr-ı ķābı ķavseyn
- 6 Ev ednāya nazār ķılmaġa ayneyn
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü ayyūm
- 7 Mükemmel ola cemü farķda irfān
Kemāline iriše nūr-i ĩmān
- 8 Bir olmaġa bugün cān ile cānān
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü ayyūm
- 9 İrüb Bıçāre’ye ihsān-ı Mevlā
Fenā-ender-fenādan ede ihyā
- 10 Beķā ire beķāda bulmaġa cā
İrüşdüre bizi ol Hıyy ü ayyūm

80

(*mefāilün/ mefāilün/feülün*)

- 1 Tecellī ķıl ibāda luṭfuñ ile
Döñer mi ķahrıñıa ķullar efendi
- 2 Tesellī ver atā vü faẓlıñ ile
Döñer mi ķahrıñıa ķullar efendi
- 3 Saña lāyık olan bu yā ze’l-ikrām
Edesin ķullara envā-ı inām
- 4 Celāliñ etme luṭf et bize ibrām
Döñer mi ķahrıñıa ķullar efendi
- 5 Zaıfız bizde yokdur ķahra tākāt
İnāyet eyle Raḥmānım ināyet

- 6 Gele sırra cemālinden leṭāfet
Döner mi ḳahrıñıa ḳullar efendi
- 7 Eyā iḥsān eden sulṭān-ı Vehhāb
Açılsın üstümüze ḥayr-ı ebvāb
- 8 Yıkılmış göñlümüz luṭfuñ ile yap
Döner mi ḳahrıñıa ḳullar efendi
- 9 Ğarīb Bīḳāre'ye eyle teraḥḥum
Vişāliñle ede dā'im tena'um
- 10 Firāḳıñla yeter etdi te'ellüm
Döner mi ḳahrıñıa ḳullar efendi

81

VELEHŪ EYŶAN

(mefāilün/ mefāilün/feülün)

- 1 Cenābıñdan zuhūr etsin 'aṭalar
Eyā Vehhāb olan sulṭān-ı Ḳādir
- 2 Sürelim dā'imā zevḳ ü şafālar
Eyā Vehhāb olan sulṭān-ı Ḳādir
- 3 Çü senden ğayri yoḳdur mülke mālİK
Murādın kimden umsun işbu sālİK
- 4 Mezāhir cümlesi yanıñda HālİK
Eyā Vehhāb olan sulṭān-ı Ḳādir
- 5 'Aṭāñın zerre si yeter cihāna

Ġinānıñ vüs'ati gelmez beyāna

6 Çıkar 'ilmü'l-yaqınımız 'iyāna
Eyā Vehhāb olan sulţān-ı Kādir

7 Ża'if kullarıñıñ sensin mu'ini
Verirsin anlara dünya vü dīni

8 Müyesser eylegil haqqa'l-yaqīni
Eyā Vehhāb olan sulţān-ı Kādir

9 Qayıy aqvālini luţf et 'ibādıñ
Alalar feyzini ism-i Cevādın

10 Huşuli sende olur her murādıñ
Eyā Vehhāb olan sulţān-ı Kādir

11 Veren sensin kamuya çün kemāli
Ederler rüz ü şeb senden sü'ali

12 Quluñ Biçāre'ye vergil vişāli
Eyā Vehhāb olan sulţān-ı Kādir

82

(*mefūlün/ mefāilün*)

1 Ref' eylegil hicābı
Yā Allāhu yā Fett

2 Fehm edelim hiţābı
Yā Allāhu yā Fettāh

3 Açılsın Haqq yolları
Seçilsin dost illeri

- 4 Et küşāde gülleri
Yā Allāhu yā Fettāh
- 5 Tecellī kı l yā Vāhid
Ma'būdu görsün ʿābid
- 6 Olsun şifāta şāhid
Yā Allāhu yā Fettāh
- 7 Bu envār-ı tevḥīdi
Hem esrār-ı tefrīdi
- 8 Her zerrede ḥurşīdi
Yā Allāhu yā Fettāh
- 9 Yā Ḥāliḳ u yā Bārī
Hükmüñ ḳamuya cārī
- 10 Bīçāre'ye esrārı
Yā Allāhu yā Fettāh

83

(müstefilün/ müstefilün)

- 1 Zāt ü şifātıñ nāmıdır
Çün Vāhid ü Ferd ü Eḫad
- 2 Yā kimden umsun derdliler
Dermānı Allāhü'ş Şamed
- 3 Cümle ʿahvālim ser-te-ser
Nūr-ı şifātıñdır seniñ

- 4 Ey lā yezāl ü lem-yezel
Ey Kādir ü Hayy-ı ebed
- 5 Tevhīdiñi eyle naşīb
Olam şuhudundan muḥīb
- 6 aldır sivāyı yā Mucīb
Ki olmasın ortada sed
- 7 Ey Hālik-ı arz u semā
Etme bizi senden cūdā
- 8 Fazlıñla vaşlıñ kıl aḫā
Bīçare'yim hem derd-ü-mend
- 9 Yā Rab uluñ Bīçare'yi
Derdiñ ile āvāreyi
- 10 Ergür Hābibiñ sırrına
Zevinden eyle behre-mend

84

(müstefilün/ müstefilün)

- 1 Āçıldı çün maḥnā gülü
Yā Rab nice şükredelim
- 2 Zev eyledi cān bülbülü
Yā Rab nice şükredelim
- 3 Geldi meḥārifden eşer
Duydum sülükü serte-ser
- 4 Verdiñ haikatden haber

- Yā Rab nice şükr edelim
- 5 Keşf eylediñ baña uşul
Oldu saña rāh-ı vuşul
- 6 Luţfuñ ihāta etmez ʿuķul
Yā Rab nice şükredelim
- 7 Senden gelir cümle kemāl
Budur haķıķat-i ḥasb-i ḥāl
- 8 Şükr etmege yokdur mecāl
Yā Rab nice şükr edelim
- 9 Ey Kādir ü Ḥayy ü Vedūd
Bīçāre'ye verdiñ vücūd
- 10 Etdi zuhūr envār-ı cūd
Yā Rab nice şükr edelim

85

(müstefilün/ müstefilün)

- 1 Ḥalk etdi beni ol Ḥudā
El-ḥamdü li'llāhi'l- Kerīm
- 2 Etdi Ḥabībiñ reh-nümā
El-ḥamdü-li'llāhi'l-Kerīm
- 3 Buldum rızāsı yolların
Gördüm haķıķat illerin
- 4 Őoķdum vişāli güllerin

El-ḥamdü li'llāhi'l- Kerīm

- 5 Olup bañā dā'im şefīķ
Tevfīķini etdi refīķ
- 6 Erdi kemāline ṭarīķ
El-ḥamdü li'llāhi'l- Kerīm
- 7 Cümle anıñ iḥsānıdır
Hem luṭf-i bī-pāyānıdır
- 8 'Afv ile ğufrānıdır
El-ḥamdü li'llāhi'l- Kerīm
- 9 Ol luṭfi çok ḳādir Ḥudā
Bīçāre'ye etdi 'aṭā
- 10 Biñ biñ şükür biñ biñ şenā
El-ḥamdü li'llāhi'l- Kerīm

86

(*müstefilün/ müstefilün*)

- 1 Cürm ü ḳuşūra baḳmağıl
Bīçāre'yim yā Rabbenā
- 2 'Aybım başıma kaḳmağıl
Bīçāre'yim yā Rabbenā
- 3 İşim gücüm dā'im kesel
Yoḳdur saña lāyık 'amel

- 4 Ğufrānıña eyle maħal
 Bīçāre'yim yā Rabbenā
- 5 Mücrimlere şefkat seniñ
 Müzniblere raħmet seniñ
- 6 Ğudret seniñ kuvvet seniñ
 Bī-çāre'yim yā Rabbenā
- 7 Halk eylediñ beni beşer
 Etdim nice bin dürlü şer
- 8 Eksikli isem de eger
 Bīçāre'yim yā Rabbenā
- 9 Verdi ħaber bize Resül
 Fazlıñladır saña vuşul
- 10 Bīçāreni eyle ħabül
 Bīçāre'yim yā Rabbenā

87

VELEHŪ EYZAN

(mefāilün/ mefāilün/feülün)

- 1 Saña lâyıķ ħanı bizde ʿibādet
 Kerīm Allāh hemān iħsāna ħaldıķ
- 2 Meger ki edesin luş u ʿināyet
 Raħīm Allāh hemān iħsāna ħaldıķ
- 3 Ķamu derd ehline dermān seniñdir
 Cemīʿ ʿāleme fermān seniñdir

- 4 Efendi luḡ ile iḥsān seniñdir
Kerīm Allāh hemān iḥsāna ḡaldık
- 5 Za‘īfiz bir de yoḡdur bize çāre
Elimiz boḡ yüzümüz daḡi ḡāre
- 6 Esirge lāyık etme bizi nāre
Kerīm Allāh hemān iḥsāna ḡaldık
- 7 Sivādan ḡalbimizi cümle sildik
‘Atā vü faḡl u cūduñ uma geldik
- 8 Bir iş göremedik her yaña beldik
Raḡīm Allāh hemān iḥsāna ḡaldık
- 9 Ġarīb Bīçāre vardıkda ḡuzūra
Çü yoḡdur gelicek şey zuhūra
- 10 Keremler et anı ergür sürūra
Kerīm Allāh hemān iḥsāna ḡaldık

88

(*mefāīlün/ meḡāīlün/ feūlün*)

- 1 Senden recāmız sulḡānım Allāh
‘Afv et ḡatāmız ḡufrānım Allāh
- 2 Derdliyiz geldik dermānım Allāh
Raḡm eyle bize Raḡmānım Allāh
- 3 Gerçi yanında cürmümüz çoḡdur
Līk ḡufrānıñ daḡi artuḡdur
- 4 Bāb-ı iḥsānıñ dā’im açıḡdır
Raḡm eyle bize Raḡmānım Allāh

- 5 Cürmümüz bildik sıdık ile döndük
Raḥmetiñ umduḡ apına geldik
- 6 Ey kerem k nı luḡfuña aldık
Raḥm eyle bize Raḥm nım All h
- 7 Ğaflete aldık eksikli olduk
apıña geldik raḥmetiñ umduḡ
- 8 Ey kerem k nı luḡfuña aldık
Raḥm eyle bize Raḥm nım All h
- 9 Budur ker m  derg ha l yık
Ola uṣ tın uṣ ka l hık
- 10 Raḥmetiñ oldu iṣy na s bık
Raḥm eyle bize Raḥm nım All h
- 11 Ermedi y re oldu  v re
Düṣdü B ç re  h ile z ra
- 12 Vaṣlıñla eyle derdine  re
Raḥm eyle bize Raḥm nım All h

89

(*mef il n/ mef il n/fe l n*)

- 1 Bunca fazl   luḡ u raḥmetle dururken ḡalıkları
Kim ayırsın ḡalini B ç re'niñ y  Rabben 
- 2 Durdine kande arasın ol ḡab b-i ḡ zıkı
Kim ayırsın ḡalini B ç re'niñ y  Rabben 

- 3 Geldi k̄āpūña nice biñ derd ile ol derd-ü-mend
H̄āline eyle terah̄hum k̄ıl ʿilācın et meded
- 4 Derd seniñ derdli seniñ dermān seniñ
Kim kayırsın h̄ālini Bīçāre’niñ yā Rabbenā

90

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/fāilün)

- 1 Eyledi her yañeden derd ü belā aña hücüm
Rāh-ı H̄aqqdā zāhir oldu nice biñ dürlü huşul
- 2 Saña muhtācdır ʿibādīñ ger huşuṣ ū ger ʿumūm
Kim kayırsın h̄ālini Bīçāre’niñ yā Rabbenā
- 3 Olmayınca bir k̄ula luṭf-i H̄udā ihsān-ı H̄aqq
Zulmet-i hayretde kalır üstüne toğmaz şafaḳ
- 4 Her murādı ʿarza senden ğayrı yoḳdur hiç eḩaḳ
Kim kayırsın h̄ālini Bīçāre’niñ yā Rabbenā
- 5 Çün seniñ şunʿuñdurur Bīçāre’yi ʿāciz eden
Maḩz-ı faẓlīñdır yine maḩlūbuna fā’iz eden
- 6 Ey recā’i raḩmeti ʿāşīlere cā’iz eden
Kim kayırsın h̄ālini Bīçāre’niñ yā Rabbenā

91

(mefāīlün /mefāīlün/feūlün)

- 1 Benim derdime dermān eyle yā Rab
Yoluñ ʿuṣṣāḩa āsān eyle yā Rab

- 2 Göñül kim olmaya  ıřkıñla ma mür
Anı ser-mest ü hayrân eyle yâ Rab
- 3 Şu dem ki c n ü ten ide ved c 
 A sın vaşl-ı c n n eyle y  Rab
- 4 H l l'e eylediñ  un n rı g l-z r
Kararımı g list n eyle y  Rab
- 5 En sim hem-demim y r-i ref k m
Tecell  ile işs n eyle y  Rab
- 6 Fir k ñdan seniñ Bi c re ağlar
Viř liñ ile  and n eyle y  Rab

92

(*mef il n/ mef il n*)

- 1 Hud dan sırr-ı tev idi
Tuyan gels n bu devr na
- 2 H k kat ehli  uşş ka
Uyan gelsin bu devr na
- 3 G r imdi n r-ı G ff rı
Dağı ol sırr-ı Sett rı
- 4 Cih nda şişe'-i  arı
Őıđan gels n bu devr na
- 5 H r b t ehli  un  alk ñ
S zine iltif t etmez

6 Bu varlık zenbini dā'im
Yuyan gelsün bu devrāna

7 Göre Bîçāre'ye noldı
Vücūdi nūr ile doldı

8 Haḫka Haḫklā erüb buldı
Diyen gelsün bu devrāna

93

(mefāilün/ mefāilün/ mefāilün/ mefāilün)

1 İlāhī faẓl u luṭfuñla baña sen fetḫ-i bāb eyle
Erişdir vaḫdet-i zāta şoñum ni'ce'l-me'ab eyle

2 Vücūdum nüshasın yazdıñ yed-i ḳudretle çün yā Rab
Senin zāt ü sıfātından 'ibāret bir kitāb eyle

3 'Ubūdiyyet makāmında kemāl-i zūlli ḳıl i'cā
Haḫīḳat taḫt-gāhında beni 'ālī-cenāb eyle

4 Seniñ 'aşıḳlarıñ olsun ziyā-i āfitābımdan
Hilāl-i ḳalbini yā Rab olarıñ māh-tāb eyle

5 Ḳabūl eyle ḳuluñ Bîçāre'niñ ḫācātını luṭf et
Kerīmā maḫz-ı faẓlıñla ḳapıñda kām-yāb eyle

6 Lisāniñ zıkr-i Haḫḳ ile döner bir āsiyāb eyle
Aḳıt seylāb-ı çeşmiñ sen demādem aña āb eyle

7 Terāḳḳī et maḳām-ı sırra aldanma kerāmāta
Fenā bul zerreni erken efendi āfitāb eyle

8 Hevāyı terk edüb āteş-perestlikden daḫi el çek

Su gibi her yaña aqma özüñü bî-türâb eyle

- 9 Tecerrüd  alemin elden qoma var şâh-ı  alem ol
Rızâ vü şükürü dünyâda muhaşşal câme-hâb eyle
- 10 Devâmı yoqdurur dehriñ geqer furşat ele girmez
Murâdıñ bulmada cehd et gece g nd z şitâb eyle
- 11 S vâr olup semend-i hikmete  azm-i vaşan eyle
şeri atle şarişat pâyesin aña rikâb eyle
- 12 Qoyup başını meydana erenler erdi Mevlâya
Eger sen dağı er isen  l mi irtikâb eyle
- 13 H dânuñdur kamu ihsân H dânuñdur kamu in am
Begim gel eyle inşâfi seniñ neñ var şisâb eyle
- 14 Q  geldiñ bezm-i  uřřâka şerâb-ı  aşkı n ř eyle
Qoma devrâniñ elden cigeriñi kebâb eyle
- 15 H z r   râhat isterseñ tevekk l eyle Mevlâya
Vera lâ z hd   taqvâyı der nuñda şaşâb eyle
- 16 Z h rıdır hicâb olan z h rınıñ z h rına
Z h ra ermek isterseñ z h rdan iġtiyâb eyle
- 17 V c duñdur saña mâni  olan Bîçâre h z rda
Murâd ermek isterseñ qalış anı ĥarâb eyle

94

VELEH  EYZAN

(*mefâil n/ mefâil n/ mefâil n/ mefâil n*)

- 1 G n l âyinesin yâ Rab cemâliñle m cellâ et

- Gider varlık hicābını vişāliñle müsellā et
- 2 Ulūhiyyet maḳāmına mezāhir oldu çün insān
Seniñ zāt u şifātıñla müzeyyen et muḥallā et
- 3 Fenā-ender-fenā eyle vücūdumdan vücūdu al
Ḥudāyā faẓl u cūduñla sivālardan muḥallā et
- 4 Gerekmez devlet-i dünya gerekmez lezzet-i ʿuḳbā
Cenāb-ı pākiñe cezb et makāmımı muʿallā et
- 5 Ḥabību'llāh ḥadīşinde dedi Ḥaḳḳ ḳalbe nāzırdır
Yürü Bîçāre Mevlā'ya derūnuñu muşallā et

95

VELEHŪ EYZAN

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/fāilün*)

- 1 Rāh-ı Ḥaḳḳda terk-i dünyā terk-i ʿuḳbā eyledik
Ḥaḳḳ budur ki faẓl-ı Ḥaḳḳla hūb u ra'nā eyledik
- 2 ʿĀbid ü zāhid bizim bāzārımız fehm etmedi
Ḳaṭreden geçdik velākin kisb-i deryā eyledik
- 3 Gerçi yumduḳ çeşmimiz sū-yı sivāya baḳmadan
Līk vech-i Ḥaḳḳa nāzır dīde peydā eyledik
- 4 Ḥamdü lillāh eyledi tevḫīmı bize refīḳ
Vuşlat-i cānāna erdik cānı iḫyā eyledik
- 5 Küllü şey'in hālikün'dan erdi çün sırra nidā
Gizledik Bîçāre'nin sırrını iḫfā eyledik

(*mefāilün/ mefāilün/ mefāilün/ mefāilün*)

- 1 Hāķīķat sırrına eren sıvādan yumdu gözünü
Cihānı gezdi ser-tā-ser velākin örtü izini
- 2 Kelāmım añlamaz ise kayırmaz ʿābid ü zāhid
Ki zīrā ehli añlarmış hāķīķat ehli sözünü
- 3 Dedi Mevlā kelāmında tüvellü şemme vechu'llah
Ne cāya baksa ʿārifler görürmüş rüşen yüzünü
- 4 Saña ʿāşık olan yā Rab sıvāya nice meyl etsin
Seniñ ʿaşkıñ saña çeker dem-ā-dem anıñ özünü
- 5 uluñ Bīçāre'niñ gerçi saña lāyık işi azdır
Velī fazlıñla ey Mevlā çoĝa dut anıñ azını

(*fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/fāilün*)

- 1 Şol ki yolda terk-i dünyā terk-i ʿuķbā eyledi
Kaʿbe'-i maķşūda erdi hūb u raʿnā eyledi
- 2 Hālinī ʿaşk-ı Hūdānıñ bir ʿaceb hālet etmiş
Ğayriden ʿuşşāķı kesdi mest ü şeydā eyledi
- 3 omadı aşdāf-ı sırrda nām-ı keşretden eşer
Vaħdet-i zātı getirdi dürr-i yektā eyledi
- 4 On sekiz biñ ʿālemi ĩcād eden ķādir Hūdā
Küllü şey'in hālikün'lā yine ifnā eyledi

5 Bir  aceb s z s yledi B  are  Abdu'llah yine
Nefs    albi r hu ge di serda n - ar eyledi

98

(m stefil n/ m stefil n)

1  ol ki kem l-i  ıd  ile
Mevl ya i b l eyledi

2 Mevl  a a oldu mu in
Yolunu ikm l eyledi

3 Erdi a a vahdet o u
Duydu Vuc d-ı Mu la ı

4  sb t edip n r-ı H k k 
 ayrıyı ib t l eyledi

5 Lu f eyley b a a Hud 
Etdi  at   zre  at 

6 Fazlıyla olup Mu taf 
 r ada irs l eyledi

7 Kim vara an n yanına
Mun ad ola ferm nına

8 M  t k olup derm nına
I l h-ı ahv l eyledi

9 A ıp der n  g zlerin
Ke f eyleyib dost y zlerin

10 Size haḳıḳat sözlerin
Bīçāre īşal eyledi

99

(müstefilün/ müstefilün)

1 Şol ki ḳamu aḥvālini
Mevlāya teslīm eyledi

2 Mevlā aña oldu muḳīn
Kārını tetmīm eyledi

3 Ol ki nidānem dersini
Mürşid öñünde oḳuya

4 Mürşid haḳıḳat ʿilmini
Ol zāta taʿlīm eyledi

5 Aldı haḳıḳatden ḥaber
Ġarḳ oldu nūra ser-te-ser

6 Ḳalmadı varlıḳdan eşer
Hep Haḳḳa teslīm eyledi

7 Ol ḥālde olup Muştafā
Oldu ʿibāda reh-nümā

8 Mevlā edip çok çok ʿaṭā
Envāʿ tekrīm eyledi

9 Bezl eyleyüben ḳālını
Pāk eyleyüben bālını

10 Tāliblere aḥvālini

Bîçâre teklîm eyledi

100

(*fâilâtün/ fâilâtün/ fâilâtün/fâilün*)

- 1 Vaşl-ı Hâkķā reh-nümā ola bu yolda  aşķ-ı pāk
Rāh-ı Hâkķā şıdķ ile  uşşāk ederler insilāk
- 2 Şerhā şerhā eyledi  aşıklarıñı iftirāk
Bu  aceb mi etseler her demde anlar yāķa çāk
- 3 Yā ilāhī nice bakşın mā-sivāya ehl-i  aşķ
Kim ķabūl etmez bilirsin  aşķ-ı pākiñi iştirāk
- 4 ıl tecellī fazlıñ ile hū diyen  aşıklara
Hāıl olsun māni  olan perdelere intisāk
- 5 Luţf edip g ster y z ñ yā Rab ġarīb Bîçāre'ye
Kim tecellī vermedi bir vech ile aña sivāk
- 6 Dergāhıñdan istedigini budurur Bîçāre'nin
Yā ilāhī sen m yesser eylegil aña rızāñ

101

(*fâilâtün/ fâilâtün/ fâilâtün/fâilün*)

- 1 Ey cihānı yoġ iken var eyleyen kādır H dā
Ey  ibād-ı m 'minine eyleyen luţf u  atā
- 2 Hiç olur mu ki ķapıñda redd ola  abd-i za'if
Yā ola māni   atāña c rm   taķşir   haķā
- 3 Bunca demdir luţf   ihsānıñ g ren bî-çāreler
Umarız ki olmayalar mazhar-ı ķahr u cefā
- 4 Yā ilāhī raħmetiñ deryāsına yoķdur kenār
Hem Kerīmsin hem Raħımsin her ne eyleseñ revā

5 Ene  inde zanni  abdi luşfuğu etdiğ bize
Zanni  uzre eylegil Bışare'ye luşf u  aşa

102

(*mef il n/mef il n/ fe l n*)

1 Neye m lik ise bu  abd-i  aciz
Seniğdir hep benim sulşanım All h

2 Olur ise eger maşl ba f ' iz
Seniğdir hep benim sulşanım All h

3 Nesi vardır arada Zeyd   Amriğ
Zuh r eden şav diş c mle emriğ

4  u sensin şaliği şerr ile şayriğ
Seniğdir hep benim sulşanım All h

5 uluğ Bışare'ye olan keremler
Yazılmağa vef  etmez alemler

6 Sağa biğ biğ ş k r gitdi elemeler
Seniğdir hep benim Rahm nım All h

103

VELEH  EYŐAN

(*f il t n/ f il t n/ f il t n/f il n*)

1  Arz-ı d d r eylemekdir şalk-ı eşy dan şar z
Anı ta l m eylemekdir  ilm-i esm dan şar z

2 R h-ı H kka s lik ol aş  eyle siv dan g nl ğ 
Fehm edersen  budur inn  ce aln 'dan şar z

3 Başr-i  aşk  g vş edib tevĥ d-i H kki kıl şaleb
D rr-i yekt ya erişmekdir  u dery dan şar z

- 4 Sırr-ı bi'smillāh ile ʿazmetdi rāh-i vaḥdete
Şol ki keşf olmuşdur aña nokṭa-i bā'dan ğaraż
- 5 Gel icābet eyle ey dil ḥükm-i mütü emrine
Sırr budur ger añlar iseñ vaʿd-i ferdādan ğaraż
- 6 Қаşdedip kisb eyle Bīçāre dem-ā-dem maʿrifet
Küntü kenzen sırrıdır çün ḥāk ile mā'dan ğaraż

104

(*Mefūlü/fāilātü/mefāilü/fāilün*)

- 1 ʿĀşık yaqılır ʿaşk ile dīdār arar
Zāhid çalışır cennet ü enhār arar
- 2 Bir sırr-ı ʿacīb gösteripdir ḥikmet-i Bārī
Raḥmānı arar kim kimisi Қаhhār arar
- 3 Dīvāne dile vermedi aġyār tesellī
Aġlar dün ü gün eglenmez yār arar
- 4 Tefrīd eyle varlık yükünü terk eder ʿārif
ʿĀbid ne ʿaceb ʿucubī ile bār arar
- 5 Bīçāre faḫīr ʿaczi ile rāh-ı Ḥudāda
Yok oldu velī yokluġ ile var arar
- 6 Dil ḥālını ʿarz etmege bir yār arar
Vīrānesini yapmaġa miʿmār arar
- 7 Firḫat yükünü çekmege ṭāḫati yokdur
Vuşlat gözedir derdine tīmār arar
- 8 Mutaşavver olur ol kimse ki cānib-i Ḥaḫḫdan
İfnā-yı vücūd etmek için dār arar

- 9 Kāmilleriñ ocağına düşmege sa^çyet
Pervāne olan yanmağa çün nār arar
- 10 ^çĀriflere taqlīd lezzetine nā^çil olam ver
Bīçāre faķīr ^çālem-i ma^çnāda güftār arar
- 11 Bülbül niyāz için güle faşl-ı bahār arar
^çĀşık maḥabbet etmek için gül^çizār arar
- 12 Mürgānı gör çemende ederler fiğān-ı ^çaşk
Bir baḥş-i ^çaşkıdır ki anı neş'e-dār arar
- 13 Vā^çiz gezer cevāmi'^çi ^çaşk ile va^çzeder
Bilmez ne dedigin o da perverdigar arar
- 14 Şūfī düşerse lücce'-i tevḥīde raķş edip
Ġavvāşdır ki anda dürr-i şeh-vār arar
- 15 Bīçāre bülbülüñ göre gülşende zārını
Vaşl-ı güle erişmege bir dest-i yār arar

105

(*mefāīlū/ mefāīlū/ mefāīlū /mefāīlū*)

- 1 Velī gūyā kılan dā'im sülükümde kemālimdir
Dem uran sırr-ı vaḥdetden benim zevķ-i vişālimdir
- 2 Ḥaķīķat āfitābında fenā buldu meh-ı tābım
Görünen işbu çerḥ içre hemān ancak hilālimdir
- 3 Tecellī etdi çün Raḥmān fenā buldu ḳamu ekvān
Görünen gözüme her an celālimdir cemālimdir
- 4 Bıraktım ḳāl ile ḳıyılı daḫī icmāl ü tafşīli
Bilinmek baña dost ili me^çārifde me^çālimdir
- 5 Kemālāta şu^çūd etmek daḫi maḥv-i vücüt etmek

Hakı Hakkla şuhūd etmek şükür Bîçāre halimdir

106

(*mefūlü/mefāīlü/mefāīlü/feūlün*)

- 1 Yāriñ ğamı dil-i derūna dermān yeter
Bir ğamzesi fevt olmama fermān yeter
- 2 Tek ka⁶be'i kūyunda beni vuşlata ergür
Ķurbān olayım yoluña Ķurban yeter
- 3 Zāhid bize ⁶arz eyleme yarınki ħubānı
⁶Uşşāka bugün ol gül-i ħandān yeter
- 4 Tañ mı yoluna cānımı biñ kerre verirsem
Cān mürdesin iĥyāya hur-i cānān yeter
- 5 Bîçāre'yi esirgemege nār-ı hierde
Ol luţfü kerem-kānı o Raĥman yeter

107

VELEHŪ EYŶAN

(*mefūlü/mefāīlü/mefāīlü/feūlün*)

- 1 Dil-dārı gören gözlere aĥyār gözükmey
İĶrāra eren dillere inkār gözükmey
- 2 Vuşlatta olan kāmili görmez ise zāhid
Ma⁶zūr ŧutalım cism ile esrār gözükmey
- 3 Vā⁶iz bize ⁶arz eyleme evşāf-ı cinānı
ŞādıĶ Ķula hergiz cennet ü enhār gözükmey
- 4 Ne sırr-ı ⁶acībdır buña ol maĥbūbumuzuñ
Bīmārı olan ⁶aşıĶa tīmār gözükmey
- 5 Bîçāre seniñ ⁶aşkıñ ile yandı yaĶıldı

Sürbunda anıñ gözlerine nār gözüklemez

108

(*mefāilün/ mefāilün/ mefāilün/ mefāilü*)

- 1 Göñül luṭf ile gel erken bu zevḳ ile şafādan geḥ
Tecerrüd ʿālemin gözle fenā ile beḳādan geḥ
- 2 Eleyse'llāhü bi-kāffin demişdir ʿabdine Mevlā
Bıraḳ dünya vü ʿuḳbāyı cemīʿ-ī mā-sivādan geḥ
- 3 Saña senden yaḳīn olan vücūda olagör vāşıl
Bulagör vaḥdet-i zātı yürü āḡ u ḳaradan geḥ
- 4 Ḥalāş olmaḳ dilerseñ ger cemīʿ-ī derd ü miḥnetden
Şifā bil vereni derde derūnuñdan devādan geḥ
- 5 Eger duymaḳ diler iseñ cenāb-ı kibriyādan sırr
Maḳam-ı sırda maḥv olup bu kibr ile riyadan geḥ
- 6 Žamīriñ pāk edip ḳaldır ḥicāb-ı keşreti dilden
Hüviyyet baḥrine garḳ ol hüm ile hem hümā'dan geḥ
- 7 Hümāyı ruḥuña sol dem erişe irciʿī emri
İṭāʿat eyle Bīḳāre rıza ile yuvadan geḥ

109

VELEHÜ EYŽAN

(*müstefilün/ müstefilün*)

- 1 Bize gelen luṭfu ʿaṭā
Mevlām seniñdir hep seniñ
- 2 Zikriñle kisb olan şafā
Mevlām seniñdir hep seniñ
- 3 Biz ḳande bulduḳ varlığı
Sen etdiñ bize yārlığı

- 4 Ref eylemeklik ħorluĝu
Mevlām seniñdir hep seniñ
- 5 Ermek vişāle ĝarķ ile
Mevlām seniñdir hep seniñ
- 6 Dīdāra  aşıķ eylemek
Yoluñda şādık eylemek
- 7 Ķulluĝa lāyık eylemek
Mevlām seniñdir hep seniñ
- 8 Ey ķatre-i deryā kılan
Mevlām seniñdir hep seniñ

110

(*müstefilün/müstefilün*)

- 1 Ğayrıñ hevāsın süre gör
İksār-ı zıķru'llāh ile
- 2 Vuşlat kapısın ura gör
Her-bār-ı zıķru'llah ile
- 3 Ķalbe anı eyle idām
Rūħuñ bula  irfān-ı tam
- 4 Sırrıñ şafā bulsun müdām
Esrār-ı zıķru'llah ile
- 5 Sırrıñ eĝer bulsa şafā
Ķulluķdan olmāĝıl cüdā
- 6 Eṭvārı devr eyle dilā
Per-ĝār-ı zıķru'llah ile

- 7 Şunlar ki buldu zikre yol
Erdi murāda āḥir ol
- 8 Gel eyle imdi zikri bol
Tekrār-ı zikru'llāh ile
- 9 Bīçāre edip himmeti
Keşretten eyle rihleti
- 10 Seyr et serāy-ı vaḥdeti
Envār-ı zikru'llah ile
- 11 Gel Ḥaḳḳa feryād edelim
Her-bār-ı zikru'llāh ile
- 12 Dil şehrin ābād edelim
Mi'cār-ı zikru'llah ile
- 13 Ḳalbiñ ḳapısın uralım
Rūḥuñ şafāsın sürelim
- 14 Ḥaḳḳıñ cemālin görelim
Envār-ı zikru'llah ile
- 15 Derdile gūyā olalım
Aşk ile deryā olalım
- 16 Mezkūr-i Mevla olalım
İkşār-ı zikru'llah ile
- 17 Bulamaḳ dilerseñ dā'imā
Yüz turalım Ḥaḳḳdan yaña
- 18 Dostu añalım dā'imā
Tekrār-ı zikru'llāh ile
- 19 Zikre edenler himmeti

- Ref^c etdi cümle ^cilleti
- 20 Bîçāre buldu şıḥḥati
Tīmāri zikru'llah ile
- 21 Fetḥ olıser bāb-ı vişāl
İkşār-ı zikru'llah ile
- 22 Ma^clūm olur sırr-ı me^cāl
Esrār-ı zikru'llah ile
- 23 Ğamdan dili āzād eder
Dost yoluna irşād eder
- 24 Cān bülbülü feryād eder
Gül-zār-ı zikru'llah ile
- 25 Ḥaḳḳdan Hüdā gelse dile
Zikri alır dā'im ele
- 26 Şıdḳ ile ^cazm eder yola
Āşār-ı zikru'llah ile
- 27 Varlık konağından göçer
Vaḥdet şerābından ier
- 28 Cümle sivālardan geer
İşār-ı zikru'llah ile
- 29 Derdlilere dermān olur
Hem atreler ^cummān olur
- 30 Bîçāre ul pinhān olur
İzhār-ı zikru'llah ile

- 1 Vaḥdet iliniñ çün gülü
Ḥandān-ı zikru'llah olur
- 2 Gül-zār-ı ʿaşkıñ bülbülü
Nālān-ı zikru'llah olur
- 3 Olsa meded dil nehrine
Atsā sivāyı zahrına
- 4 Erse haḳīkat baḫrına
ʿUmmān-ı zikru'llah olur
- 5 Terk-i hevā eylese şol
Āsān olur aña bu yol
- 6 Ḥaḳḳa olur şıdḳ ile ḳul
Sultān-ı zikru'llah olur
- 7 Derdi ile dil-ḥoş olan
ʿAşkı ile medhūş olan
- 8 Firḳat ğamına dūş olan
Giryān-ı zikru'llāh olur
- 9 Bīçāre ğafletden uyan
Erdi Ḥaḳḳa ğayrı yuyan
- 10 Bu yolda cānına ḳıyan
Ḳurbān-ı zikru'llah olur

112

(*müstefilün/müstefilün*)

- 1 Keyfiyyet-i zikre eren
Ḥayrān-ı zikru'llah olur

- 2 Vaḥdet diyārına varan
Mihmān-ı zikru'llah olur
- 3 Etmez sivāya iltifāt
Eyler tecellī nūr-ı zāt
- 4 Cānı bulur at at hayāt
Cānān-ı zikru'llah olur
- 5 Kim nūş ede aş cürasın
Terk eyler varlık ırasın
- 6 Deryāya atar atresin
Ummān-ı zikru'llah olur
- 7 Bāġ-ı vişāle kim gider
Seyr-i sivāyı terk eder
- 8 Būlbūl gibi dāim öter
Nālān-ı zikru'llah olur
- 9 Keşf oluben dostuñ ili
Söyler aıatden dili
- 10 Bīçāre'niñ her müşkili
Āsān-ı zikru'llah olur

113

VELEHŪ EYŹAN

(*mefāīlün/ mefāīlün*)

- 1 Sen sivāda ne gezersin
Gel Allāh'a gel Allāh'a
- 2 Bir maḥlūda ne sezersin
Gel Allāh'a gel Allāh'a

- 3 Vücūd-i Muṭlaḳa sa‘y et
Yürü muḳayyedi terk et
- 4 Tariḳ-i enbiyāya git
Gel Allāh’a gel Allāh’a
- 5 İsterseñ vuşlat-ı Raḥmān
Cānı terk et kalsun cānān
- 6 Tevhīdledir derde dermān
Gel Allāh’a gel Allāh’a
- 7 Vaḥdet zevḳi olur anda
Cān da fenā bula tende
- 8 Benlik işler begim sende
Gel Allāh’a gel Allāh’a
- 9 Bîçāre gel sen Ḥaḳḳa ak
Tevhīd ile benligi yāḳ
- 10 ‘Ārif isen Allāh’a baḳ
Gel Allāh’a gel Allāh’a

114

VELEHŪ EYŪAN

(*müstefilün/ müstefilün*)

- 1 Şol ki bugün Mevlā’sına
Ḳurbān-ı zikru’llāh olur
- 2 Anıñ begim ihyāsına
Dermān-ı zikru’llāh olur
- 3 Şunlar ki zikre emreder
Rāh-ı rızā üzre gider

- 4 Şunlar ki andan men^c eder
Şeytân-ı zikru'llâh olur
- 5 Zevk-i vişâle ol kanar
^cAşk odına dün gün yanar
- 6 Allâh deyüb dâ'im döner
Berbân-ı zikru'llâh olur
- 7 Aña ki zikr ede eser
Mezkûrdan aliser haber
- 8 Dost iline eyler sefer
Kar-bân-ı zikru'llâh olur
- 9 Varır hakîkat iline
Bülbül olur dost gülüne
- 10 Bîçâre-veş Hakk yoluna
Nâlân-ı zikru'llâh olur

115

(*fâilâtün /fâilâtün/ fâilün*)

- 1 Âdem iseñ âdeme bak âdem ol
Ehl-i demden dem aluben hem-dem ol
- 2 Himmeti merdân verir iksîr-i Hakk
Hakkı bulduñ çünkü dervîş ebsem ol
- 3 Cümle eşyâ verdi Hakkdan çün nazâr
Kîl ü kâli terk idüben ebkem ol
- 4 Bâtıla bî-gâne olduñ ey gönül
Ehl-i Hakkla gece gündüz mahrem ol

5 Rāh-ı takvāda bulagör gāyeti
Bīçāre sen Hakk katında ekrem ol

116

(fāilātün /fāilātün/ fāilün)

1 Sırrı tevḥīde derūnum şol dem oldu vāşıl
Oldu biñ biñ şükür envā^c-ı me^cārif hāşıl

2 Doğalı şems-i ḥaḳīkat bu vücūdum üzre
Qaldı zerre kadar arada aşlā ḥā'il

3 Şemme vechu'llāh 'ı fehm etdim ḥaḳīkat üzre
Nazarımdan kamu eşyā çıkıp oldu zā'il

4 Vaḥdet-i zāti şühūd eyleyene şek yokdur
Gerçi muḥtācdurur envā^cı delīle cāhil

5 Ḥaḳka bak işiñi Allāh'a sipāriş eyle
Çunki Bīçāre dedi saña ḥaḳīqi kā'il

117

VELEHŪ EYŪAN

(müstefilün/ müstefilün)

1 Ḥaḳqdan yaña gel gidelim
Ḥaḳīkat bāğı bülbülü

2 Bāğı mecāzı nidelim
Ḥaḳīkat bāğı bülbülü

3 Añmaz mısın Ḥudāñı sen
Terk etdiñ mi yuvañı sen

4 Qaç eylediñ şadāñı sen
Ḥaḳīkat bāğı bülbülü

- 5 Terk et bu fāni gülşeni
 Cezb eylesin Mevlā seni
- 6 Dost bāğında eyle anı
 Ḥaḳīḳat bāğı bülbülü
- 7 Yeriñ değıldir bu cihān
 Lāhūt ilinde dut mekān
- 8 Bu bağıçede etme fiğān
 Ḥaḳīḳat bāğı bülbülü
- 9 Bī-gānelere ebkem ol
 Ehl-i vişāle maḥrem ol
- 10 Bīçāre'ye gel hem-dem ol
 Ḥaḳīḳat bāğı bülbülü

118

VELEHŪ EYŪAN

(*mefŭlŭ/mefāilŭ/mefāilŭ/fāilŭn*)

- 1 Maḥv ehli sırrı ile zevk u şafādadır
 Şanmañ anı nefsi ile derd ũ belādadır
- 2 Verdi visāl-i Ḥaḳḳ için cemīc-i mā-meleki
 Derdi merdāne dā'im ḥamd ũ şenādadır
- 3 Va'llāhi ehl-i ḥaḳḳıñ ḥaḳdurur cümle sözi
 Gerçi ehl-i inkār ḳatında Ḥaḳḳdan cüdādadır
- 4 Bul ehl-i Ḥaḳḳı Ḥaḳḳa vuşŭli ḫaleb eyle
 İfnā-yı vücŭt eyle ki maḫlŭb fenādadır
- 5 Saç eyle maḫzar olagör rızāsına piriñ
 Derler kibār-ı ḫikmet bu yolda rızādadır

6 Yā Rab seniñ ni^cmet-i vaşlıña doyulmaz elbet
Bîçāre ol ihsāna daħi iştihādadır

119

VELEHŪ EYŶAN

1 Zāhid huzūr-ı kalb ile zevk u şafādadır
Āşık ümīd-i vaşl ile derd ü belādadır

2 Ver cümle sivāyı alagör vuşlat-ı yāri
Ribh-i murāda vuşul bey^c u şirādadır

3 Rāh-ı şavāba gidenler sivāyı terk eder
Tevhīd yoluna sülük eylemeyen haṭādadır

4 Efāl ü şifāta bakmayıp verāyı gör
Maḥv et vücūduñı maṭlab oradadır

5 Düş derdine Bîçāre kadīmi yāriñ
Bil derde düşünleriñ soñı devādadır

120

VELEHŪ EYŶAN

1 Ey gönül sen sivāda neylersin
Ötesi yok hevāda neylersin

2 Gel gidelim seniñle dost iline
Bu Ālem-i cüdāda neylersin

3 Şāhına bakma cihāniñ yürü sen
Olur olmaz gedāda neylersin

4 Ālimiseñ de şavāba çalış
Cāhilāne haṭāda neylersin

5 Düş Bîçāre hevāsına yāriñ

- Penc-gāh ü nevāda neylersin
- 6 Sen bu zevk u safāda neylersin
Ermezīseñ murāda neylersin
- 7 Lāzım olan ötesidir ötesi
Ey birāder burada neylersin
- 8 Saña senden yaq̄ındurur Mevlā
Sen seniñle sivāda neylersin
- 9 Derūnı derdine ʿilāc edegör
Yürü derd ü belāda neylersin
- 10 Bīçāre var hüviyyeti bulagör
Hüm̄mi terk et hümā'da neylersin

121

(müstefilün/ müstefilün)

- 1 Bulmazsa yārdan iltifāt
Bīçāre ʿāşık neylesün
- 2 Olmazsa rūḥa keşf-i zāt
Bī-çāre ʿāşık neylesün
- 3 Ey bī-zemān ü bī-mekān
Hergiz saña yoqtur nişān
- 4 Ḥayretde qaldı ʿakl u cān
Bī-çāre ʿāşık neylesün
- 5 Ey Kādir-i ʿālī-cenāb
Varlığımız cümle ḥicāb
- 6 Olmazsa senden fetḥ-i bāb
Bīçāre ʿāşık neylesün

- 7 Ey pādişāh-ı zū'l-celāl
Sensiz seni bulmak muḥāl
- 8 ʿĀşıkda şabra yok mecāl
Bīçāre ʿāşık neylesün
- 9 Bīçāre'ye eyle ʿaṭā
Ol derd-mend bulsun şifā
- 10 Hālını ʿarz eyler saña
Bīçāre ʿāşık neylesün

122

(*mefāīlün/ mefāīlün*)

- 1 İlahī bu benim cānım
Vişāliñsiz karar etmez
- 2 Benim mürvetlü sulṭānım
Göñül sensiz karar etmez
- 3 Sivā bāğında bir sâc̄at
Göñül hergiz degil rāḥat
- 4 Anı mest eyledi ḥayret
Vişāliñsiz karar etmez
- 5 Fırāqıñla yanar durmaz
Sivā aña şafā vermez
- 6 Güci yetmez eli ermez
Göñül sensiz karar etmez
- 7 Dutup tegrīd ü tefrīdi
Eder cān ile tevḥīdi

- 8 Bırakdı cümle ümmīdi
Göñül sensiz karar etmez
- 9 Kuluñ eksüklü Bîçāre
Fırākıñla yanar nāra
- 10 Murādın ver o nā-çāra
Vişāliñsiz karar etmez

123

(*fāilātün/fāilātün/fāilün*)

- 1 Derdine sa^cy etdi çāre bulmadı
Neylesün Bîçāre ^caşık neylesün
- 2 Gülmedi hergiz cihānda gülmedi
Neylesün Bîçāre ^caşık neylesün
- 3 Şerh olunmaz dil ile derdi anıñ
Kangı birin söylesün dil yāreniñ
- 4 Sen kayırmazsañ işin Bîçāre'nin
Neylesün Bîçāre ^caşık neylesün
- 5 Bir avuç hāk nice bulsun Hālikı
Budurur derde düşüren ^caşıkı
- 6 Eylesin yā Rab saña lāyıkı
Neylesün Bîçāre ^caşık neylesün
- 7 Gerçi ^caşkıñ ile yandı bu vücūd
Līk vaşla lāyık etmezseñ çü sūd
- 8 Yā Kerīm ü yā Raḥīm ü yā Vedūd
Neylesün Bîçāre ^caşık neylesün
- 9 Derd-mend Bîçāre'de yoқdur karar

Anıñ için āh eder leyl ü nehār

- 10 Ger ʿaṭā kılmazsa vaşlın aña yār
Neylesün Bīçāre ʿaşıq neylesin

124

VELEHŪ EYẒAN

(*mefāīlün/mefāīlün/feülün*)

- 1 Sivālardan beni pāk eyleyen dost
Vişāliyle ferah-nāk eyleyen dost
- 2 Tecellī eyleyüb vaḥdet yüzünden
Hicābı keşreti çāk eyleyen dost
- 3 Hāḳīḳat sırrına verip tenezzül
Hevā nār bādi ile ḥāk eyleyen dost
- 4 Gehī ʿālemlere verip vücūdu
Gehī ḳahrıyla ihlāk eyleyen dost
- 5 Edip Bīçāre'ye lüṭf u ʿināyet
Anı yolunda çālāk eyleyen dost

125

VELEHŪ EYẒAN

(*mefāīlün/mefāīlün/feülün*)

- 1 Ğurbete düşmez mi bir yār isteyen
Yāri terk etmez mi dil-dār isteyen
- 2 Zāhidā ʿaşḳa ḳul ol ʿākıl iseñ
Ḳul olur şıḳıle ḥünkār isteyen
- 3 Gizlü tut sırrıñda sırr-ı vuşlatı
Setr eder sırrını settār isteyen

- 4 Eylemez aġyāra hergiz ittifāt
Yāri ile gizlū bāzār isteyen
- 5 Būlbūl olsun cān ile ʿaşk bāġına
Lā-mekān seyrinde gül-zār isteyen
- 6 Bāl ü perden geçdi maġv etdi özin
Yandı pervāne oldu envār isteyen
- 7 Ğayra baġan gözini terk eyledi
Dīdeden geçmez mi dīdār isteyen
- 8 Zārını ġuş eylesün Bīçāre’niñ
Anı fehm eylesün esrār isteyen

126

VELEHŪ EYŶAN

(fāilātūn/fāilātūn/fāilūn)

- 1 Yāriñ yüzün görmez isem vāy beni
Zevķ-i vaşla ermez isem vāy beni
- 2 Būlbūl gibi feryād edip dem-be-dem
Dost güllerin dermez isem vāy beni
- 3 Mā-sivādan yumaz isem gözümü
Bāb-ı Hāķķā dutmaz isem yüzümü
- 4 Nār-ı ʿaşķa şādıķāne özümü
Pervāne-veş virmezisem vāy beni
- 5 Seyl eyleyüp gözlerimiñ yaşını
Pāk eyleyüp her ġarāzdan işimi
- 6 Deryā gibi cūş eyleyüb başımı
Daşdan daş vurmaz isem vāy beni

- 7 Terk eyleyüb rāh-ı Hakkda hevāyı
Şābit kıılıp ʿibādetde kuvāyı
- 8 Fazl-ı Hakkla derūnumdan sivāyı
Tevhīd ile sürmez isem vāy beni
- 9 Mazhar olup ol Kerimiñ birrine
Vāşıl olup haķıķatın dürrüne
- 10 Enbiyā vü evliyāniñ sırrına
Bīçāre ermezisem vāy beni

127

VELEHŪ EYŪAN
(*mefŭlŭ/mefāilŭn*)

- 1 Her dem der-i dil-dāre
Hāzır olagör hāzır
- 2 Cān gözi ile yāre
Nāzır olagör nāzır
- 3 Ġaflaetden uyar cānı
Añ ol yüce sultānı
- 4 Hāli koma her ānı
Zākir olagör zākir
- 5 Bul şıdķ ile bir pīri
Terk et kamu tehbīri
- 6 Sen sendeki şerīri
Ķāhir olagör Ķāhir
- 7 Çün ʿārifiseñ cāna

- Her atrede gr dery
- 8 Bulmaa dr- yekt
adir olagr adir
- 9 Akm- er atde
Etvr- arkatde
- 10 Esrr- hakatde
Mhir olagr mhir
- 11 Terk eyle fen mlkin
Kisb eyle bek mlkin
- 12 Sırrıda li mlkin
Amir olagr amir
- 13 Ey aciz  Bare
Ey a olan yre
- 14 Sırrıdaki esrra
akir olagr akir

128

VELEH EYAN

(*mefl/mefiln*)

- 1 Geh firn ile
Girynnam sultnım
- 2 Geh cemle ar
ayrannım sultnım
- 3 Geh derde derim

- Eyyüb-veş dem-â-dem
- 4 Gehî erbâb-ı derde
Dermānıñım sulţānım
- 5 Nazar eyle uluña
Bülbül olam gülüñe
- 6 Biñ cān ile yoluña
urbānıñım sulţānım
- 7 Deryā-yı haıatden
Bir atreyim illā ki
- 8 Aşıñ ile cüş etmiş
Ummānıñım sulţānım
- 9 Bıçāre'yim dayanmış
Derdiñ ile göyünmüş
- 10 Mā-sivādan şoyunmuş
Uryānıñım sulţānım

129

VELEHŪ EYŒAN

(*mefŭlŭ/mefāilŭ/mefāilŭ/fŭlŭn*)

- 1 Œol demde ki cān gözüne cānān göründü
Maşŭduma ermek yeri āsān göründü
- 2 Yandım nice yıl derdi ile dār-ı şifāda
Ölmek ile her derdime dermān göründü
- 3 Erdim Haıñ işānına ol mertebe ben ki
Baştan başa nem var ise işān göründü

4 Benlik yükünü benden alıp hiffete erdim
Şol mertebe çıktım Kürsi’-i Raḥmān göründü

5 Bîçāre’ye esrārına keşf eyle yolunu
Her kande nazar eylese seyrān göründü

130

VELEHŪ EYẒAN

(mefŭlŭ/mefāilŭ/mefāilŭ/feŭlŭn)

1 Dostan bize bir vechile iḥsān göründü
Varlığımı setr etmege gufrān göründü

2 Cezb etdi beni ʿulvī dest-i ʿināyet
Ref ʿ eyleyüben zilleti ʿünvān göründü

3 Evvelde beni rahmetle var eden Allāh
Ergüdü beni aşlıma Raḥmān göründü

4 Biñ biñ şükür ol Rab-i Kerīmiñ keremine
Derd ehli iken derdime dermān göründi

5 Bîçāre’yi gark eyledi çün yemm-i ḥaḳīḳat
Bir katre iken baḥr ile ʿummān göründi

131

VELEHŪ EYẒAN

(fāilātŭn/fāilātŭn/fāilŭn)

1 Bilemedik niʿmetiniñ kadrini
Yā ilāhī ʿafv ü gufrān et bize

2 Ḥaḳḳı üzre edemedik şükrüni
Yā ilāhī ʿafv ü gufrān et bize

3 Bize sensin bunca iḥsānı eden

- Yine sensin etdügin luṭfi bilen
- 4 Saña lâyıḳ şükri eyle sana sen
Yâ ilâhî ʿafv ü gufrân et bize
- 5 Sen ğanîsin cümleden ey luṭfi çok
Hep seniñdir fi'l-haḳîḳa ğayrı yok
- 6 Vuşlat-ı ʿidîne erdi aña ḳurbân görindi
Niʿmet-i vaşlına eyle bizi tok
- 7 Yâ İlâhî ʿafvu ğufrân et bize
Bir alay derdlileriz geldik saña
- 8 Bir Kerîmsin her ne eylerseñ revâ
ʿAfvu ğufrânîñ ḳıl derde devâ
- 9 Yâ İlâhî ʿafvu ğufrân et bize
Eyle Bîçâre'ye ihsân-ı ʿazîm
- 10 Hem Kerîmsin hem Raḥîmsin hem Ḥalîm
Ey ʿAfûv ü ey Ğafûr ü ey ʿAlîm

132

VELEHÛ EYẒAN

(*fâilâtün/fâilâtün/ fâilâtün /fâilün*)

- 1 Sırr-ı vaḥdetden alaldan sırr-ı pâkim neşʿeyi
Hamdü lillâh baḥre ergürdüm vücûd-î ḳaṭreyi
- 2 Maṭlaʿ-î bezm-i ezelden toĝdı vaḥdet mihri çün
Maḥv edip zerrât-ı kevni zâʿil etdi perdeyi
- 3 Çün ʿinâyet eyledi ol pâdişâh-i lâ-yezâl
Eyledi mesrûr u şâdân fazlı il bendeyi
- 4 Eyle Bîçâre demâdem şükri ol Ḥallâḳa kim

Ḳaṭre’i ʿummān eder insān edipdir nuṭfeyi

133

VELEHŪ EYẒAN

(*fāilātün/fāilātün/ fāilātün /fāilün*)

- 1 Ülfet i dilden derūnum ol güli ḥandān dile
Hem-dem oldi gice gündüz bülbül-i nālān ile
- 2 Bülbül-i cān mest ü ḥayrān seyr eder bāğ-ı güli
Da’ima olur müşerref soḥbet-i cānān ile
- 3 Bu vücūdum ḳaṭresin bi-gāne şındıñ sen veli
Āşīnadır fī’l-ḥaḳīḳat baḥr-i bi-pāyān ile
- 4 Şöyle düşdüm derdine yārin kemāl-i şıdḳıle
Farkı yoktur hīc ḳatımdā derdiniñ derman ile
- 5 Eylediñ Bīçāre’ye derdi ile bīñ bīñ ʿilāc
Beyle mi öğrendiñ ey dil ḥikmeti Loḳmān ile

134

VELEHŪ EYẒAN

(*müstefilün/ müstefilün*)

- 1 Yokdan seni var eyledi
ʿAbdullāh sen şükr eylegil
- 2 Elṭāfin izhār eyledi
ʿAbdullāh sen şükr eylegil
- 3 Şādıḳ belinden getürdi
Kāmil önüñe götürdi

- 4 Ādiñ ʿAbdullāh ƙodurđı
 ʿAbdullāh sen Őŭkr eylegil
- 5 Edŭp fażlıyla ʿināyet
 Etdi Ʃarīƙa hidāyet
- 6 Vaşlıyla bulduñ seʿadet
 ʿAbdullāh sen Őŭkr eylegil
- 7 İrşāda meʾmŭr eyledi
 Őulmetleri nŭr eyledi
- 8 oğ ƙalbi maʿmŭr eyledi
 ʿAbdullāh sen Őŭkr eylegil
- 9 Bulduñ fenā ender-fenā
 Aldıñ beƙā ire beƙā
- 10 Gŭrdŭñ ʿaƩā ŭzre ʿaƩā
 ʿAbdullāh sen Őŭkr eylegil
- 11 Bīāre hep cŭmle anıñ
 Yođdur arā yirde seniñ
- 12 Giceñ ƙadar bayram gŭnŭñ
 ʿAbdullāh sen Őŭkr eylegil

135

(mŭstefilŭn/fāilŭn)

- 1 Mŭrşid acdı gŭzŭmi

Hakka döndüm yüzimi

- 2 Cezb eyledi özümi
Oldi gönül dost ili
- 3 Aldı tevḥīdi ele
Şıdkile girdi yola
- 4 Luḫfile iḫsān eyle
Oldi gönül dost ili
- 5 Naẓar etdi yaradan
Sürdi ğayrı aradan
- 6 Geçdi āġ u qaradan
Oldi gönül dost ili
- 7 Mevlā edip raḫmeti
Nūr eyledi zulmeti
- 8 Naşīb oldi rü'yeti
Oldi gönül dost ili
- 9 Şol dem ki oldi şühūd
Maḫv oldi cümle vücūd
- 10 Erdi kemāle sücūd
Oldi gönül dost ili
- 11 Deryāya erüb kaṭre
Ḥürşide erüb zerre
- 12 Vaḫdetten alıp behre

- Oldı gönül dost ili
- 13 Bîçāre verip cānı
Buldi der-i cānām
- 14 Erdi dem-i Raḥmānı
Oldı gönül dost ili
- 15 Mevlā gösterdi yolu
Cezb eyledi bu dili
- 16 Āçıldī ma^cnā güli
Oldı gönül dost ili
- 17 Terk eyleyüb sivāyı
Buldi nūr-ı Hudāyı
- 18 Dostdan gördi ^caṭāyı
Oldı gönül dert ili
- 19 Yaḫdi dil-i sūzānım
Bu cismim ile cānım
- 20 Oldur benim imānım
Oldı gönül dert ili
- 21 ^cAşkıyla olup maḫrem
Maṭlūbı añar her dem
- 22 Yokdur sivālardan ğam
Oldı gönül dert ili
- 23 Luṭf eyleyüben ol yār

Gösterdi baña didār

24 Keşf oldu kamu esrār
Oldu gönül dert ili

25 Bīçāre'ye dost netdi
Varlığını maḥv etdi

26 Vaḥdet iline yetdi
Oldu gönül dert ili

136

VELEHŪ EYŻAN

(müstefilün/fāilün)

1 Mevlām seniñ dostlarıñ
Vīrān olup gezerler

2 Dā'im cemāle karşı
Ḥayrān olup gezerler

3 Deryā-yı ḥaḳīḳatden
Bir katredir her biri

4 Lākin ma^cnā yüzünde
Ummān olup gezerler

5 Şanmañ erbāb-ı fenā
Āçılmāmış güyiyā

6 Dost bāğında dā'imā
Ḥandān olup gezerler

- 7 ʿAşkî ile cūşanlar
 Yüce yeller aşanlar
- 8 Derd-i yāre düşenler
 Dermān olup gezerler
- 9 Vāşıl olan maḳşūda
 Maḳhar olan maṭlūba
- 10 Vaşfında o maḥbūba
 Dīvāne olup gezerler
- 11 Mihmān olan iliñde
 Būlbūl olan gülūñde
- 12 Bīçāre-veş yoluñda
 Ḳurbān olup gezerler

137

VELEHŪ EYẒAN

(*mefāīlün/ mefāīlün /feūlün*)

- 1 Yine çuş eyledi deryāyı tevḥid
 Göñül vaḥdet ilin özler beklemez
- 2 Beni cezb eyledi maʿnāyı tevḥīd
 Göñül vaḥdet ilin özler beklemez
- 3 Göründi gözine yāriñ ḥayāli
 Anıñçün mā-sivādan oldı ḥāli
- 4 Hudā iḥsān ide zevḳ-i vişāli
 Göñül vaḥdet ilin özler beklemez
- 5 Ḥiṭāb-i irciʿi geldi çü aña

Firār eyledi oldemde o yāña

- 6 Sözümler dutmaz nazār etmez o baña
Göñül vaḥdet ilin özler beklemez
- 7 Geçüb aşkıyla cümle mā-sivādan
Tecelliler umar nūr-i Ḥudādan
- 8 Naşibi kalmadī ayruḳ cüdādan
Göñül vaḥdet ilin özler beklemez
- 9 Tūlū etdi vücūda mihr-i vaḥdet
Fenā buldi anıñla cümle keşret
- 10 Şükür Bîçāre'ye oldi hidāyet
Göñül mevlāsını ister beklemez

138

VELEHŪ EYŪAN

(*mefāilün/ mefāilün/feülün*)

- 1 Cemāle aşık olmak ḳulna mümkün
A sulṭānım ḳamu iḥsān seniñdir
- 2 Vişāle lāyık olmak ḳulna mümkün
A sulṭānım ḳamu iḥsān seniñdir
- 3 Tūlū etse dile mihr-i ināyet
Ederler cümle sivālardan ferāḡat
- 4 Seniñledür dü-alemde seadet
A sulṭānım ḳamu iḥsān seniñdir
- 5 Bize sermāye fazlıñdır Ḥudāya
Seniñdir ḳul ḳamu perverdigāra
- 6 Eden sensin ḳılan sen pādişāha

- A sulṭānım kamu iḥsān seniñdir
- 7 Yañılsa kullarıñ rāh-ī şavābı
Kerem kıl anlara fetḥ eyle bābı
- 8 Za‘īf kullarıñıñ sensin me‘ābı
A sulṭānım kamu iḥsān seniñdir
- 9 Esirgegil bizi ey Rabbü Raḥmān
‘Aṭāña muntazırdır insile cān
- 10 Kuluñ Bīçāre’ye etdiñ çün iḥsān
A sulṭānım kamu iḥsān seniñdir

139

VELEHÜ EYZAN

(fāilātün/ fāilātün/fāilün)

- 1 Hakk vüçüdüm kaṭresin deryā-yı ‘ummān eyledi
Zerre iken nūrımı hürşīd-i tābān eyledi
- 2 Hicrile giryān iken ol luṭfi çok kādır Hudā
Vaşlını edüp müyesser beni ḥandān eyledi
- 3 Kulluğā lāyık degil bir bende’-i ‘āciz iken
Maḥz-ı fażl-ı luṭfi ile gör ki sulṭān eyledi
- 4 Pāre pāre eylemişken ğam-ı keşret sīnemi
Raḥm-ı vaḥdet ile derdime dermān eyledi
- 5 Kimlere dostlarıñıñ yūzini nīrān eyleyüb
Kimlere düşmenleriñ nārıñ gülüstān eyledi
- 6 Olmuşiken benligi Bīçāre’ye muḥkem ḥicāb
Kaldırıp ol luṭfi çok kendin nümāyān eyledi

140

VELEHŪ EYŒAN
(mefŭlŭ/mefāilŭ/ mefāilŭ/feŭlŭn)

- 1 Ey derdlere dermān edici ĥazret-i Allāh
Müşkilleri āsān edici ĥazret-i Allāh
- 2 Ey ben ĥuluna zerre ĥadar etse  ināyet
 Alemlere sultān edici hazret-i Allāh
- 3 Furĥān ile ĥurbetde gezen ehl-i fenāya
Yoldaşını Ħur'ān edici ĥazreti Allāh
- 4 Vaşli ile Bīĥāre'yi mesrŭr eder oñ şoñ
Maĥzŭnları ĥandān edici ĥazret-i Allāh

141

VELEHŪ EYŒAN
(fāilātŭn/ fāilātŭn /fāilātŭn /fāilŭn)

- 1 Nice bir maĥşŭd edersin sen sivāyı ey begim
Nice bir ma bŭd edersin sen hevāyi ey begim
- 2 Fikr ũ zıkr ũ dini dŭnyāya deĝişmek yol mudur
Zıkre başla kim unutduñ sen Ħudāyī ey begim
- 3 Gel zamīriñ merci in yoĥla neye rāci dir ol
Gece gŭndŭz hŭ de terk et sen hŭmāyi ey begims
- 4 Var fenā yollarına eyle sŭlŭk tālib iseñ
Buldular yoĥluk i inde  ŭn beĥāyi ey begim
- 5 Gel sŭ'āl eyle devāyı derdi sen Bīĥāre'den
Yine derdi buldular derde devāyi ey begim

142

VELEHŪ EYŒAN
(mefāilŭn/feŭlŭn)

- 1 Beni vîrân iken ma^cmûr eden yâr
Daği maḥzûn iken mesrûr eden yâr
- 2 Gece gündüz ederken zikri nâ-gâh
Beni benden alıp mezkûr eden yâr
- 3 Arâdan kaldırıp benlik hicâbın
Vişâliyle anı pür-nûr eden yâr
- 4 Ene'l-Haḫḫ sırrınâ edip hidâyet
Nice ^câşıkları Manşûr eden yâr
- 5 Haḫîḫat baḫriniñ tâliblerine
Me^cârif lü'lûin menşûr eden yâr
- 6 Kimini ergürüp vuşlat iline
Kimin firḫat ilinde dūr eden yâr
- 7 Eder birgün anıñ derdine çâre
Ḳulu Bîçâre'yi meşhûr eden yâr

143

VELEHU EYZAN

(*mefûlü/mefâilü/ mefâilü/feülün*)

- 1 Cânını verir vuşlat-ı cânân dileyenler
Şey mi şaḫmır Ka^cbede ḫurbân dileyenler
- 2 Hıdmetten olur lezzeti ez-bâb-ı tecerrüd
Ḳulluḫda bulur ^cizzeti sulṫân dileyenler
- 3 Zulmetde arar ṫâlib olan âb-ı ḫayâta
Nevmi birağur gecede ḫayân dileyenler
- 4 Dil taḫtını tenzih eder elvâş-ı sivâdan
Bir ḫâdime teslim edegör kendiñi sen de

5 Hep böyle eder derdine dermān dileyenler
Bīçāre şaķın varlıkı ile varma Hūdāya

144

(*mefāīlū/ mefāīlū/feūlūn*)

- 1 Edib ^cuşşāķıñna ihsān -ı küllī
Tecellī eyle sulţānım tecellī
- 2 Bula her biri anıñla tesellī
Tecellī eyle sulţānım tecellī
- 3 Geçir fazlıñla ef^cāl ü şıfātı
Unutsunlar cemi^c-i kā'inātı
- 4 Müyesser eylegil envār-ı zātı
Tecellī eyle sulţānım tecellī
- 5 Şerāb-ı vaħdeti anlar edip nūş
Ola keyfı ile her biri ser-ħūş
- 6 Kerem deryāsı etsin luţf ile cūş
Tecellī eyle sulţānım tecellī
- 7 Açıp vaħdet ile keşret ħicābın
Cemāliñden götür luţf et niķābın
- 8 Göre cān gözü zātıñ āfıtābın
Tecellī eyle sulţānım tecellī
- 9 Neķāyışdan münezzeh zātıñ için
Daħi zāta düşen mir'ātıñ için
- 10 Kelāmıñda olan āyātıñ için
Tecellī eyle sulţānım tecellī

11 uluñ Bıçāre'ye gōster cemāli
Budur ōñ ōñ amu iſiñ me'āli

12 Kerĩmsin çün abūl eyle su'āli
Tecellĩ eyle sulānım tecellĩ

145

VELEHUL EYZAN

(*mūstefilūn/ mūstefilūn*)

1 Būlbūl bize verdin haber
Dost illerine kim gider

2 Aſı ile yakıp ciġer
Dost illerine kim gider

3 Gōrsem meded ol illeri
osa haıat gūlleri

4 Var mı ōrar ol yolları
Dost illerine kim gider

5 Āſıqlara vaqt-ĩ ōſher
Mevlā apıların aar

6 Ol illere kimler gōçer
Dost illerine kim gider

7 Ey nevm-i ġafletde alan
Āc gōzūnū erken uyan

8 Bāı degildir bu cihān
Dost illerine kim gider

9 Ol malab-i alā yolu
Bıçāre'ye pek sevgili

10 Terk eyleyip bu illeri
Dost illerine kim gider

146

VELEHŪ EYẒAN

(mefāīlün/ mefāīlün/ mefāīlün/ mefāīlün)

1 Cemāliñ nūrını cānımda tābān eyle sulṭānım
Vişāliñ sırrını sırrımda pinhān eyle sulṭānım

2 Vücūdum kaçresin deryā-yı vahdet içre maḥv et
Ledünni ʿilmini baña da iḥsān eyle sulṭānım

3 Mücellā kııl mir’ātıña ki sensin görünen onda
Seni bulmaqlığıñ yolunu āsān eyle sulṭānım

4 Ḥalāş eyle beni telvīn-i nefsimden kerem eyle
Temekkün ʿāleminde sırrımı sulṭān eyle sulṭānım

5 Seniñ ḥüsnuñ kitābında okunan ey ʿaşkı bulsun
Kıluñ Bıçāre’yi ol ʿaşka burhān eyle sulṭānım

147

VELEHŪ EYẒAN

1 Ne cānāndan ḥaber aldım
Ne cānımda raḥatım var

2 Ne gözüme cān görünür
Ne cihānda ḥācetim var

3 Gitmez gözümden ḥayali
Umar derūnum vişāli

4 Bilmem nedir me’āli
ʿAceb özge ḥāletim var

- 5 ʿAşk ı olalaldan yoldaşım
Durmaz aķar dā'im yaşıım
- 6 Yanmak yakılmaķdır işim
Dā'im böyle ʿādetim var
- 7 Budur benim dā'im sözüm
Yoķdur aña lāyık özüm
- 8 Ne bakmaĝa doker gözüm
Ne hod şabra ʿākātım var
- 9 Dilmeñ Bīçāre de gelmiş
Dosta lāyık iş görmemiş
- 10 Fazl u ihsānına kalmış
Benim de bir ĝāyetim var

148

VELEHU EYZAN

(*mefāilün/mefāilün/feülün*)

- 1 Rızāña cümle kullar olsa tālib
Kerīm Allāh ʿināyet hep seniñdir
- 2 Derūna ʿaşk u şevķin olsa ĝālip
Raķīm Allāh ʿināyet hep seniñdir
- 3 Seni var bir alay ʿaciz faķīriñ
Ķapıñda her biri ʿabdiñ esīriñ
- 4 Şerīkiñ yoķ Ĥudāya hem nazīriñ
Kerīm Allāh ʿināyet hep seniñdir
- 5 Erişdir kullarıñ luţf et merāma
Ķamu noķşānları ersin temāma

- 6 Erişsin her biri ʿālī maḳāma
Raḥīm Allāh ʿināyet hep seniñdir
- 7 Egerçi ḥaddi yoḳ cürm ü fesādıñ
Velī sensin esirgeyen ʿıbādıñ
- 8 Ḥuşuli senden olur her murādıñ
Kerīm Allāh ʿināyet hep seniñdir
- 9 Erenler devlet-i nūr-i rızāya
Erişirlermiş zevḳ ü şafāya
- 10 Ḳuluñ Bīçāre’yi ergür liḳāya
Raḥīm Allāh ʿināyet hep seniñdir

149

VELEHU EYZAN
(*mefūlü/mefāilün*)

- 1 Şiḥḥatle selāmet ver
Luṭf eyle Kerīm Allāh
- 2 Ḳulluḡuna ṭāḳat ver
Luṭfeyle Kerīm Allāh
- 3 Bir ḳabza zaʿif ḥāḳiz
Dā’im saña muḥtācız
- 4 Pek lāyıḳ-ı imdādız
Luṭfeyle Raḥīm Allāh
- 5 Sen olmaz iseñ nāşır
Şey’e degiliz kādir
- 6 Feryād sañadır āḫir
Luṭfeyle Raḥīm Allāh

- 7 Kalmadı mecāl tende
 Kande gidelim kande
- 8 Dedlere devā sende
 Luṭfeyle Kerīm Allāh
- 9 Bīçāre'yi nā-çāra
 Luṭfuñla edip çāre
- 10 Güldür anı bir pāre
 Luṭfeyle Kerīm Allāh

150

VELEHU EYZAN

(*müstefilün/ müstefilün/ müstefilün /müstefilün*)

- 1 Cezb eyledi kendiñe çün sırrımı ol vaḥdet-i zāt
 Maḥv eyledi ol dem beni keyfiyyet-i vuşlat-ı zāt
- 2 Zahid bañā ^çarz eyleme bağ-ı cinānıñ zevkını
 Bāñā yeter ^çaşkı ile ḳalsun hemān lezzet-i zāt
- 3 Da^çvet etdi zāt-ı pāke ümmed edip Ḥābībine
 Biñ biñ şükür ol Kerime el verdi çün fırsat-ı zāt
- 4 Ḳayırmazım olur isem keşf ü kerāmetde faḳīr
 Oldı müyesser çün bañā fażlı ile devlet-i zāt
- 5 Eyle ^çibādet Ḥaḳḳla Bīçāre şükür et Rabbine
 Olmāya ki mağrūr ide bügün seni rıf^çat-ı zāt

151

VELEHU EYZAN

(*mefülü/mefāilün*)

- 1 Nārın ile ser-tā-pā

- Yağdıñ beni yā Rab
- 2 Kalmadı vücūd ašlā
Yıkdıñ beni yā Rab
- 3 Luḫfuyla olup nāzır
Hüsnuyle olup zāhir
- 4 ‘Aşq zencirine āhir
Dağdıñ beni yā Rab
- 5 ‘Aşkıñla olup hayrān
Derdiñle olup giryān
- 6 Tā zāta degin her ān
Çekdiñ beni yā Rab
- 7 Çāk etmişiken hırқа
Düş olmişiken ğarқа
- 8 Kılsuñ diyüben farқа
Kağdıñ beni yā Rab
- 9 Bīçāre’i nā-şāda
Mazhar edip imdāda
- 10 Kullārıñı irşāda
Diktiñ beni yā Rab

152

VELEHŪ EYŹAN
(*mefŭlŭ/mefāilŭn*)

- 1 Cānāna giden yollar
Āçıldı yine Hağқа
- 2 Mağşŭt olunan iller

- Seçildi yine Hakkâ
- 3 Ref oldu kamu illet
Ref oldu gam-ı keşret
- 4 Sırrıma gül-i vahdet
Saçıldı yine Hakkâ
- 5 Doldu gönül aşkıyla
Cezbeledi şevkiyle
- 6 Vuşlat meyi zevkiyle
İçildi yine Hakkâ
- 7 Bu âlem-i firkatden
Bu menzil-i hasretten
- 8 Bu vâdi'-i hayretten
Göçüldü yine Hakkâ
- 9 Bîçâre olup fânî
Terk etmiş iken cânı
- 10 Bir halvet-i Hakkâni
Biçildi yine Hakkâ

153

VELEHÛ EYZAN
(*mefâîlün/ mefâîlün*)

- 1 Bi-ğamdi'llâh vücūdumdan
Dem-i firkat rücû' etdi
- 2 Temâm olup şeb-i hayret
Likâ şubhi tulû' etdi
- 3 Geçürüb kâbe kavseyni

Ev ednāyī edüp ihsān

- 4 Yine zātī ile zātī
Tecellīye şurū^c etdi
- 5 Şu dem Bîçāre'ye Mevlā
Beķāyı i^ctā eyledi
- 6 Hākīkat sırına Hākka
Kamu ^calem rükū^c etdi

154

VELEHŪ EYŶAN
(*mefāilün/ mefāilün*)

- 1 Meded et yā Rasūla'llāh
Haber ver bize Allāhdan
- 2 Çü sensin cümleye dergāh
Haber ver bize Allāhdan
- 3 Hüviyyet iliniñ şāhı
Hākīkat mihriniñ māhı
- 4 Bize bildir gel Allāhı
Haber ver bize Allāhdan
- 5 Hüve'l-Evvel hüve'l-Āhir
Hüve'l-Bātin hüve'z-Zāhir
- 6 Gel ey bu sırda olan māhir
Haber ver bize Allāhdan
- 7 Sivāyı āradan kaldır
Efendimiz bize bildir
- 8 Hākīkat bahrine daldır

9 Haber ver bize Allāhdan
Ġarib Bīçāre'yi şāhā
Kerem kı l eylegil ihyā

10 Bilinsin maṭlab-ı a^lā
Haber ver bize Allāhdan

155

NA^cTUL RASŪLİ' LLĀH

(fāilātün/ fāilātün /fāilün)

1 Ey Rasŭl-i nŭr-ı pāk-ı kibriyā
Vey Hābīb-i nŭr-ı çeşm-ı enbiyā

2 Maḥrem-i esrār-ı Hāḳḳsın şübhesiz
Mahzar-ı envār-ı Hāḳḳsın muṭlaḳa

3 Cebra'ile pāyesin tekmilde
Sen mu^cın olduñ e yā ḥayra'l –verā^c

4 Zāt-i pāke erdi şān-ı rif^catiñ
Seyrine olmādı sidre mŭntehā

5 Şöyle olduñ vaḥdet-i zāta ġarīḳ
Perde olmaz dü-cihān hergiz aña

6 Kı l şefa^cat bu ġarīb Bīçāre'ye
Zerre deñlü ola zevḳiñden ^caṭā

156

(mefāilün/ mefāilün/feulün)

1 Eyā ey cāmi^c-i cümle risālet
Saña dā'im salātile teḥıyyet

2 İmām olduñ cemi^ci enbiyāya
Seniñle buldı her ūmmet hidāyet

- 3 Fe kâne kabe kavseyini ev ednā
Kemāl-i kurbetiñe oldı āyet
- 4 Hüdā ile seni irsāl eden Hakk
‘Uluvv –i şāniña eyler şehādet
- 5 Kemāl-i hüsn-i halkıñ hüsn-i hulkuñ
Habībā verdi kat kat hüsne zīnet
- 6 Yüzüñ göstergil ‘uşşāka Habībim
Fırāka kalmadı anlarda tākāt
- 7 Terahhum eyleyüb ‘afv et kuşūrı
Çü sensin ‘ālemine cümle rahmet
- 8 Saña dır i‘timādı cinn ü insiñ
Umarlar cümlesi senden şefā‘at
- 9 Kābüleyle bu Bīçāre hakīri
Egerçi yoksa da anda liyākāt

157

(*mefāīlün/ mefāīlün/feūlün*)

- 1 Elā ey mefhar-ı sırr-ı risālet
Saña Hakkdan şalāt ile tehiyyet
- 2 Hakkikat kişverinde şāh-ı a‘zam
Seniñ şāniñda indi bunca āyet
- 3 Nebiler saña muhtāc vuşlatında
Seniñ ile bular anlar kerāmet
- 4 Habibi olduğunçün sen Hudāniñ
Verildi ceddine esrār-ı hullet

- 5 Ȓalilim dedi İbrāhim'e gerçi
Saña dedi Ḥabibim Rabb-i ʿizzet
- 6 İki şakḳ oldu nūr-ı vaḥdetiñden
Çün etdiñ māha bir kerre işāret
- 7 Seniñ medḥiñ nice mümkin eylemek
Nice biñ yıl ʿömür etmez kifāyet
- 8 Nazar eder iseñ luḫfile bir kez
Olur Bīçāre'ye Ḥaḳḳdan ʿināyet

158

(mefūlü/mefāilün)

- 1 Dost illerine Ḥaḳḳa
Şaldıñ a göñül şaldıñ
- 2 İklīm-i ḥaḳīkatde
Ḳaldıñ a göñül ḳaldın
- 3 Ḳulluḳda olup kā'im
Ġayrīdan olup şā'im
- 4 Vaşluñ arayıp dā'im
Bulduñ a göñül bulduñ
- 5 Yoḳdur saña hayr ü şer
Ermez saña nefʿ u źar
- 6 Vaḥdet ile ser-tā-ser
Dolduñ a göñül dolduñ
- 7 Dün gün ederek āhı
Ḳaḫʿ eyleyerek rāhı
- 8 V'allāhi sen ol şāhı

Bulduñ a gönül bulduñ

- 9 Yolına karīb cānı
Cümleden olup fānī
- 10 Ğayrīyı verüb ānı
Āldıñ a gönül āldıñ
- 11 Āh bağrımı bāş etdiñ
Gözlerümi yāş etdiñ
- 12 Bīçāre'yi fāş etdin
N'olduñ a gönül n'olduñ

159

VELEHŪ EYŪAN
(*mefŭlŭ/mefāĭlŭn*)

- 1 Deryā gibi çağlayıp
Coşduñ a gönül coşduñ
- 2  Aşkı ile kaynayıp
Daşdıñ a gönül daşdıñ
- 3 Dŭn gŭn iderek āhı
Ķaţ  eyleyerek rāhı
- 4 Dost iline nā-gāhī
Düşdüñ a gönül düşdüñ
- 5 Geçüñ kurudan yaşdan
Hem toprak ile daşdan
- 6 Bīçāre gibi başdan
Aşdıñ a gönül aşdıñ

160

VELEHU EYZAN

(fāilātün/ fāilātün/ fāilātün/ fāilün)

- 1 Gerçi mir'ât-ı dili şad- pāre kıldı ol Ğani
Lîk her bir pāresinde görmezim illā anı

(Gerçi mir'ât-ı dili şad- pāre kıldı sevdiğim)
(Lîk her bir pāresinde yine oldur gördüğüm)
- 2 Lî-ma^ca'llāh sırrına vākıf iken esrār-ı sır
Perde etdi setr için bî-gāne işbu teni
- 3 Gel haḳīkat sırrına vākıf olāğör sa^cy edüp
Ermesün sırr-ı mecāzî nūr-ı Haḳdan hiç seni
- 4 Ehl-i Haḳḳā şıdḳıle îmān getir inkārı қо
Ḳaçma Haḳdan Haḳḳa döndürgil demādem sen bunu
- 5 Pend alıp Bîçāre'den Mevlāyı zıkr et dā'imā
Ola ki zıkr eyleye Mevlā daḫî dā'im seni

161

VELEHŪ EYZAN

- 1 Vaşlınıñ zevḳın kıl bize iḥsān
Fazlıña ḳaldı i^ctimād ancaḳ
- 2 Luḳfuña eyle bu derde dermān
Luḳfuña ḳaldı i^ctimād ancaḳ
- 3 Ḳādir olduḳca her yaña yeldik
Cürm ü ^caczile ḳapūña geldik
- 4 Bu derde dermān sendedir bildik
Fazlıña ḳaldı i^ctimād ancaḳ
- 5 Dil seniñ rāhiñ ḳoyuben gitmez

- Saňa varmāğa güci de yetmez
- 6 Fazlıñ olmazsa işimiz bitmez
Fazlıña qaldı i' timād ancaq
- 7 Qalbimiz mülki olmağa ābād
Eyleriz dā'im senden istimdād
- 8 Fazlıñla eyle yā Rab imdād
Fazlıña qaldı bu murād ancaq
- 9 Fazlıñla qoduñ bizi bu yola
Zikriñi virürdüñ dā'imā dile
- 10 Bīçāre dedüñ çünki ben qula
Fazlıña qaldı i' timād ancaq

162

VELEHŪ EYŒAN

(fāilātün)

- 1 İsteyüb yārdan
Yok iden vardan
- 2 Görđi dīdārdan
Buldı envārdan
- 3 Terk eden cānı
Aldı cānānı
- 4 Dostile etdi
Cümleten kārın
- 5 Dönme yoluñdan
Qaçma ilinden
- 6 Qoma dilinden

Dā'im ezkārin

- 7 Başını dogen
Cigerin yāķan
- 8 Derdini eken
Gördi tīmādan
- 9  Arif ū dānā
Olduńsa cānā
- 10 Ol ehl-i esmā
Seyr et āsārdan
- 11 Söyle Bīare
Ĥaķķı her yāre
- 12 İren iķrāra
Ĥosun inkārin

163

VELEHŪ EYŻAN
(müstefilün/ müstefilün)

- 1 Yā vāĥid ū ferd ū ehad
Tevĥid ile al cānımız
- 2 Ol demde iĥsān et meded
Tevĥidile āl cānımız
- 3 Sen şaķla şek ū şübheden
Ĥaldırma nūrī cebheden
- 4 Döndürme yolu kibleden
Tevĥidile āl cānımız
- 5 Ĥıldıķda şol dem riĥleti

Yā Rab eyle rahmeti

- 6 Keşf eyle sırr-ı vahdeti
Tevhīdile āl cānımız
- 7 Ref oluben cümle heves
Meyl-ī sivādan cānı kes
- 8 Olduğda āhir bū nefes
Tevhīdile āl cānımız
- 9 Hıfz eyleyüb şirkden bizi
Tevhīdden āyırma gözi
- 10 Bîçāre'niñ budur sözi
Tevhidile āl cānımız

164

VELEHŪ EYŪAN

(fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün)

- 1 Baħr-i illā'yı bulanlar kaçre'-ī lā'dan geçer
Ġarķ olup tevħīd-i zāta ħākile mā'dan geçer
- 2 Hū deyüben cez̄b olur Ħaķķa zamiri dā'imā
Hemm-i hüm kaçķar aradan mim elif bā'dan geçer
- 3 Şol ki almışdır müsem mādan ħaķīķat dersini
Ref olur andan mezāhir cilm-i esmādan geçer
- 4 Ālem-i quddüse erip taķdīs eder ol sırrını
Lā- mekān iline düşüb c'arş-ı a'lādan geçer
- 5 Çün elif kaçmetini dāl eyledi erbāb-ı derd
Elif ile ülfet edip ol lā-cerem bā'dan geçer
- 6 Sırr-ı elfi añlayıp ħak eylegil zā ħaķķını

Hatt olan zevk-i fenādan cümle sevdādan geçer

- 7 Sırr-ı tevḥīdi alıp Bīçāre terk et ğayrıyı
Sırr-ı tevḥīdi bulanlar cümle eşyādan geçer

165

(fāilātün/fāilātün/fāilün)

- 1 Fazl-ı iḥsāna dayanmak ʿādetim
Pādişāha fazla irgür ʿġāyetim
- 2 Nefsimile cānım etmez hiç ḥuzūr
Seniñ ile ḥāşıl olur rāḥatım
- 3 Bir zaʿīfim sen esirge yā Raḥīm
Merḥamet et ḳalmadı hiç ṭāḳatım
- 4 Fazlıñ umdum niçe yüz biñ ʿaczile
Yine fazlıñla ḳabūl et ḥācetim
- 5 Baña Bīçāre diyüben raḥmet et
Yokdurur çün andan özge ḥāletim

166

(fāilātün/fāilātün/fāilün)

- 1 Saña lāyık yok Hudāya ṭāʿatim
Fazl u iḥsānıña ḳaldı ġāyetim
- 2 Vuşlatıñla sen beni mesrūr kıl
Şol zemān ki āhirola sāʿatim
- 3 Fazlıñ umdum niçe yüz biñ ʿaczile
Yine fazlıñla ḳabūl et ḥācetim
- 4 ʿAşkıñ ile gerçi yeldim her yaña
Līk düşdüm ḳalmadı hīc ṭāḳatım

5 Çünki Bîçāre denildi nāmıma
Çāre senden yine sensin rāhatim

167

(fāilātün/fāilātün/fāilātün/fāilün)

1 Nesne yokdur kalbini kes zümre'-i nakkālden
Gel berū bir zevk alāgör ehl-i hālden

2 Tevbe'-i ʿaşk içre kal et nefsiñi t̄alib isen
Zevk-ı rūha et terakki geç bu kıl ū kālden

3 Zāt-ı pāke ermege maḥv-ı vücūda himmet et
Gīçegör nūrı şıfātı hem daḥi efʿālden

4 İsteriseñ Mālikü'l-mülki ço māl ū mülki sen
Mālikü'l-mülk saña enfaʿdur bu mülk ū mālden

5 Lā-mekān mülkünde cevlan etmek isterseñ eger
Ġayret eyle geçegör Bîçāre per ū bālden

168

(müstefilün/ müstefilün)

1 Ġafletde olmāğıl şakın
Zikr et Hakkı ihvānile

2 Mevlā ola sāñā muʿīn
Zikr et Hakkı ihvān ile

3 Eyle sivālardan firār
ʿAşk-i Hudādā et karar

4 Zikrini edip ihtiyār
Zikr et Hakkı ihlāşile

5 Meyl etmegil dünyāya hīc

- Āğ ū qarāyā bakma geç
- 6 ‘Aşkıñ şerābın durma ic
Ẓikr et Ḥaqqı ihvānile
- 7 Nisyānı ço ‘āşıkiseñ
Rāh-ī Ḥaqqda şādık iseñ
- 8 Ẓikru’llāha lāyık isen
Ẓikr et Ḥaqqı ihlāsile
- 9 Tālib iseñ Mevlāya gel
Ẓikr eylegil şām ü seher
- 10 Sırrdan erir saña haber
Ẓikr et Ḥaqqı ihvān ile
- 11 Merhem urursañ yāreye
Gel hem-dem ol Bīçāre’ye
- 12 Dönme şağın āvāreye
Ẓikr et Ḥaqqı ihvānile

169

VELEHŪ EYŪAN
(mefūlū/mefāilūn)

- 1 Tesbīhleriñ sultānı
Lā-ilāhe illa’llāh
- 2 Mü’minleriñ amānı
Lā-ilāhe illa’llāh
- 3 Bize ne güzel söz olur
Cümlemūze öz olur
- 4 Qalbimize göz olur

- Lā-ilāhe illa'llāh
- 5 Mā-sivāyi kaldırır
Ḥaḥḥı bize bildirir
- 6 Ḳalbi nūrla doldurur
Lā-ilāhe illa'llāh
- 7 Ḳomaz şeḳḳ ü inkāri
Muḥkem ider iḳrārı
- 8 Bize gösterür yāri
Lā-ilāhe illa'llāh
- 9 Cehennemden döndürür
Cennetlere gönderir
- 10 Burāḳlara bindirür
Lā-ilāhe illa'llāh
- 11 Şirkden pāk eder bizi
Ḥaḥḳa döndürür yūzi
- 12 Cümle enbiyānıñ sözi
Lā-ilāhe illa'llāh
- 13  Ayıblarımız örter
A māli Ḥaḥḳa İlter
- 14 Sürdükçe zevḳi artar
Lā-ilāhe illa'llāh
- 15 Edersen aña iḳdām
Mevlā eder  ok ikrām
- 16 Keşf olur cümle maḳām
Lā-ilāhe illa'llāh

- 17  İlâcıdır  illetiñ
Sebebidir Őıĥhatiñ
- 18 Bâ iŐidir raĥmetiñ
Lâ-ilâhe illa'llâh
- 9 Budur cennete miftâĥ
Açar ehline Fettâĥ
- 20 Uçmâĥa olur cenâh
Lâ-ilâhe illa'llâh
- 21 Etsün derseñ Őefâ at
Saña Faĥr-i Risâlet
- 22 Añadurur liyâĥat
Lâ-ilâhe illa'llâh
- 23 Bîçâre sen pek çalış
Sırr-ı tevĥidle biliŐ
- 24 G rmek isterseñ bir iş
Lâ-ilâhe illa'llâh

170

(fâilât n/ fâilât n/ fâilât n/ fâil n)

- 1 Ey g ñ l  âlemlere efsâne olduñ bilmediñ
BaŐ a uk yâlin ayaĥ d vâne olduñ bilmediñ
- 2 ĂŐinâlık eyler ken dembedem yârin saña
Luĥf-ı Haĥkı bilmey b bi-gâne olduñ bilmediñ
- 3 Muĥtezâ-yı kulluĥuñ ĥıdmet iken Mevlâsına
Nefse uyup terked p ĥaŐmâne olduñ bilmediñ

- 4 Zāhiriñe baķuben ıapdın demādem ūrete
Ka⁶be⁷ī ma⁶nā iken put-ķāne olduñ bilmediñ
- 5 Vāşıl olmadıkķa Bīķāre bu sırr-ı vaķdete
Dutalım 6ilmile sen bir dāne olduñ bilmediñ
- 6 Āçılaldan ravza⁷-i dil ol gūli ķandān eyle
Her ıaraf mir⁷āt-ı Hāķķ oldu sivā yoķdur bize
- 7 Zerre-veş ūems-i hāķķat cezbe edip cānu dili
Bī-ķarār oldum anıñķūn dembedem devrān ile
- 8 Seyrine bāğ-ı cinānıñ eylemez 6ārif nazār
6Āşıkā gelmez teselli ķūri vū rızvān ile
- 9 Bu vūcūdi zenbile bī-gāne ūanma 6Afviyā
Āşinādır tā ezelden hāzret-i Raķmān ile
- 10 Ey ıalib-i dīdār olan ađyārı terk etmek gerek
Ey 6aşķıle bīmār olan tīmārı terk etmek gerek
- 11 Levş-i sivā verir keder āyīne⁷-i Kalbden gider
Ey ıalib-i sırr-ı ķader ekdārı terk etmek gerek
- 12 Alan hāķķatden haber ūūgrā vū ķūbrādan geķer
Maķşūd ise tevķīd eger efķārı terk etmek gerek
- 13 Tevķīd olup aşl-ı uşūl anıñladır Hāķķa vūşūl
Efżal buyurdı ķūn Rasūl inkārı terk etmek gerek
- 14 Dost illerine 6azm eden ūıgmaz oraya bu beden
Budur 6afv eden haber hep vārı terk etmek gerek
- 15 Kimi terk-i menāşıbdā kimi terk-i ķazāsında
Faķīriñ ūey⁷i yoķ terke meger 6işyānı terk ede

Mūfred

Maḥz-ı faẓlıñdır efendi ҡullarıñ uyandığı
Maḥz-ı  adlıñ olmuşıdi nitekim ol yandığı

Müfred

Zāhir oldu Ḥaḳḳ baña
Yā Rabb şükürler saña

Müfred

Zāt-i pākiñe ermege ҡullar
Maḥz-ı faẓlıña i timād eyler

Müfred

Raḥmet umar bir faḳiriñ var ҡapıñda Yā İlāh
Āftāb-ı raḥmete māni  olur mu hic günāh

SONUÇ

Tasavvuf edebiyatı ve bu edebiyatın çoğu sanatkârları üzerinde yeterince çalışılmadığından bu döneme ilişkin sağlıklı değerlendirmeler yapmak hayli zordur. Genel hükümler vermeden önce dönemin şair ve bu şairlerin ortaya koyduğu metinlerin gün yüzüne çıkarılması, incelenmesi gerekir. Çalışmamızda genel anlamda bu amacı hedefledik ve devrin önemli isimlerinden biri olan Zâkirzâde Abdullah ve Divanını incelemeye çalıştık.

Zâkirzâde Abdullah'ın bilinen tek eseri olan Divanı onun edebi kişiliğini, dünya görüşünü ve kültürel birikimini de aksettirmektedir. Kendisiyle ilgili tezkirelerde belirtilen çok az bilgiler dışında fazla bir şey bulunmamaktadır. Bu çalışmada tasavvuf edebiyatının önde gelen şahsiyetlerinden birisi olan şairin hayatı ve edebi şahsiyeti ortaya konmuş, Türk edebiyatındaki yeri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Şair eserlerindeki deyim zenginliği ile Türk dilinin söz varlığını yansıtmaya çalışmış, ifade ettiği veciz söyleyişlerle de mesajı olan bir şair olarak varlığını hissettirmiştir. Bazı istisnalar olmakla beraber vezin ve kafiye kullanımında başarılı olduğunu söylemek yerinde bir tespit olacaktır. Yine devrinin divan edebiyatı geleneğinin aksine dönemi için oldukça sade bir dil kullanmıştır. Şiirlerini yazarken tasavvuf geleneğinin bir tezahürü olarak “vahdet-i vücut” ilkesinin bir varlık felsefesi olarak bütün metinlere yadındırılmış olması, onu diğer mutasavvıf şairlerinden ayıran en önemli özelliği olmuştur.

Zâkirzâde Abdullah devrinin dini inanış, toplumsal yaşayış ve devlet geleneğinden, ayrıca o dönemde bilinen çeşitli ilim ve sanat dallarında, İslam dininin temel esaslarında ve bu dinin metinlerinde öğütlenen doğrulardan haber veren çok donanımlı ve kültürlü bir edip görüntüsü sergilemektedir.

Yaptığımız çalışmada titiz davranmaya, mümkün olduğunca eksik ve yanlışlardan kaçınmaya çalıştık. İncelediğimiz nüsha elde bulunan tek nüsha olduğu için eserde rastlanan bazı bariz hatalar bulunmaktadır. Bu hatalar müstensihede de ait olabilir.

Bu çalışmanın önemi öncelikle ilim ve edebiyat dünyasına yeni bir eserin kazandırılmış olmasıdır. İlk defa Latin harflerine aktarılan bu eserin Türk edebiyatı ve kültürüne katkıda bulunacak olması eserin önemini bir kat daha arttırmaktadır.

KAYNAKÇA

- AKAY, Hasan (2000), *İslâmî Terimler Sözlüğü*, İşaret Yay. İstanbul
- ARAZ, Nezihe (1987), “*Tasavvuf*”, Meydan Larousse, c.11, Sa.918-919, Meydan Yayınevi, İstanbul
- AYNİ, Mehmet Ali (2000), *Tasavvuf Tarihi*, Sadeleştiren: Hüseyin Rahmi Yananlı, Kitabevi Yay. İstanbul
- BURSEVİ, İsmail Hakkı, *Silsile-i Celvetiyye*, İstanbul, Sa. 94
- BURSALI MEHMET TAHİR, *Osmanlı Müellifleri*, İstanbul, H.1333, Matbaa-i Amire 1.Cilt Sa.71-72
- CEYLAN, Ömür (2000), *Tasavvufî Şiir Şerhleri*, Kitabevi Yay. İstanbul
- DEMİRCİ, Mehmet (1987), “Halvetilik” *Mezhepler ve Tarikatler Ansiklopedisi* Sa.79-80, Tercüman Aile ve Kültür Kitaplığı Yay. İstanbul
- DEVELLİOĞLU, Ferit(1996), *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Hazırlayan: Aydın Sami Güneylaç, Aydın Kitabevi Yay. Ankara
- DİLÇİN, Cem (1999) *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yay. Ankara
- ERAYDIN, Selçuk (1994) *Tasavvuf ve Tarikatler*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yay. İstanbul
- GÜLŞEN, Mehmet (1950) *Külliyât-ı Hazret-i Hüdâyî*, Sa.553, İstanbul
- GÜZEL, Abdurrahman(1999), *Dini, Tasavvufî Türk Edebiyatı*, Ankara
- İslam Ansiklopedisi* 3.Cilt Sa.67-69 Milli Eğitim Basımevi, İstanbul
- İslam Alimleri Ansiklopedisi*, Türkiye Gazetesi Yayınları, 16.Cilt Sa.253-254 İstanbul
- Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Açıklamalı Meâli* (2005), Hazırlayanlar: Hayrettin Karaman, Ali Özek, Ali Turgut, Mustafa Çağrıncı, İbrahim Kafi Dönmez, Sadreddin Gümüş, Türk Diyanet Vakfı Yay. Ankara

- OSMANZÂDE HÜSEYİN VASSAF (2006),*Sefinetü'l- Evliya*, 3.Cilt, Kitabevi, İstanbul
- ÖCALAN, Hasan Basri,(2000) *Bursa 'da Tasavvuf Kültürü*,(17.yy), Gaye Kitabevi, Bursa
- PALA, İskender (1995), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, Akçağ Yay. Ankara
- SÜREYYA, Mehmet(1900), *Sicilli-i Osmani Yahut Tezkire-i Meşahir-i Osmaniyye*, Matbaa-i Amire 3. Cilt Sa.367 İstanbul
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi* (1993), 8.Cilt, Dergah Yayınları, İstanbul
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*(1993), 7.Cilt, İstanbul
- TEZEREN, Ziver,(1984) *Seyyid Aziz Mahmut Hüdai,Hayatı, Şahsiyeti, Tarikatı ve Eserleri*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul
- ULUDAĞ, Süleyman (1997), “*Halvetilik, Celvetilik*” İslam Ansiklopedisi, 15.Cilt Sa.393-395, İstanbul
- YARDIMCI, Mehmet (1999), *Başlangıcından Günümüze Halk Şiiri, Âşık Şiiri, Tekke Şiiri*, Ankara
- YILMAZ, Hasan Kamil(1999) *Aziz Mahmud Hüdâyî ve Celvetiye Tarikatı*, Erkam Yayınları, İstanbul

ÖZGEÇMİŞ

1971 yılında Düzce’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul’da tamamladı. 1999 yılında Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Beş sene Hatemoğlu İlköğretim Okulu’nda Türkçe öğretmenliği yaptıktan sonra 2006 yılında Sakarya’da Prof. Dr. Tansu Çiller Ticaret Meslek Lisesi’nde edebiyat öğretmeni olarak göreve başladı ve halen aynı okulda bu göreve devam etmektedir.